

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 80 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglašev
i stolp, peti vrsta
mali oglaš po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 jutraj
rezen, ponedelke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
računi: Ljubljana št. 10.350 in 10.349
za inšerate, šarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Za slovenski narod.

Štirinajst dni pred odločitvijo. Še dva tedna in slovenski narod bo prestal novo preizkušnjo svoje politične zrelosti in narodne zavednosti. Da bo večina ljudstva to preizkušnjo častno prestala, to smo sigurni. Tistim pa, ki še morda oklevajo in tistim, ki bi jih obilica klevet, vpitja, vsiljevanja in obrekovanja, ki ga bo vsak volivec deležen prihodnje dni, morda omajala, tistim naj velja tale opomin: Slovenci bomo nekaj veljali, dokler bomo sami v sebi složni.

K slogi, k enotnemu nastopu vsega slovenskega naroda je klicala SLS, v imenu te sloge je delala, odkar ji je narod poveril svoje zaupanje in dal vodstvo slovenske politike. To njeno delo je ogromno in uspešno. Ni nam treba spominjati, v kakšnem stanju je bilo slovensko vprašanje po 29. juniju 1921. Vsakdo ve, da smo bili vsi, ki smo branili slovensko ime, besedo in kulturo, ki smo zahtevali zadovoljitev težen slovenskega naroda po samoupravni samostojnosti, oklevetani kot separatisti in rovarji, ki jim je treba z vsemi sredstvi zapreti usta. Vzdržali smo doma in v parlamentu. Pošlena in čista roka ter trezna, čeprav odločna beseda naša ste se uveljavili v korist konsolidacije države in srečo naše ožje slovenske domovine.

Letos se je našemu zastopstvu posrečilo, da je z živim zgledom dokazalo, kako koristno je za nas vse, če Slovenci aktivno sodelujejo v upravi države. Priznanja, ki so jih bili deležni naši zastopniki v vladi, so šla v korist vsem Slovincem. Ravno ta preokret v srbski, posebno v belgrajski javnosti je zasluga naše vztrajne in poštene borbe. Če danes izpregovorj naš poslanec, poslušaj vsa javnost. Kar danes Slovenec predlaga in zagovarja v zbornici, je tehtno, važno, upoštevanja vredno, ker govori Slovenec, ki je na glasu, da vedno govori iskreno, pošteno, dobro in stvarno. Uveljavljanje Slovencev v državni politiki je neveljavna zasluga dr. Korošca, ki govori in dela iz duše vsega slovenskega naroda.

Misel naša je že zmagala. Zmagala tako popolno, da pred njo klonejo njeni najzagrizenejši nasprotniki, tudi njeni zatajevalci pri nas doma. Nasprotnice stranke, ki na Slovenskem iščejo glasov, si ne morejo več drugače pomagati, kot da zatrjujejo, da tudi slovensko mislijo in hočejo. Tako smo doživeli, da SKS istočasno, ko je mislila, da bo dobila slovenskega človeka na novo limanico, »fronto vseh kmetov proti gospodim, mora po shodih skrivati svojo hrvatsko komando in radičevsko ideologijo in zaklinjati volivce z lažjo, da ji je za slovenski program; za slovensko politiko. Seveda je to pretilvarjanje preočito, da bi koga premotilo. In SDS, ki si je nadel za prvo in edino nalogo v novi državi, da izgine s površja »slovensko plemek, mora danes v polnem boju proti svojem pretilvarjanju in proti vsej svoji zgodovini udarjati na slovensko struno, da ji ne zbeže še tisti maloštevilneži, ki niso zbežali pred njenim partizanstvom, nasilnostjo in gospodarskimi bankeroti.

Radi tega pa naloga slovenske politike ni niti za las manjša in dolžnost slovenskih volivcev niti za stopnjo lažja. Zmagali smo v načelu, za popolno uresničenje potreb in zahtev slovenskega ljudstva pa bo treba še veliko praktičnega dela in tudi borb. In dokler naš program ne bo izpeljan, dokler ne izvojimo zedinjene samoupravne Slovenije z najširšo samostojnostjo, toliko časa je in ostane najvišja naloga vsakega slovenskega volivca, da zastopavi vse drugo temu najvišjemu poslanstvu.

Zgledi naše najnovejše narodne zgodovine pa pričajo, da je enoten in učinkovit nastop nas Slovencev le v Slovenski ljudski stranki. Naša stranka je in ostane večinska zastopnica Slovencev. Nobena druga politična edinica si tega položaja ustvariti ne more. Zato vse, kar se od SLS odkrha, ne gre le v njeno škodo, ampak v veliko večjo škodo celotne politične moči našega naroda. Vsak glas, oddan kakemu drugi stranki, je za Slovence izgubljen.

Cepljenje slovenskih glasov bi nas nujno pripeljalo v tisti položaj, kakršnega so ustvarile volitve v ustavotvorno skupščino, o kateri si je danes, ko smo že tako obilo čutili njegove grenke sadove, pač vsak na jasnem, da je bil naša največja politična nesreča.

Slovenska ljudska stranka gre v novo parlamentarno periodo z vsem svojim neokrnjenim programom. Ko je po radičevskem izdajstvu bilo jasno, da s prejšnjo taktiko, ki je temeljila na osnovi skupnega nastopa Slovencev in Hrvatov ter njihovih prijateljev v srb-

skem narodu, ne bo mogoče uspeti, je SLS našla pota, po katerih je letos spomladi s presenetljivo učinkovitostjo rešila velik kos naših zahtev in si obenem zajamčila podporo najmočnejše parlamentarne delegacije, narodno radikalne stranke, da z njo roko v roki dvigne bogastvo naše države, nam ustvari nov ugled v koncernu evropskih držav, zraven pa

našemu narodu stopnjo za stopnjo utira mesto popolne enakopravnosti in najširše samouprave.

Ne radi SLS, radi slovenskega naroda, radi gospodarskega in socialnega povziga Slovenije moramo vsi Slovenci iz svete narodne dolžnosti danes štirinajst dni strnjeno glasovati za SLS!

Povratak min. predsednika Vukičevića.

KONFERENCA Z MINISTROM MARINKOVIČEM. — REFERAT O UMORU V ČUČERJU. DR. MARINKOVIČ ODPOTUJE NA BLED.

r Belgrad, 27. avg. (Izv.) Popoldne se je vrnil v Belgrad predsednik vlade. Tekom popoldneva so ga obiskali v Belgradu nahajajoči se ministri in ga obvestili o volivni borbi in drugih političnih zadevah. Zelo dolgo sta se razgovarjala ministrski predsednik in zunanji minister. Kakor se nam je sporočilo, so vsi razgovori potekali v najprihvatnejšem tonu. Vsa poročila so zelo ugodna. Vukičević je po svojem prihodu pozval k sebi načelnika notra-

nega ministrstva za Hrvatsko, da mu poroča o groznem zločinu Radičevih pristašev nad kmetom Talanom v Čučerju. Sklepi, ki so se z ozirom na to sklenili, še niso znani.

r Belgrad, 27. avg. (Izv.) Zunanji minister dr. Voja Marinković se je zvečer odpeljal v Niš na shod. Kakor smo zvedeli, se bo Marinković odpeljal 31. avgusta na Bled, kjer bo ostal do 3. septembra. Od tam se bo odpeljal naravnost v Zenevo.

Naša delegacija za Društvo narodov.

r Belgrad, 27. avg. (Izv.) Naša delegacija za Društvo narodov je že sestavljena. Vodja delegacije je zunanji minister dr. Voja Marinković. Delegata sta poslanik v Rimu Milan Rakić in poslanik v Londonu Gjurčić. Zastopnika delegata sta vseučiliški profesor v Ljubljani in bivši rektor dr. Leonid Pitamic in vseučiliški profesor v Zagrebu

Stražnicki. Tajniki delegacije so: načelnik kabineta v zunanjem ministrstvu Pelinović, dr. Ante Pavelić in Vlada Milanović, tajnik zunanjega ministrstva. Z delegacijo potuje tudi vodja tiskovnega oddelka v zunanjem ministrstvu Hadžigjorgjević.

Razpadanje samostojne demokratske stranke.

NAJUGLEDNEJŠI ČLANI SDS PRESTOPILI V DAVIDOVIČEVO DEMOKRATSKO STRANKO. — TUDI MNOGI ČLANI SDS IZ SLOVENIJE PROSIJO ZA SPREJEM V STRANKO-MATICO. — VELIKA KONSTERNACIJA V VRSTAH SV. PRIBIČEVIČA.

r Belgrad, 27. avg. (Izv.) Ponovno smo trdili, da je v vrstah samostojne demokratske stranke v zadnjem času nastal močan pokret za to, da se zapusti škodljiva Pribičevićeva politika in da se vrnejo posamezni člani, oziroma cele organizacije te stranke v demokratsko stranko.

Pribičević je te informacije vedno označeval kot neresnične. Sedaj pa so se te vesti o razsulu samostojne demokratske stranke oficijelno potrdile s tem, da je večje število najuglednejših pristašev SDS, med njimi več članov glavnega odbora in vodstva SDS prijavilo svoj izstop in vložilo pri demokratski stranki prošnjo za ponoven sprejem v stranko-matico. Tej prošnji so ti ugledni pristaši priložili obširna pojasnila, zakaj to store in izjavljajo, da so pripravljeni radi tega dati javnosti pojasnila.

Vesti o tem so v vseh krogih zbudile živahno senzacijo, ker se misli, da je to začetek popolne izolacije Pribičevića.

Izvršilni odbor demokratske stranke je na današnji seji razpravljal o tem in je izdal sledeče oficijelno obvestilo:

»Na današnji seji izvršilnega odbora se je prečitala prošnja, da se želijo gotovi gospodje, člani SDS, vrniti v stranko-matico, v demokratsko stranko. Izvršilni odbor je v imenu glavnega odbora te predloge sprejel. Nadalje je vzel njihov proglas na znanje in sklenil, da se te vrnitve v stranko sporoče vsem organizacijam demokratske stranke v državi. Istotako se priporoča organizacijam, da se sprejmejo oni, ki se bodo prijavili pri njih za vrnitev v stranko, in da se postopa po strankinem statutu. Ti sklepi se sporočijo javnosti in se o njih obveste zainteresirani.«

Tako oficijelni komuniké demokratske stranke. Iz njega se jasno vidi, da je zavzela

akcija za vrnitev v stranko in za zapustitev Pribičevića že precejšnje dimenzije.

Razumljivo je, da današnja Pribičevićeva »Reče« previdno o tem molči, kakor tudi Pribičević, ki je šele nocoj dal časnikarjem izjave, v katerih omalovažuje ta pokret.

Kakor smo zvedeli iz krogov vodstva demokratske stranke, gre za najuglednejše članke Pribičevićeve. Izjavljali so nam, da imajo iz pokrajine številne prošnje dosedanjih Pribičevićevih pristašev, da se sprejmejo v stranko.

Ugleden član izvršilnega odbora demokratske stranke je na vprašanje Vašega dopisnika, ali se širi ta pokret samo v Srbiji, odgovoril:

»Ne! Pokret je povsod, kjer so Pribičevićeve organizacije.«

»Ali imate tudi iz Slovenije kakšna poročila o tem?«

»Tudi iz Slovenije imamo številne prošnje doverljajših Pribičevićevih pristašev. Med prošnjami, ki so jih dobile naše organizacije iz Slovenije, so najštevilnejše prošnje za sprejem v stranko od strani uradnikov.«

»Ali ste že reševali te prošnje?«

»Na današnji seji smo napravili principielni sklep. Na podlagi tega sklepa bomo tudi postopali. Sicer pa smo tozadevno dali našim organizacijam v Sloveniji podrobna navodila.«

Cela zadeva je v vseh krogih vzbudila najživahnejše zanimanje, v vrstah samostojnih demokratov pa veliko presenečenje.

Današnji »Odjek«, organ Davidovičeve demokratske stranke, ki poroča o vseh teh zadevah, končuje s sledečimi značilnimi stavki:

»Smatra se, da je ta vrnitev toliko uglednih članov SDS v demokratsko stranko ravno pred volitvami značilna in pomenja likvidacijo SDS v Srbiji in velik udarec zanjo v celi državi.«

kazala dobra volja, da se tej želji ugoditi. Toda grška vlada je stavila nov predlog, da se vzamejo vse konvencije ponovno v razpravo. Mi tega nismo sprejeli radi napetosti odnošajev na njihovi strani.

Pozneje se je to vprašanje zapletlo z dejstvom, da se je v obtožbo proti bivšemu diktatorju Pangalosu imela vstaviti točka radi sklenitve teh konvencij z našo državo. S tem je prišla naša vlada v delikaten položaj, ker nismo mogli poslabšati položaja tega človeka, ker se je z njim sklenila pogodba. Čim se je pojavila vest, da bo bivši grški ministrski predsednik radi tega obsojen, smo morali že iz ozira pravičnosti pustiti, da grška vlada sama reši to vprašanje. Vsako naše popuščanje in

spremembe v sklenjeni konvenciji bi se mogle na sodišču porabiti kot dokaz, da smo tudi mi mnenja, da se je s sklenjeno konvencijo kršila suvereniteta Grške.«

Volivni proglas demokratske stranke.

r Belgrad, 27. avg. (Izv.) Danes je izšel proglas Davidovičeve demokratske stranke, ki je zelo obširen. Najprej konstatira, da so veliki in važni problemi bili merodajni za to, da se je razpustila narodna skupščina in da so se razpisale nove volitve po občinskih in oblastnih volitvah. Ker se je pokazala potreba, je demokratska stranka vstopila v vlado, da po volitvah s svojim sodelovanjem zagotovi izvajanje tega programa. Volitve za narodno skupščino imajo to nalogo, da pripeljejo v novo skupščino močno večino, ki bo dala vladi moč za rešitev programa, katerega je vlada že sedaj postavila. V proglasu se navaja program, ki se tiče predvsem upravnih, gospodarskih in finančnih reform, izenačenja davkov, in pa zakona o razširitvi samouprav. Za izpeljavo teh reform je potrebna močna skupščinska večina in močna vlada. Demokratska stranka apelira na pristaše demokratske stranke, da se udeležijo volitev v največjem številu in da dajo svoj glas stranki, ki bo pri izpeljavi teh reform sodelovala.

Zmanjšanje poreske posadke

v Pariz, 27. avg. (Izv.) V zadevi zmanjšanja posadk v Porenju je francoska vlada včeraj sklenila, da pooblasti Brianda, da sprejme zadnje angleške predloge, ki priporočajo kot kompromis, da se sedanje število zaveznih posadk v Porenju zmanjša skupno za 10.000 mož. Francoski odgovor na angleško noto je bil odposlan davi. Glede zmanjšanja števila posadk za 10.000 mož in glede razdelitve tega kontingenta je med angleškim in francoskim predlogom samo majhna razlika. Po pariških vesteh naj Francija od tega števila reducirira 7200 mož, Anglija 1500 mož, Belgija pa 1300 mož. Po angleškem mnenju pa naj se francosko vojaštvo zmanjša za 8000 mož, angleško in belgijsko pa vsako za 1000 mož. Vsekakor pa ta razdelitev med Parizom, Londonom in Brusljem še ni definitivna.

Veliki izgredi v Cherbourgu.

v Pariz, 27. avg. (Izv.) Pred ameriškim konzulatom v Cherbourgu je pri demonstracijah za Sacca in Vanzettija prišlo do velikih izgredov. Demonstranti so policijo obmetavali s kamenjem in gradili barikade. Policija na konjih je končno demonstrante razgnala. Bilo je več ranjenih in aretiranih. Opoldne je žandarmerija razpršila spreved demonstrantov in aretirala 10 ljudi. V Marseillu so se pristaniški delavci branili izkrcati neki ameriški parnik. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je poročal minister za notranje stvari, da je bilo radi demonstracij v zadnjem času izgnanih nekoliko tisoč inozemcev in da bo v prihodnjih dneh še več drugih izgnanih.

Protest italijanskih emigrantov

v Pariz, 27. avg. (Izv.) Italijani, ki so pred fašizmom zbežali v Francijo, so v tamošnjih laških časopisih protestirali proti temu, da so Italijani zastopani na interparlamentarni konferenci, češ da Italija nima nobenega parlamentarnega režima več in da je Mussolinijeva diktatura ukinila vsako ustavo. Italijanskim zastopnikom se mora odredi vsako pravo, zastopati Italijo na kongresu. Oni ne predstavljajo Italije, temveč samo fašistično vlado. Italija bo šele tedaj delala mirovno politiko in se bo mogla udeležiti naporov za svetovni mir, kadar bo zopet dosegla svojo svobodo.

Zagrebski zbor

VIII. Mednarodni obči veliki vzorčni sejem

od 28. avgusta do 5. septembra

Popust 50 odstotkov na železnice in parobrodih.

Legitimacije za znižano vožnjo se dobivajo pri vseh potniških uradih in denarnih zavodih v vseh večjih mestih.

Naj bo jasno.

Pri zadnjih državnozborskih volitvah bi bili naši samostojni demokratje pričakovali vsega prej, ko da bo dr. Korošec v Ljubljani prodrli. In vendar se je to zgodilo. Prodrli pa je s tako večino glasov, kakor tega najzvestejši njegovi pristaši niso pričakovali. Ako bi si bili gospodje Žerjavci ohranili količkaj trezne presojevalnosti, bi morali biti vzpričo takega pojava začeti iskati vzrokov zanj. Toda v njihovih vrstah te prevdarnosti ni več. Strast jih je zaslepila tako zelo, da ta za nje katastrofalni volivni zid smatrajo za trenutno zablodo ljubljanskih volivcev, katere se bo že pri bodoči priliki dala popraviti. In ta prilika mislijo, da je sedaj prišla.

»Blagor ubogim na duhu«, jim sporečam jaz; ne končam pa: »kajti njih je nebeško kraljestvo«. Ne ono nebeško kraljestvo, za katero jim nič ni; temveč ono, po katerem v našem grešnem življenju za sedaj koprne. Pravim namreč, da so vse njihove nade in vsi njihovi napori zastoj: bele Ljubljanec ne privahijo nikdar več v svoj tabor! Da, gospodje »samostalc«: Dne 11. septembra bo dr. Korošec s še sijajnejšo večino zopet izvoljen za ljubljanskega skupščinskega poslanca, kakor je bil izvoljen prvikrat!

Ker pa — v svoji zakrknjenosti ali zlobi nečem preiskovati — niste sposobni za kritično razglabljanje, naj vam jaz povem, kako je do tega temeljitega preobrata v razpoloženju ljubljanskih volivcev prišlo. Čisto enostaven vzrok je temu in ko bi bili dvotipnejši, bi ga bili lahko že davno uganili. Izpregledali so! Dokler se je dal ljubljanski volivec slepiti po vašem vse prej ko objektivnem tisku, je še šlo; ko se je pa končno vendar prepričal po dogodkih samih, ki so se odigravali pred njegovimi očmi, koliko je verjeti dolгим, hinavskemu zavitim tiradom Vašega časopisa o neizmernih Žerjavovih zaslugah in neznanski škodljivosti Koroščevi, je bila pa Vaša igra izgubljena.

Ako mislite, da pojde z novimi zavijanjimi in novimi napadi na SLS in njenega voditelja, se jako motite. Kdo naj še verjame v abotno trditve Vašega vrhovnega šefa, da je dr. Korošec bil varovanec cesarja Karla? Ne, nekaj drugega je res. Nekaj, kar Vi prav dobro veste, kar pa z dobro premišljenim namenom zatajujete. Naj to povem jaz, da izvejo še oni, ki tega do danes še vedeli niso. Dr. Korošec je bil mož, ki je cesarju Karlu brez strahu v njegovi rezidenčni palači pokazal oni »mene, tekel, ufarsin«, ki ga je svetovna roka, še predno je bila bila končana nevidna vojna, bila napisala. Še več: Samo njemu se ima naša sedanja država zahvaliti, da je dobila tudi Slovenijo. Samo njemu se imamo Slovenci zahvaliti, da smo postali državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, v kateri smo obvarovani narodne smrti in v kateri lahko svoj jezik in svojo samobitnost s pametno politiko po mili volji razvijemo. Cesarju Karlu je bilo, ko je videl, da Avstrije takšne, kakor je bila, ne bo več ohranili, mnogo do tega, da reši vsaj tako zvane notranje avstrijske dežele, h katerim je spadala tudi Slovenija. Zato je vabil dr. Korošca k sebi in ga je rotiti, da se v imenu Slovencev izreče za Avstrijo. Velešile, katerim je pa polno razkosanje Avstrije po dr. Beneševem receptu takrat bilo še jako nesimpatično, bi bile po vsej verjetnosti izjavo Slovencev za Avstrijo vzele za povod, da bi bile to državo še nadalje ohranile, s čemer bi bil skoro gotovo rešen tudi Karlov cesarski prestol; ako to ne, je pa čisto gotovo, da bi bile pri sklepanju miru Slovenijo pridile novi avstrijski državni tvorbi. Časti in bogastvo je čakalo dr. Korošca, ko bi bil ustregel prošnjam cesarja Karla. A o n je ostal stanojiten. In rešil je s tem Slovenijo za Jugoslavijo!

Da je bil takrat na njegovem mestu kak drug voditelj slovenskega naroda, ali bi bil ravnal ravno tako? Ali bi bil moža dovolj, da se izogne zapeljivosti trenutka? Morebiti: toda jaz dvomim. Nečem reči, da bi bil podlegel pohlepu po časti in posvetnem blagu; predpostavljam raje, da bi se mu ne bilo lahko mogoče ubraniti privzgojenemu čuvstvu mogočne očarljivosti nosilca krone. Saj smo imeli priliko prepričati se iz izjav v naši dnevni literaturi, kako silno je ta očarljivost delovala na inace dokaj borbene narave. Toda to je končno postranska stvar. Eno pa je nepobitno: dr. Korošca tudi sentimentalnost ni speljala z edino prave poti, ki je peljala k rešitvi naroda.

Dopuščam, da dejstev, katere sem navedel, ob zadnjih volitvah volitvah vsi ljubljanski volivci niso še poznali. Pač pa je večini znano bilo dr. Koroščevo in njegove stranke smotreno delovanje za Slovenijo in za Ljubljano. Naš najsvetlejši politični ideal predvojne dobe je bila zedinjena Slovenija. Dasi smo — po okoliščinah primorani — zahtevali po nje uresničitvi za enkrat zastopavili, odrekli se mu nismo. Nasprotno! Najboljši rodoljubi so z etapnim delom pripravljali svoječasno njega izpolnitev. Ta čas je prišel. Slovenija — dasi deloma vsled višje moči, deloma po lastni naši krivdi okrnjena — je prišla pod Jugoslavijo. Veselili smo se tega, kajti zdelo se nam je, da je naš ideal dosežen. Toda vaša politika je šla za tem, da iz malenkostnih strankarskih razlogov raztrgate Slovenijo na dvoje in Ljubljano — to zenico našega narodnega očesa, naše kulturno središče, čegar važ-

Na Kranjskem

je kandidatna lista SLS za volitve dne

11. septembra
druga.

Nosilec liste je

dr. Anton Korošec

nost je bil spoznal že veliki Napoleon, — potisnete na stopinjo mesta drugega reda.

S strahom so vsi razsodni ljudje, kakršnih je tudi med ljubljanskimi volivci mnogo, opazovali to vaše »delovanje« in oddahnili so si še le, ko je SLS z dr. Korošcem na čelu krepko vstala proti tej pogubni politiki in je samoupravo Slovenije proglasila za svoj program. Pod centralizmom, za katerega ste se zavzemali vi, ni le Slovenija v gmočnem oziru propadla; grozila jej in jo deloma že vlekla v svoj ris tudi velika moralna nevarnost. Naše upravno uradništvo je bilo, kar ga je prestopilo v službo nove države, neoporečno, za korupcijo nepristopno. Volitve, katerim se bližamo, se vrše — saj je to javna tajnost — v

znamenju boja proti korupciji. Dokaz, da v vseh delih naše države glede upravnega uradništva ne vladajo tako idealne razmere, ko v Sloveniji. Kdor se bori za našo samoupravo, ta se bori torej tudi za neoporečno upravno uradništvo in za njegove ugodnejše eksistenčne pogoje, ki ga bodo varovali pred vsako izkušnjo. Evo zakaj so poleg drugih tudi uradniški volivci dr. Korošču že pri zadnjih volitvah dali svoje glasove in zakaj mu jih bo pri teh volitvah dalo še več!

To so pa tudi vzroki, zakaj je danes vse, kar z narodom dobro misli, v taboru SLS. Da tudi oni, ki so za srečen razvoj države, dokazem v naslednjem članku. Justus.

Iz volivnega vabila SKS.

Takole modrujejo: V boj za kmetstvo vladati! Leta 1920. ste bili v moči, kje je ostala kmetijska vlada? Namesto kmetijske vlade ste nam prinesli centralizem. Gospod Pucelj je bil dve leti minister za kmetijstvo. Naj pokaže, kaj je storil za kmeta! Eno vemo in to je, da se je vsako leto znižal proračun kmetijskega ministrstva. Pa še nekaj! Ali je g. Pucelj pozabil, da je sedel v vladi skupaj z radikali? Takrat naj bi tej najmočnejši stranki govoril o kmetijski vladi, ne pa sedaj volivcem. Je že prepozno! Prava zastopnica kmeta je le SLS, kjer bo ta, tam bo kmet tudi v vladi prišel do veljave. Dva meseca je bila letos v vladi, pa so vinogradniki brž rešeni prijave vina. Kje je poprej bil g. minister Pucelj, da bi to dosegel? Znižana je carina na umetna gnojila, znižana osebna dohodnina, znižane prenosne take. Kaj pa takrat, ko je sedel g. Pucelj s pašičevci in radičevci v vladi?

In spet govore: Proč s stranko, ki je glasovala za korupcijo in nasilje! Da, proč s stranko, ki je glasovala za nasilni tiskovni za-

kon. To je namreč radičevska stranka. Proč s stranko, katero pristaši v Hrvatskem ubijajo svoje nasprotnike. Radičevci so ubili Talana, ki je pristaš nam sorodne hrvatske ljudske stranke, ker je bil predstavnik njene skrinjice. Radičevci so pri oblastnih volitvah povzročili napad na oblastnega poslanca Peveca na Slovenskem. Proč torej s to stranko nasilja. Ali je bila kdaj SLS nasilna? Ali je SLS kdaj zagovarjala korupcijo?

In še vedo povedati naprej: Proč s stranko, ki je izročila Slovence srbijanskim radikalom! Ali je pozabil gospod Pucelj, koliko let je sedel skupaj z radikali v vladi? Ali takrat niso bili srbijanski? — Doslednost pa taka!

Ne odnehamo, dokler ne zmaga kmetiskodelavska misel. Tako zapišejo na koncu. Mi pa pravimo: Delati za to misel ste že davno nehali, vpijete pa lahko, ker to je bila vedno vaša »dobra« lastnost. Ko bi se kdo vpiljal, bi bil g. Radič danes že gotovo predsednik jugoslovanske republike!

Čisto jasno!

Da je Orjuna ljubljanske oblasti bila orodje v rokah PPZ režima za izvajanje terorja nad državljani, o tem si je slovensko ljudstvo čisto na jasnem. Za to je uživala ta organizacija vseskozi oporo SDS. Tisk te stranke je opravičeval, zagovarjal in izgovarjal vse teristične akte Orjune ljubljanske oblasti, Trbovlje, Vič, Lesce, Podnart, razbijanje shodov, strahovanje oblasti in ljudi, hišne preiskave, pretepe, streljanje s policijo in vse druge teristične čine te družbe. Pod PPZ režimom je bila v Sloveniji edina faksična policijska oblast Orjuna.

Ko pa je začel pihati drug veter, so tudi pristaši SDS zahtevali, naj se stranka odreče moralnega pokroviteljstva nad Orjuno ljubljanske oblasti in pretrga z njo vsako zvezo, da ne bo nosila njenih grehov. Kranjski orjunaši so to hudo zamerili in pred nekaj tedni celo napadli SDS. Ta napad pa je bil, kakor vse

kaže, le insceniran zato, da bi se javnost preslepila, da je SDS prekinila z Orjuno, oz. da sedaj več ne odgovarja zanj.

Kakor rečeno ta igra je mogla preslepiti le največjega naivneža. Da pa še ta ne bo predolgo v dobri veri, je poskrbel list »Orjuna«, ki daje tole volivno parolo vsem »nacionalistom«:

»Nacionalisti naj odločajo sami, če in koga bodo volili. Da Korošec, Radič, radikali ne bodo dobili njihovih kroglic, to je več kot gotovo in more priti za Slovenijo v poštev pač le vprašanje: Ali volim SDS ali pa sploh ne grem na volišče!«

Izborno! Za slovenske volivce, posebej še za ljubljanske, ne more biti nobenega vprašanja glede tega, da nihče ne bo volil SDS, za katero bo šla volit tista Orjuna, ki je razbila dr. Koroščevo shod in uprizarjala po ljubljanskih ulicah strelske vaje!

SDS sokriva povišanja davkov I. 1921.

ZEMLJSKI DAVEK SDS ZA 4 KRAT POVIŠALA, HIŠNO RAZREDARINO ZA 3 KRAT.
— GLOBE POVIŠANE ZA 10 KRAT.

Stranka, ki se smatra za edino državotvorno in ki se je čutila poklicano, da igra vlogo žandarja nad slovenskim narodom, ker je hotel ohraniti svojo samobitnost in kulturno individualnost in ker se ni hotel ukloniti njenim voditeljem in poljubljati centralističnega biča dr. Žerjava, ta stranka uganja, odkar je potisnjena v neprosto voljo opozicijo, nezasišano demagogijo z davki. Pri tem postavlja zgovodinska dejstva na glavo in slika sebe kot velezaslužno boriteljico za pravice našega kmeta, delavca, obrtnika in slovenskega naroda sploh ter dela za vse trdote finančnih zakonov in za davčno izmozgavanje našega ljudstva odgovorno SLS in njeno parlamentarno zastopstvo. Ni pa slovenski narod tako pozabljen, da se ne bi več spominjal, kako nas je sedanja SDS v svojem časopisu in osebno v Belgradu vedno denuncirala kot protidržavne, ker smo vedno in ob vsaki priliki poudarjali, da slovensko narodno gospodarstvo ne bo moglo prenašati naloženih mu davčnih bremen in da davčna politika, kakor se je uvažala z iniciativnim sodelovanjem Pribečičevih somišljenikov, mora privedi do katastrofe.

Da pojasnimo »zaslužno« delovanje zastopnikov SDS v davčni zakonodaji, hočemo navesti podatke iz finančnih in proračunskih zakonov, da bo slovenska javnost vedela prav ceniti velike »zasluge« te stranke,

Začasni zakon o proračunskih dvanajstinah za mesce junij, julij, avgust, september, oktober, november in december 1921 vsebuje glede Slovenije med drugim te-le določbe:

Stopnja zemljarine se določa brez vsakega popusta z 20 odst. od davčne osnove, ki se zvišuje na štirikratni davčinski čisti donos. Na podstavi tako odmerjenega davka se pobira še 120 odst. enotnega državnega davka.

Tarifa hišne razredarine se zvišuje trikratno. Isto velja tudi za tarifo najemnine. Davčni popust se ukinja. Hišna razredarina od hiš, deloma oddanih v najem, ne sme biti manjša od hišne razredarine po katastru za ves davčni objekt. Ako je manjša, se davčnemu zavezanecu ne predpiše hišna najmarina, nego hišna razredarina. Hišni posestniki, ki ne bi pravilno in točno prijavili hišne najemnine, izgube — ne glede na kazenske posledice po veljavnih davčnih zakonih — pravico, sodno zahtevati večjo najemnino od one, ki so jo prijavili davčnemu oblastvu.

Redovne globe, določene v §§ 244, 247, 248, 249 in 250 zakona o osebnih davkih, se zvišujejo desetkratno.

Poleg tega povišanja davkov so bili s tem zakonom odpravljeni plačilni nalogi in skrajšani prizivni roki, kar je imelo zelo dalekosežne posledice. O tem pričajo številni protestni shodi, ki so jih prirejali slovenski davko-

plačevalci. S tem zakonom je bilo tudi odpravljeno individualno pozivanje davčnih zavezancev, da naj vložijo davčne napovedi. To je imelo za posledico, da je bilo pri vsaki davčni vrsti na stotine davčnih zavezancev kontumaciranih.

Ta zakon je podpisal tudi slovenski Zvezni javni minister v takratni vladi. Tako je sedanja SDS soodgovorna za davčne krutosti, ki se davkoplačevalcem še danes gode.

Za povzdigo prešičereje.

Končno je odprt kredit 400.000 Din za povzdigo prašičereje v ljubljanski in mariborski oblasti. Kredit je dovolil še minister dr. Kulovec. Treba je bilo dolgo čakati, da se bo moglo končno vendar pristopiti k delu za povzdigo prašičereje v Sloveniji. Oddelka za kmetijstvo v Ljubljani in Mariboru imata sedaj nalogo, da ta denar po navodilih, ki še pridejo iz Belgrada, uporabita za napredek imenovane kmetijske panoge.

Kdo laže?

»Jutro« je med ostalim očitalo dr. Gosarja, da je skril dotedanjo zakonito dvomilijonsko podporo zavodu za zavarovanje na pol milijona. Urednik »Pravice« je radi tega prosil dr. Gosarja, naj mu na ta in številne druge očitke odgovori. K tej točki se dr. Gosarjev odgovor glasi:

»Žal, da nimam pri roki vseh finančnih zakonov, da bi mogel natančno povedati, kdaj, v katerem finančnem zakonu je bila ta podpora prvič znižana na pol milijona dinarjev. Zato je nevednost ali pa laž, če kdo govori o »dosedanji« dvomilijonski podpori, ker te že dolgo, dolgo ni bilo. Vem pa to, da takrat, ko se je ta podpora prvič znižala, nismo bili mi v vladi; precej verjetno pa je, da so sedeli takrat v vladnih klopih ali naši samostojni demokrati ali pa samostojni kmetje.«

Včerajšnje »Jutro« pa je pod naslovom »Dr. Gosar samega sebe postavlja na sramotni oder« napisalo, da so vse te trditve od kraja do konca zlagane, da je dr. Gosar bil »prvi, ki je člen 136 zakona o zavarovanju delavcev izpremenil in baš v točki, ki govori o vsakoletni podpori od strani države«, dalje, da je v finančnem zakonu za l. 1926-27. »bila izrecno še priznana podpora dveh milijonov za zavarovanje delavcev s tem, da čl. 146 prepušča od te vsote do 200.000 Din za stroške nadzorstva na delavskem zavarovanju.«

Kaj je torej resnica in kaj je laž? Res je, da določa čl. 146 finančnega zakona za leto 1926-27., da sme minister za socialno politiko uporabiti za nadzorstvo delavskega zavarovanja od vsote, »ki jo daje država« osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev za pokrivanje njegovih upravnih stroškov v zvezi s predpisom § 136 zakona o zavarovanju delavcev do 200.000 Din. Res pa je tudi, da pravi čl. 290 istega finančnega zakona (za l. 1926-27.) pod točko 2 dobesedno: »V § 136 zakona o zavarovanju delavcev naj se postavi namesto zneska 1.000.000 Din 500.000 Din.« Mimogrede povedano, se to pravi, da znaša faksična podpora po odbitku stroškov za nadzorstvo zavarovanja celih 300.000 Din ali 50 tisoč več kot v letošnjem proračunu. Kdo torej laže, ali dr. Gosar ali »Jutro«, ki kljub citiranemu paragrafu iz finančnega zakona za l. 1926-27. debelo tiskano trdi, da je v tem zakonu izrecno priznana podpora 2.000.000 za zavarovanje delavcev, naj sodijo bralci sami. Uredništvu »Jutra« se zahvaljujem za kompliment, ki so mi ga gospodje napravili s priznanjem, da so me »doslej poznali s poštene in čestite strani«. Obenem pa izjavljam, da se sedaj, ko me je sobotno »Jutro« zalotilo, da sem »v stiski nerodne samoobrambe posegel po debeli zavestni laži«, kakor je iz gorenjega razvidno, ne smatram nič več vrednega z njim polemizirati. Z odličnim spoštovanjem.

Dr. Andrej Gosar.

Demokratski 'bencin' pri Sv. Lenartu — ali zakaj sem bil obsojen.

Pri Sv. Lenartu sem baje bil obsojen na teden dni zapor, ker sem na shodu 24. aprila »žalil« tamošnjega advokata in samostojnega demokratskega voditelja dr. Milana Goriška. Moji politični neprijatelji so »obsodbe« strašno veselili. Ali povem jim, da so se prezdaj veselili! Da bo javnost vedela, za kak stvar sem bil obsojen, podam tu celo sliko o bencinu in »obsodbi«.

Avtomobilna prometna družba Maribor—Sv. Lenart, katero vodita samostojna demokrata dr. Milan Gorišek in Srečko Krajnc, je bila na podlagi razsodbe glavne carinarnice v Mariboru štev. C br. 166 od 3. januarja 1925 in štev. C. br. 6516 od 1. aprila 1925 obsojena na redovno carino Din 33.927,75, na globo iz § 163 carinskega zakona Din 339.277,50 in na takso za obsodbo Din 10.360. Skupno mora avto-družba plačati državni blagajni znesek Din 383.565,25 (tristo tri in osemdeset tisoč pet sto pet in šestdeset dinarjev in 25 para). Družba je obsojena na tako visoko kazen radi tega, ker je pred letom 1925 uvažala bencin, prost državnih dajatev (carine itd.) in ga prodajala z dobičkom naprej. Družba ima že več

let svoje automobile urejene na pogon z ogeljem a ne z bencinom. Država je bila oškodovana za Din 33.927.75 in družba je dobila desetkratno kazen za to svoje »delo«.

Da zadeva ne zaspi, sem vložil 31. marca 1927 pod štev. 12.245 po Narodni skupščini pisno vprašanje na g. finančnega ministra. Vprašal sem g. ministra, kako to, da se od bogate družbe ne iztirja znesek Din 383.000. Omenil sem, da carinske in finančne oblasti od kmeta, obrtnika, viničarja in delavca iztirajo kazni, če jih zalotijo, da nesejo čez mejo za potrebo družine par škatic vžgalice ali kako kilo sladkorja, kave ali soli. Naj velja ista mera, ki je za siromake, tudi za bogatine.

Finančni minister g. dr. Bogdan Marković mi je na mojo interpelacijo odgovoril pod br. 2873 z dne 19. maja 1927 med drugim sledeče:

»Izvršitev omenjene razzsodbe, katere je pravomočna na osnovi rešitve Državnega Sveta br. 25.150 od 6. novembra 1925, je izročena finančni prokuraturi in Ljubljani, v kolikor je še ni izvršila carinarnica v Mariboru. Finančni prokuraturi je naročeno, da odredi vse potrebno radi izvršitve realne eksekucije nad premoženjem avto-družbe in članov družbe, po pravilih, ki veljajo na ozemlju Slovenije o

odgovornosti družb in njihovih članov za plačevanje finančnih kazni, storjenih na račun takih družb.«

Jasno je torej iz teh uradnih podatkov, da je bila avto-družba obsojena in da mora plačati za svoje »delo« Din 383.565.25.

Nadalje je tudi jasno, da je bil član in poslovodja družbe, ko se je dogajala bencinska afera, dr. Milan Gorišek.

Ker sem jaz to zadevo odkril in sem na shodu izgovoril približno to-le: »Če mora rezež plačati kazen, naj jo plača tudi bogati samostojni demokrat. Čudno je le to, da ljudje, ki se vedno trkajo na svoja prsa, kako ljubijo državo in kake državotvorci da so, pa vendarle skušajo oškodovati državo.«

Radi besed, ki sem jih govoril o tej zadevi, me je baje lenarški okrajni sodnik obsodil. Do danes 27. avgusta pa še »obsodbe«, o kateri so z debelimi črkami trobili v svet »Jutro«, »Večernik«, »Narod« in »Domovina«, nisem dobil dostavljene.

Tako stoji ta zadeva. Opisal sem jo, da bo javnost vedela, s kakimi sredstvi se v volivnem boju borijo samostojni demokrati.

Maribor, dne 27. avgusta 1927.

Franjo Žebot.

SDS gospodarstvo v Mariboru pred drž. pravnicištvom.

BIVŠI UPRAV. ODBOR DOBIL NEZAUPNICO OBČINSKEGA SVETA. — OBČINSKI SVET ZAHTEVAL OD VELIKEGA ŽUPANA, DA SE UREDI ZADEVA MESTNE HRANILNICE, SICER OBČINA ODPOVE GARANCIJO. — GERENT MESTNE HRANILNICE, DR. RAVNIK PREDLOŽI REVIZIJSKO POROČILO DRŽAVNEMU PRAVDNIŠTVU.

Maribor, 17. avgusta 1927.

Mnogo so nas že nadlegovali, zakaj ne odgovorimo na številne članke demokratiških listov o zadevi Mestne hranilnice v Mariboru. Zadeve nismo hoteli spravljati v javnost, da se ne škoduje zavodu, ki je zaradi garancije mesta sicer sigurnen denarni zavod, a zadnji čas ni bil v rokah najboljših gospodarjev.

V mariborski Mestni hranilnici so gospodarili dozdaj izključno sami demokrati, ker so imeli od 18 članov upravnega odbora 13, torej nezlomljivo večino. Kakor pri Slavenski banki in pri drugih zavodih, kjer so gospodarili demokrati, tako so jo tudi pri marib. Mestni hranilnici popolnoma zavozili. Niso se zmenili za nobene predpise in zakone, temveč postopali so v zavodu popolnoma samostalno. Ker je skrajno slabo gospodarstvo v Mestni hranilnici že vpilo do neba, je ta klic prišel tudi do ušes državne oblasti, ki je demokratiški upravni odbor razpustila ter zavodu postavila gerenta, kojemu je dala sovet, ki je sestavljen natančno po proporciji iz vseh v mestnem obč. svetu zastopanih strank. Nerednosti, nezakonitosti in nepravilnosti, ki so se godile v Mestni hranilnici mariborski, so torej dale povod razpustu demokratiškega upravnega odbora, ne pa politični teror nad demokrati, kakor že nekaj dni vpije in kriči demokratiški Izrael. Vse nezakonitosti in nerednosti so bile ugotovljene po natančni reviziji, katere se je izvršila po dveh strokovnjakih koncem meseca julija, ki sta o slabem in nerednem poslovanju v Mestni hranilnici podala natančno in izčrpno, za demokratsko gospodo naravnost uničujoče poročilo. Tudi občina je dala pregledati Mestno hranilnico po preglednem odboru, v katerem so bili po en demokrat, en Nemec in en občinski svetnik SLS. Tudi ta pregledna komisija je našla in obenem ugotovila isti nered, kakor poprej revizija. Občinska pregledna komisija je zadnji petek natančno poročala občinskemu svetu o razmerah, ki so vladale v Mestni hranilnici za časa demokratiškega gospodarstva v zavodu.

vanju Mestne hranilnice in upravljanju hranilnici zaupnega denarja.

Protestiral je tudi proti temu, da upravni odbor in ravnateljstvo ni upoštevalo zahtev občinskega sveta iz lanskega leta, ampak je kakor nalašč delalo nasprotno.

Nadalje je občinski svet sklenil, da hranilnične bilance za leto 1926. ne odobri in ne podpiše, ker ni pravilna, ker ne poda dejanskega stanja zavoda, ker ni sestavljena v smislu hranilniškega statuta in ker občinski svet nima zaupanja do uradništva, do upravnega odbora in do ravnateljstva, koji faktorji so sestavljali bilanco. In ker mestna občina po obstoječih pravilih nima moči, da bi v hranilnici odpravila nered, zato je občinski svet dalje še sklenil, zaprositi g. velikega župana, da prejkoprej napravi tem nevezdržnim razmeram konec in občini pripomore do moči, ki ji gre v zavodu, za katerega jamči z vso svojo davčno močjo; če bi državna oblast občini ne dala v zavodu te moči, potem bo občina primorana odpovedati jamstvo. Tako je približno vsebina sklepov občinskega sveta. Če bo potrebno in izzivanja ne bodo prenehala, potem bomo prisiljeni govoriti še bolj jasno, kar pač ne bo všeč demokratskim gospodom. Ljudstvu pa bodi povedano, da je Mestna hranilnica trden

Razcep v SDS.

Maribor, 27. avgusta.

SDS se je dolgo časa posrečilo skrivati spor, ki že dolgo razjeda stranko. Vendar pa so danes znaki spora že tako očitni, da ga je nemogoče prikriti. Javnost je namreč v sedanjem volivnem boju opazila čudno dejstvo, da se nekdanji glavni generali in agitatorji kakor dr. Lipold, ki je celo predsednik občinskega odbora SDS, dr. Reisman et consortes, držijo popolnoma ob strani. Niso bili še na nobenem shodu niti niso nikjer nastopili javno za stranko.

Omenjeni gospodje so se namreč resno sprli z dr. Pivkovo skupino in samo vprašanje kratkega časa je, ko pride do popolnega raz-

in varen zavod, ker zanj jamči mestna občina mariborska.

Kakor je javnosti znano, je mariborski veliki župan razpustil upravni odbor mestne hranilnice. Predsednik upravnega sveta je bil g. dr. Lipold, ki je predsednik občinskega odbora SDS. Predsednik ravnateljstva je bil g. dr. Koderman, znani eksponent SDS v Mariboru. Podpredsednik ravnateljstva je bil trgovec g. Šoštarčič in ravnatelj zavoda g. Vodeb. — Razpust se je izvršil na podlagi bivšega revizijskega poročila. Za gerenta je bil postavljen g. dr. Ravnik, kateremu je bil dodeljen sovet s posvetovalno pravico. Gerent g. dr. Ravnik je v soglasju s sovetom odredil ponovno revizijo. Ker to revizijsko poročilo navaja nekatera dejstva kot kaznjiva, je gerent g. dr. Ravnik predložil včeraj dopolneno ves revizijski material drž. pravnicištvu.

Prepričani smo, da bodo sedaj demokratiški listi o tej zadevi ponovno obširno pisali ter svoja dosedanja manj točna poročila dopolnili s poročilom o reviziji in da se to poročilo nahaja tudi pri drž. pravnicištvu.

SDS bo pisala o »nezaslišanem terorju«, Žerjav, Pribečević in seveda g. Pivko bodo ponovno intervenirali zoper ta »volilni« teror, kakor vedno, kadar oblasti tudi proti SDS go-spodi postopajo po zakonu.

cepa med obema strujama.

Ta spor se ne kaže samo v Mariboru, marveč tudi po deželi. Tako je v Ptufu odličen pristaš javno kritiziral dosedanje politiko SDS ter se je popolnoma umaknil iz političnega življenja. Enako delajo tudi drugi odlični pristaši demokratov, katerim se politika SDS že gnusi.

Najbolj pa se pozna razkroj v uradniških vrstah, ki sicer nikoli niso posebno simpatizirali z SDS, pa so bili prisiljeni njeni pristaši. Danes trumoma zapuščajo demokrate ter izjavljajo, da bodo volili ali 1. ali 5. skrinjico. SDS je s temi odpadi in razcepi obsojena na smrt.

Nepopoljšljiva lažnivost.

Ni naša krivda, da se v vsaki volivni borbi znova obnovi za SDS tako žalostna debata o zamenjavi štirih kron za en dinar z znano naredbo ministra financ dr. Veljkoviča z dne 23. januarja 1920, ko sta sedela z Veljkovičem skupaj v vladi ministra iz Slovenije dr. Albert Kramer in Anton Kristan. Pred volitvami v oblastno skupščino si je »Jutro« predzrnilo zapisati tole gorostasnost: »Znano je, da nosi naredba, po kateri so se svoječasno zamenjale krone v dinarje na podlagi razmerja 4 : 1 podpis dr. Korošca kot tedanjega ministra.« Jasno je, da »Slovenec« na tako bedastočo ni mogel molčati. Priobčili smo gori imenovano naredbo

iz »Službenih Novin«, ki se glasi: »Na podlagi sklepa ministrskega sveta z dne 29. decembra 1919 št. 4118, s katerim se je določilo razmerje med kronskimi in dinarskimi bankovci, in z ozirom na njih uradni kurz odredimo, da more glavna državna blagajna sprejemati na zahtevo posameznikov državne bankovce v zamenjo za kronske bankovce po kurzu 400 (štiri sto) za 100 dinarjev.« V Beogradu, dne 23. januarja 1920 I. Br. 7999. Minister za finance dr. V. S. Veljković s. r.

Ugotovili smo, že da je gornja naredba izdal dr. Veljković, ko je bil v vladi skupaj z dr. Albertom Kramerjem. Gosp. Kramer in Kristan nosita torej za to izmenjavo polno odgovornost. Ko smo prinesli to naredbo, je »Jutro« zaenkrat utihnilo.

V sedanji volivni borbi se je začelo na isti način podtikati SLS, kakor da bi ona bila kriva na tej naredbi Veljkovičevi. Zlasti agitatorji radičevske stranke so na več shodih ponavljali to laž, v kateri so solidarni z jutrovc. Ker so nasprotniki začeli s svojo lažjo, smo mi seveda dolžni povedati resnico, ki je seveda SDS sila neprijetna. Zakaj jasno je, da je slovensko narodno gospodarstvo s to zamenjavo zadobilo silen udarec. Zanimivo dejstvo je, da so pri vsaki gospodarski polomiji, ki zadene Slovenijo, vedno predvsem zraven samostojni demokrati. SDS bi si prav lahko nadela ime stranke gospodarskih polomij.

V Ljubljani

je kandidatna lista SLS za volitve dne

11. septembra
prva.

Nosilec liste je

dr. Anton Korošec

J. P.:

Iz spominske knjige na Brezjah.

Bila je navada, uvedena z dobrim namenom, da so dajali ne samo po planinskih kočah, kjer se je vsakdo moral vpisati, nego tudi po krčmah bolj znamenitih krajev obiskovalcem in gostom takozvano spominsko knjigo na uslugo. Vpisovanje imen je služilo tudi kot nekaka reklama. Ni se ti bilo treba v duhu predstavljati, koliko gostov je bilo tam že pred teboj, saj si pred seboj videl nepregledne vrste imen vsake vrste. K imenom so se pridružile vsakojake opazke, včasih dostojanstvene, včasih poučne, sedaj suboparne, sedaj šegave, včasih celo razposajene. Marsikomu tudi pesniška žilica ni dala miru in zajahal je Pegaza in dal duška svojim čustvom v različnih verzih. Nekaterim je Pegaz preveč šepal in kar jim niti srce niti duh nista vžgala pesniškega opija, so se iz zavistnosti in da ne bi zaostajali za izvirnimi stihmi zadovoljili navsezadnje s tem, da so več ali manj točno napisali že znane verze. Dokler se vsa ta različna čustva in razpoloženja izražajo v dostojnih mejah, je taka spominska knjiga res razveseljiva in podučna. Čim pa se dobra volja izpremeni v razbrzdanost in surovost in gre celo še dalje čez vse dopustne mere, je pač boljše, da takih knjig ni. Slika posurovelosti, da človek ne bi verjel, da je mogoča, je prežalostna. Podvignost srečavamo dandanes vsepovsod več kot dovolj; a dočim nam ostane le bežen neljub spomin nanjo, čim nam izgine

izpred oči in iz ušes, nam nudi spominska knjiga v tem pogledu trajen žalosten dokument podvignosti preštevilnih nekaterikov. Prigodilo se je že, da je ostra javna graja zaropotala zoper take izrodke, zoper tako zlorabo gostoljubja. Ker pa taki opomini ne zaležejo dosti, bi bilo umestno, da se imena takih divjakov javno ožigajo v listih in se s tem da v potrebnih slučajih hkratu javni oblasti, da jih zasledijo.

Podobno spominsko knjigo z vsemi vrli-nami in slabimi stranmi imajo tudi pri Gabri-jelčiču na Brezjah. Človek bi pričakoval, da bo neposredna prisotnost slovečih božje poti vsaj toliko blažilno vplivala na ljudi, da bi opustili nedostojnosti; na žalost pa je knjiga prepolna vsebine, ki ne spada vanjo. Nehote se moramo čuditi, da se najde toliko ljudi, ki ne poznajo nobene dostojnosti, ki nimajo nobenega zmisla za javnost, skupnost.

Za čudo malo je v knjigi besedi in verzov, nanašajočih se na bližnjo prisotnost Marije in uprav blagodejno vplivajo med množico neslanosti, razposajenosti in posurovelosti verzov kakor n. pr. sledeči:

K Mariji smo priromale
Dekleta iz Trbojske fare
Njo častiti, njo prositi,
Milosti novih jo prositi!

Spominjanja vredni so stih romarja iz Št. Ilje pri Velenju o priliki njegovih obiskov. Naj navedemo, dva, tri:

Za danes k Tebi, Mati,
Prišel sem se zahvaljevati

Za zdravje, katero si mi izprosila
Pri božjem Sinu, Mati mila.
Zato Ti ključem: tisočera hvala Ti,
Marija, mati milosti!

In drugo pot:

Marija, Mati ljubljena,
Bod' zopet nam pozdravljena!
Sprosila res si milost nam,
Da prišli smo čez leto in dan.
O bodi, naša Mati Ti,
Presrečno nam pozdravljena!

In zopet pri drugi priliki:

Ko k Teb', Marija, pridem, srce se veseli,
Ko zopet Te zapuščam, se mi oko solzi;
Al daj, da zopet pridem čez leto dni čistit,
Pri Tebi, Mati draga, srce razveselit.

Preprosti so sicer ti verzi, a iz njih odseva globoka vdanost do Marije. — Ganljiv je sledeči vzdih iz vojnih časov:

O Marija, zvezda krasna,
Daj nam skoro lepših dni!
Naj že mine vojska strašna,
Naj se vrne bratec mi!

Med prigodnicami naj navedemo sledečo:

Na dan obletni moje nove maše
Prišli smo spet na lepe Brezje naše:
Bilo nas toliko različne vrste
Kakor bi naštel le ene roke prste.
Bila mati moja so — Helena:
Dobra duša in poštena žena.
Druga pa je bila sestra Franja,
Ki se včasih žalostno naslanja.

Tretja bila sestra je Marija:
Bodi srečna njena domačija!
A četrta deklica je Vida:
dobro dele, a za govor malo prida.
Peti pa sem pisec jaz neznan:
Kdo sem? Hočeš vedeti? Ugani!

Pošteno domači so ti-le stih:

Pridno smo se trudili
In romarjem pedenali,
Pa zdaj gremo in drugo
Leto zopet pridemo!

In drugi zopet:

Z dolenskih prišli smo gorje
Na božjo pot k Marij' Devic'.
Naj bi Gorenjem pomagala,
Dolenjem dosti vina dala!

Še eno podobno:

Mi smo doma iz Šmarja
In romamo, kedar je kaj denarja,
Kedar pa dnarja nič ni,
Nas vsakdo doma tišči!
Deset nas je semkaj prihitelo,
Od daleč sicer, vendar pa veselo.
Mi smo Marijo počastili
In smo jo prav lepo prosili,
Kar je za dušo treba in telo
Za tu na zemlji in nebo.
Mariji smo lepo zapeli,
Predno smo od Nje slovo vzeli.
Našega zbora je udov deset,
Čez tri tedne pridemo pa spet.
Tri soprane, tri alte in z basom tenor
Toliko šteje naš pevski zbor.

Včerajšnje »Jutro«³ ponatiskuje neki članek, ki ga je prineslo »Jutro«³ 9. januarja t. l. Ko se obregne na primeren način v ljubljanske škola — le kako bi »Jutro«³ izhajalo, če bi v Ljubljani ne bilo škofa! — pripoveduje, da je bila gori imenovana izmenjava kron samo začasna! Tega seveda »Jutro«³ v svoji modrosti ne pove, kako se začasno zamenja štiri krome za en dinar! Dr. Kramerjev kolega, minister Veljković v naredbi, ki smo jo dobesedno citirali, prav nič ne govori o kakem provizoriju in prav nič o tem, kako bo potem vrnil tistim, ki bi tej naredbi nasledili in krome zamenjali. »Jutro«³ si dovoljuje pri tem seveda novo laž. Pravi namreč, da je »Slovenec«⁴ na ta članek v »Jutru«³ umolknil. Mi bi opozorili gospoda na »Slovenec«⁴ z dne 11. januarja in na »Slovenec«⁴ z dne 12. januarja, pa bo videl, kakšen odgovor je dobil. Takrat zapisane besede v »Slovenec«⁴ veljajo popolnoma še danes: »Te naredbe vsa tinta v »Jutru«³ ne spravi s sveta. Prav nič ne koristi, če danes »Jutro«³ napada g. Veljkovića. Takrat naj bi ga demokrati prijeli za ušesa. V nobeni naredbi tudi ne beremo, kaj je g. minister dr. Kramer zahteval v ministrskem svetu. Kolikor vemo, tudi ni nobenih zapisov o sejah ministrskih svetov, zato bo vsake črke v tej ne-

uspešni obrambi škoda. Zalostno dejstvo ostane, da je bila sprejeta relacija med krono in dinarjem takrat, ko so bili na konju gospodje demokratije. Bodite prepričani, da tega »gospodarskega uspeha«⁵ demokratov naše ljudstvo ne pozabi, kakor ne pozabi drugih, ki so novejšega datuma. Svoje zadrege ne boste prikrili, če še tako naslavljate svojo neslanost z »nepoboljšljivimi lažniki«⁶.

Naj pripomnimo, da je ravno pod istim ministrovanjem samostojnega demokrata g. dr. Alberta Kramerja bilo izvedeno kolekovanje denarja in odtegnjenih 20%. Leta in leta so sedeli potem samostojni demokratje v vladi, pa nikdar jim ni prišlo na misel, da bi začeli izplačevati te odtegljaje. Treba je bilo, da je stopila v vlado SLS, da popravi vsaj deloma, kar so takrat zagrešili demokratje. Letos se morejo plačati prav na zahtevo SLS davki z boni, ki so jih ljudje prejeli pri zamenjavi denarja do vrednosti 1000 kron. Tako je vsaj deloma popravljen, kar so zagrešili demokratje nad Slovenijo. Prihodnje leto upamo, da popravi SLS še več. »Jutro«³ pa bo pisalo potem spel o »neuspehih«⁷ naše stranke.

Naši govorniki bodo torej o gornjih slavnih činih demokratske stranke lahko povsod govorili, ne samo na zaupnih sestankih.

Še o zverinskem umoru prvega mučenika HPS.

Vsi znaki kažejo, da gre pri umoru Ljudevita Talana, varuha skrinjice Hrvatske puške stranke v Čučerju na Hrvatskem za preračunano in pripravljeno zaroto. To potrjuje zlasti pripovedovanje otrok, ki so ves dogodek opazovali, posebno izpoved Franca Rustana, ki je ponovno izjavil, da je krčmar Božek, ki je znan radičev, mirno gledal, kako Micudaj in Rustan mlatita pokojnega Talana in kako se je pri tem sladko smejal. On kot lastnik krčme ni poskušal preprečiti, da bi se v njegovi krčmi pretepal in ubil človek, ampak je šel tedaj, ko so pokojnega Talana vrgli iz krčme na cesto in ko so ga položili na cesto v obliki križa, odšel v drugo sobo. Takoj potem pa je zopet dal pijače Rustanu in Micudaju, ki sta ostala še dolgo časa v krčmi, tam pila in pela in delala neslane šale na račun svoje žrtve. Micudaj je svoji žrtvi vzel pet dinarjev in je dal dva krčmarjevi ženi, tri pa je ohranil zase. Poleg krčmarja so prisostvovali temu zločinu tudi Luka Talan, Ivan Krvarić, Jurij Jakopovič, Nace Rustan in Ivan Šebek. Nihče izmed njih pa ni niti s prstom ganil v obrambo pokojnika, niti nikdo poskušal, da bi miril ubijavee.

Ko so ubijavci zvedeli, da je 23. avgusta prišla komisija, se je Stjepan Micudaj s Pavlom Strančevićem odpeljal v neznan smer. Nikola Rustan pa je pobegnil šele, ko je zvedel, da ga iščejo orožniki. Preden je odšel, je zagrozil fantiču Francu Rustanu, da ga bo zaklal, če bo le besedo pričal proti njemu.

Vse hrvatsko časopisje brez razlike mišljenja, brez razlike političnega ali kulturnega naziranja obsoja zločin. Vsi listi pišejo komentarje, ki so porazni za Radiča in njegovo politiko. Vsi listi s prstom kažejo na radičevsko čeko kot najhujšo rano javnega življenja. — »Hrvat«⁸ piše:

»V politični zgodovini Hrvatov je to prvi slučaj, da se v volilni borbi ubija politični nasprotnik. V hrvatskih vaseh se še ni dogodilo, da bi se kmetje med seboj pobili in tepili radi političnih nasprotstev. Zgodilo pa se je to neposredno potem, ko je radičevsko vod-

Kdor prebere ta spev skromni,
Naj se nas v molitvi spomni!

Omenimo še sledeče verze nekdanjega Ahasvera (V. Holza):

Skoz divje romantični Vintgar in opevani Bled
Tu semkaj na Brezje pripeljal je naju Tvoj sled,

Oj Stvarnik mogočni, ki stresaj iz rokava nebrojne svetove,
Po širnem vesoljstvu razvrščaj človeške rodove!

Kdor tu sem priroma, naj v svetem zatišju Marije

Na duši, telesu se od trudov posvetnih spočije!

Med podpisni obiskovalcev najdemo odlična imena. Izmed pokojnih bodi omenjeno izmed mnogih: Baraniecki od dvorne opere na Dunaju, Naval Pogačnik, ameriški župnik J. M. Solnce. Le-ta je napisal: Bog čuvaj nad lepo našo domovino Slovenijo in njeno sestro Kolumbijo — zavetje trpinov — nado katoliške cerkve, deželo svobode, katero je Bog človeku podelil — Three cheers for the White, Red, and Blue!

Na žalost kazi knjigo nebroj smeti in neslanosti. Kaj imajo v javni spominski knjigi opraviti srčne težave nekaterih, sam Bog vedi. Zalostno je le, da se celo dekleta ne sramujejo javno se proslavljati s prav trapastimi neumnostmi. O teh in podobnih senčnih straneh in izrodkih posurovelosti o priliki!

Knjiga je kakor rečeno polna. Ako bi se lastnikom primerno videlo, da nabavijo novo, se obrača javnost do njih s prošnjo, da bi strogo gledali na dostojnost v njej in makar z najostrejšo strogostjo primorali nekaternike, da bodo pustili surovosti in podobno doma.

stvo izdalo znano teroristično okrožnico na svoje pristaše. Iz tega se vidi, kakšno je radičevsko mirotvorstvo in človečanstvo in praksi. To je kača, ki na zunaj kaže miroljubno jokavo lice in pri tem zlorablja kraljevo ime, na drugi strani ima nož, da iz zasede usmrti svojega političnega nasprotnika in to poštenega in častnega človeka, ker so radičevcem ravno poštene ljudi je najnevarnejši, ker oni nočejo prevare in goljufanja naroda.

Kako priden in vesten oče je bil pokojni Talan, kaže najlepše dejstvo, da je imel svojega sina v Ptuj v četrti gimnaziji, v oskrbi pa pri oo. minoritih.

Morilec v rokah pravice.

Kljub temu, da sta ubijalca zbežala, se je orožniškemu naredniku Smolčiču posrečilo, da ju je našel. On je namreč nadaljeval iskanje kljub temu, da so radičevci raznesli govorico, da sta se oba ubijalca sama v Zagrebu javila oblastem. Kakor se je izkazalo, je ta govorica imela samo namen, da preslepi orožništvo in da prizadetima časa in prilicnosti, da bežita dalje. Micudaja so aretirali v vasi Dergidevec, Rustana pa v Gornjem Čučerju. Vse priče izpovedujejo zelo obremenilno za oba zločince, ki se branita, da sta se sicer prepirala in pretepala, da pa Talanu nista storila nič takega, kar bi moglo povzročiti njegovo smrt. Priče pa izpovedujejo nasprotno.

Adolf Ribnikar — posledovodeči podpredsed. SDS.

Kakor je »Jutro«³ javilo te dni, je bil za posledovodečega podpredsednika SDS mesto dr. Dinka Puca, ki je odstopil, izvoljen soglasno gospod Adolf Ribnikar.

Naša javnost se za to vest še zmenila ni. Pač pa so se zanj zmenili pristaši SDS. Ti pristaši pravijo, da si vodilna klika pri SDS ni mogla dobiti bolj učinkovitega agitacijskega sredstva kot je g. Adolf Ribnikar. Pravijo, da pomeni ta izprememba velik napredek SDS. Gospod Ribnikar je namreč silno priljubljena osebnost vespovsod.

Dr. Dinku Pucu pa je dala SDS sijajno izpričevalo. Ta gospod je bil posledovodeči podpredsednik stranke. Sedaj kandidira na listi SDS za občinske volitve. Nosilec liste je. Za nosilca je treba močne osebnosti, ki v stranki uživa čim večji ugled in izvršuje kar najuglednejšo funkcijo. Naslov posledovodečega podpredsednika bi dr. Puc prav sedaj najbolj rabil. Tako pa je odstopil in vodilna klika pri SDS je rekla: dajmo mu nosilstvo liste, saj itak propademo, za vodjo brezpomembne opozicije v občinskem svetu bo pa že dober, če se nimamo boljšega. Glavno je, da se ga iznebimo v predsedstvu stranke.

Rečeno storjeno: Adolf Ribnikar je tu. Znova potrdimo, da je to srečna izbira: Dr. Gregor Žerjav in Adolf Ribnikar se čudovito izpopolnjujeta in tvorita najpopolnejšo personifikacijo SDS.

SDS in slovenske tradicije.

Sedaj pred volitvami ni zavednejših Slovencev, kot so esdeesarji.

Leta 1921. pa je pisalo »Jutro«³: »Govoriti o slovenskih tradicijah je sploh nesmiselno, ker take tradicije niti nismo imeli, a še manj jo moramo imeti danes.«

Zivijo esdeesarski »Slovenci«⁹!

PRED STAVKO NA ČESKEM.

v Praga, 27. avg. (Izv.) Komunistična mednarodna strokovna zveza v Pragi je sklenila, da se v Pragi dne 1. septembra izvede enodnevna stavka, ako stavbeni podjetniki ne začno pogajanj s stavkujočimi delavci do dne 31. avgusta. Če bi pogajanja ostala brezuspešna, bo nastopila generalna stavka v vsej republiki.

Na Štajerskem

je kandidatna lista SLS za volitve dne
11. septembra
prva.

Nosilec liste je

dr. Anton Korošec

Lord Cecil odstopi?

v London, 27. avgusta. (Izv.) Trije liberalni listi: »Westminster Gazette«, »Daily News«¹⁰ in »Daily Chronicle«¹¹ danes soglasno objavljajo vest, da je lord Robert Cecil sporočil Baldwinu po povratku iz Kanade, da hoče svoje ministrsko mesto odložiti, ker ni več sporazumen s politiko v Društvu narodov. Njegovi ministrski tovariši so ga prosili, naj stvar še enkrat premisli, nakar je Cecil pristal. Včeraj zvečer pa je menda Cecil končno prišel do odločitve, da poda demisijo. Ker je Cecil v zadnjih letih večkrat pretil s to svojo namero, sedaj v poučenih konservativnih krogih te vesti ne smatrajo za popolnoma resno. Lord Cecil je mnenja, da je imela konferenca za razorožitev, na kateri je deloval skupno z mornariškim ministrom, neuspeh vsled nepristopnega postopanja angleške misije, in da če bi Anglija postopala z resno voljo za razorožitev, da bi bil popoln uspeh mogoč. Cecil je nezadovoljen tudi v zadevi masebde Porenja in se je večkrat izrazil proti Chamberlainu, da se je v tem vprašanju preveč oziral na Francijo. Cecil je vstopil v konservativni kabinet Baldwinu samo s pogojem, da mora biti aktivna angleška politika v Zvezi narodov odločujoči temelj angleške zunanje politike v zadnjih letih. Ko pa je bil sklenjen locarnski pakt in je v Društvo narodov vstopila Nemčija, je v angleški politiki nastopila ostra sprememba kurza. Anglija je v zadevi razorožitve naenkrat zavzela trdovratno in za misel razorožitve škodljivo stališče. Lord Cecil je pri tem uvidel, da more v bodoče v Ženevi nastopiti samo še

kot govornik za angleško politiko, ki mu ni prijetna. Lord Cecil je bil rojen leta 1864. kot sin poznejšega ministrskega predsednika Salisburyja. Od leta 1906. do leta 1923. je lord Cecil pripadal poslanski zbornici in je šele pred štirimi leti vstopil v gosposko zbornico. Med vojno je bil dvakrat državni podtajnik v ministrstvu za zunanje stvari, v l. 1916. do 1918. pa je bil angleški minister za blokado. Na pariški mirovni konferenci je lord Cecil z Wilsonom in drugimi izdelal statut za Društvo narodov in je pri ustanovitvi Društva narodov zastopal vedno Anglijo ali južno Afriko. Prvem Baldwinovemu kabinetu je lord Cecil pripadal kot čuvár državnega pečata in je bil zastopnik Anglije v Društvu narodov. V drugem Baldwinovem kabinetu je lord Cecil prevzel mesto kanclerja velike vojvodinje Leicester in zastopstvo Anglije pri vseh konferencah in komisijah Zveze narodov, dočim si je Chamberlain pridržal zastopstvo Anglije v Svetu Društva narodov.

v London, 27. avg. (Izv.) Do danes popoldne se lord Cecilova demisija še vedno ne potrjuje oficijelno. Očitno hočejo počakati na povratek Baldwinu, ki pride v ponedeljek iz Škotske. Govori se, da bo imel lord Cecil v ponedeljek razgovor z Baldwinom, preden se odpelje na zdravljenje v Aix les Bains. Demisija je senzacija za vse politične stranke. V konservativnih krogih se Cecilov sklep smatra za pričetek razkola stranke, ki je postala prevelika in ima v sebi premočna nasprotja.

Tiskovna konferenca v Ženevi.

v Ženeva, 27. avg. (Izv.) Na tiskovni konferenci Društva narodov se je pripetil majhen političen incident. Pri posvetovanju o resoluciji lorda Riddella, ki zahteva, naj se v svrhu olajšave razširjanja tiska v mednarodnem prometu listi oprostijo vseh taks in drugih omejitev, je izjavil mažarski urednik Vaszi, da sosedne države izključujejo uvoz mažarskih listov in da na meji potnike glede mažarskih listov strogo kontrolirajo. Romunski zastopnik Mauroti je nato trdil, da so ti ukrepi radi nezmernosti mažarskih listov potrebni, dokler mažarski listi ne spremenijo načina svoje pisave. Potem, ko je lord Barnham hitro prekinil politično razpravo, je lord Riddell izvajal,

da ta konferenca nikakor ne more razpravljati o političnem vprašanju, katere liste smejo vlade prepovedati in katere ne. Konferenca zahteva s čisto žurnalističnega stališča, da naj bodo listi prosti davkov in da oba predgovornika ne moreta svoje dobre volje bolje pokazati, kakor da glasujeta za resolucijo. Nemški urednik Wolff je smatral za napačno, da bi se smela iz še tako upravičenih vzrokov v posameznih slučajih izdati splošna prepoved in je govoril za Riddellovo resolucijo. Urednik Benedikt z Dunaja je zastopal posebno mnenje, da bi morala tudi Švica in druge države izvesti izdatno znižanje taks. Končno je bila Riddellova resolucija sprejeta.

Aretacije čeških fašistov.

v Praga, 27. avg. (Izv.) Po izjavi ministra za narodno obrambo ni general Gajda nikdar odšel iz Prage, vsled česar se tudi niso mogle napraviti fotografije kakršnihkoli dokumentov. Kakor doznava Vaš dopisnik, se bodo Zveze fašistov tekom 14 dni razpustile, vendar pa ne v zvezi z aferami v Sazavi. Sklep radi razpustitve je bil sprejet že prej radi programa fašistične stranke, ki zanikuje državo. Tekom zadnjih dveh let so začeli pristaši v velikem številu bežati iz fašistične stranke. Posebno beže iz stranke državni in javni nastavljenici, ki se bojijo persekucij.

v Praga, 27. avg. (Izv.) Stalno nadzorstvo pri generalu Gajdi v njegovem stanovanju po dveh detektivih je bilo danes popoldne ukinjeno. Policija je javila, da to nadzorstvo ni več potrebno, ker je bil aretiran zadnji fašistični soudeleženec. Vsi aretiranci so bili izročeni kazenskemu sodišču. Govori se, da ima policija v roki tudi taje protokol fašistične diktature, iz katerega izhaja, da so prošlo leto nameravali izvršiti fašističen prevrat. Kazenskemu sodišču je bil izročen tudi

urednik fašističnega lista Dostal radi suma nagovarjanja k upor. Namestnik ministrskega predsednika Ramek ni hotel sprejeti deputacije fašistov.

v Praga, 27. avg. (Izv.) Komunistično »Rude Pravo«¹² poroča, da ima policija v rokah 7 Gajdovih tajnih povelj, ki dokazujejo, da je Gajda že takrat, ko je bil še šef generalnega štaba, bil tajni član fašističnega direktorija. Ta tajna povelja se pečajo baje s pripravami za državni prevrat. List »Rude Pravo«¹³ pri tem skrivnostno namiguje, da naj se pristojne oblasti pečajo z nekim štabnim kapitanom, ki se dosedaj, dasi je obdolžen velikih vojaških zločinov, še vedno nahaja na svobodi in opravlja službo. Urednik Dostal, ki je bil danes izročen sodišču, je takoj zahteval, da ga preišče zdravnik, ker je bolan. Vsled intervencije nekaterih demokratskih politikov je bil po zaslišanju izpuščen. Gajda sam je takoj, ko sta policista zapustila njegovo stanovanje, odšel v fašistično pisarno in se udeležil seje direktorija.

iskava glede poneverbe v državni tiskarni je pokazala, da škoda ne znaša 70 milijonov, temveč samo 23 milijonov lejev.

v Praga, 27. avg. (Izv.) »Pravo Lidu«¹⁴ poroča, da je bila neka velika češka banka oškodovana vsled poneverbe za 50.000 dolarjev. Denar je poneveril neki prokurist banke skupno z nekim uradnikom. Pred kratkim sta oba odšla na dopust, s katerega se nista več vrnila. Revizija, ki se je nato odredila, je dooznala, da manjka 50.000 dolarjev. Stvar se je takoj prijavila oblasti, na kar je bila za obema storilcema izdana tiralica.

DOGODKI NA KITAJSKEM.

v London, 27. avg. (Izv.) V Sanghaju je bilo proglašeno vojno pravo. Poročilo, da so severne čete že zavzele Nanking, se v Franciji oficijelno dementira.

Ogromne poneverbe.

v Bukarešt, 27. avg. (Izv.) V romunski javnosti je vzbudila veliko pozornost vest, da je izvršil samoumor ravnatelj romunske državne tiskarne Domescu. Policija je uvedla preiskavo radi samoumora in se je dognalo, da je bila v državni tiskarni napačno vknjižena vsota 70 milijonov lejev, da je torej bila poneverjena. Pri Domescu so našli pismo, v katerem pravi, da je te poneverbe vršil skupno z upravnikom državne tiskarne Falcoianu-jem, ki ga je v to zapeljal. Nato je bil takoj aretiran Falcoianu, obenem pa tudi generalni tajnik v notranjem ministstvu Petul. Falcoianu je v romunskem javnem življenju užival velik ugled in je zato afera zbudila tem večje zanimanje.

v Bukarešt, 27. avg. (Izv.) Dosedanja pre-

Kaj se godi doma

Tretja velika skupščina krščan. šole v Mariboru

Preteklo nedeljo 21. avgusta se je vršilo dobro uspešno zborovanje za sedanjí čas nadvse važnega društva »Krščanska šola«, ki je njen vzvišeni namen krščanska vzgoja mladine v soglasju z nauki katoliške vere.

Pred zborovanjem je bila ob 9. uri služba božja v frančiškanski cerkvi. Sv. maša, med katero je ubrano prepeval moški zbor »Maribor«, je opravil mons. dr. Jerovšek. Po sv. maši je sledila v nabito polni baziliki prekrasna pridiga stolnega kanonika dr. Vraberja, ki je govoril »O svetih pravicah Cerkve do vzgoje otrok«.

Po cerkveni slovesnosti so zborovalci, okrog 200 po številu, napolnili prostorno dvorano Zadržno gospodarske banke. Točno ob napovedani uri je društveni prvomestnik dr. Dermastia otvoril tretjo veliko skupščino društva »Krščanska šola«. Prvomestnik je pozdravil vrle zastopnike našega krščanskega mislečega učiteljstva, starše ter vse zborovalce, predvsem navzočega oblastnega predsednika in mestnega župana dr. Leskovarja.

Nato je bilo na dnevnem redu poročilo tajnika in blagajnika. Po izčrpnem tajniškem poročilu je razvidno, da je v ljubljanski škofijski zvezi včlanjenih 30 podružnic, v mariborski pa 35. Kot glavno nalogo si je v letošnji poslovni dobi postavilo osrednje vodstvo prirediti po deželi dneve krščanskih staršev, da se ljudstvo seznanja z važno idejo krščanske šole. Poleg tega pa so se tudi vršila predavanja o šolskem vprašanju z ozirom na versko vzgojo po prosvetnih društvi. Tudi na katoliških dnevih je prišel na vrsto govor o krščanski šoli. V naših znanstvenih revijah pa se objavljajo poučne in pregledne razprave o šolstvu po drugih državah.

Iz blagajniškega poročila posnemamo dohodka in stroške »Krščanske šole«. Prejemkov je bilo 17.497 Din 50 par, izdatkov 16.000 Din 10 par, vsega denarnega prometa pa je bilo 33.497 Din 60 par. Darovalcem večjih vsot se je izrekla pri tej priliki globoka zahvala.

Sledile so volitve novega odbora osrednjega vodstva, kakor tudi ljubljanske škofijske zveze, pri katerih so bili soglasno izvoljeni: duh. svetnik Andr. Ažman, dr. Jos. Dermastia, dr. L. Ehrlich, strok. učit. Anica Lebar, prof. I. Polzelnik, kat. I. Žerjav, prof. dr. Greg. Pečjak kot zastopnik ljub. škof. ordin., dr. A. Veble, kot zastopnik lav. škof. zveze v Mariboru; dr. J. Brejc, dr. K. Capuder, nadz. F. Lavtižar, dr. L. Sušnik, šol. uprav. I. Struškeli; šol. rav. J. Jeglič in rač. svetnik J. Pirč, kot revizorja.

Zelo je bil zanimiv in poučen referat »Naša šolska zakonodaja z ozirom na versko vzgojo«, ki ga je sestavil dr. L. Sušnik. Na podlagi njegovih izjavanj je postalo vsem jasno: 1. Zasebnega verskega šolstva ne čakajo lahki časi. 2. Pri vseh vrstah šol smo konstatirali bolj ali manj smelee ukrepe, da se verouku kaka ura oddépine. 3. Prav tako smo lahko spoznali, da se v raznih načrtih šolskega zakona pri mnogih točkah kaže verouku, še bolj pa verski vzgoji, nenaklonjen duh.

Informativno poročilo o »Slovaškovi družbi in »Slovaško doma« je poljudno podal šol. upravitelj Iv. Struškeli.

Ko je bil dnevni red ob pol 12. uri izčrpan, je prvomestnik zaključil veliko skupščino z vnesenimi besedami. Ko se bodo delali važni šolski zakoni, mora imeti naše parlamentarno zastopstvo zaslombo v narodu, da bodo lahko zahtevali take šolske zakone, ki bodo odgovarjali vsem zahtevam modernega šolstva. Stojimo na straži, bomo dimiti krščanski šoli!

50 letnica Otona župančiča na Vinici.

Na Vinici je vzkli misel, razrastla se je in objela vso Belokrajino. Dijaško zborovanje in 50letnica pesnika Župančiča. Prišlo je študentov in Belokrajine, iz Novega mesta in Studentinja iz Celja, iz Hrvaškega in ljudje od vseh strani. Brzobjavne žice so nosile pozdrave od Triglava in Karavank n. pr.: General Maister, g. Lokar, g. dr. Adlešič, g. Bajuk itd.

Sobota. Lep dan poln solnea, poln zdravja. Mladost je romala na Žezli, razgrnila svoje naročje in beseda je rasla kakor pesem. G. Lovšin, nadučitelj v pokouju, ki je znan kot dober poznavalec Belokrajine, je pokazal na Žezlu najdišča starih žar in starih izkopanin, katere je vojvodinja Metkenburška odnesla pred leti na Nemško. G. Zwitter, akademik, soglasno izvoljen za predsednika sobotnega dijašk. zborovanja je dal besedo mladim. Stojan Pretnar, abiturijent iz Novega mesta je govoril o »smernicah dijaka v bližnji bodočnosti«, Schweiger Jože, osmošolec iz Črnomlja je podal svoje sentence in aforizme — tako je nazval svoj referat — o »človeku in 20. stoletju«. Vnela se je debata. Kakor da stoji pokojni Krek se je zdela. Vse veselo in živo, beseda je kipelala, misli so se strnile z mislijo in dale nov pravec, nov cilj življenja. Pritrkavanje zvonov k nedelji je spreminjalo veselo razpoloženo mladino k kulpi.

Zvečer. Domačnost in intimno razpoloženje se je spojilo s sprevedom v lepo podoknico. Novomeški dijaški kvartet je zaigral in zapeli so Vinici in deklice pod vodstvom g. Kravosa. Pesem najmlajših deklic je bila pesem večera.

Nedelja, vsa bela in praznična kakor belokranjska nevesta, se je ogrnila s solncem. Kulpa se je prelila s pesmijo belokranjskih njiv v eno

pesem, tam, kjer Silvín spi, je cvetka dvignila glavico, zvon mežnarja Stanka je zvonil veselje. Ob 4. uri popoldan je kvartet otvoril slavnost. Nato je deklamiral šestošolec Jože Berkopec »Pesem mladine«, ki jo je podal po šolsko rečeno prav dobro. G. Lovšin je govoril o pesniku kot znanu iz mladih let in nam marsikaj odkril, kar ni napisano in kar je še neznano iz mladostnih pesnikovih let. Pevske točke pod vodstvom g. Kravosa, učitelja so bile došle. Abiturijent Oton Berkopec je deklamiral »Z vlakom« in »Dumoc«. Pesem življenja je zvenela kakor življenje. Deklamator je živel v pesmi. Čast mu!

V imenu dijaštva je pesn. materi izročila šopek gđ. Ada Vajdičeva. Deklamirale so še učiteljica gđ. Berta Lovšinova (Kvartopirci) in dijakinja Volčka Sterk (Belokranjska deklica) ter Danica Makuc (Pokopališče sv. Barbare).

Proslava je bila lepa in na višku. Dolžni smo prirediteljem hvalo, g. Otonu Berkopcu, ki je vse prav lepo organiziral, čast in dosegel bo uspehe, kateri si želi, da postane ljstvo zdravo in da dobi smisel za lepo stvar.

Noč je padala in črnomaljski tamburaši in dijaški kvartet so dobro razpoloženo povečali.

Polni vsega, polni novega življenja in zdravja, polni lepih vtiskov na Vinico, rojstni kraj pesnika, smo šli in jutro nas je pozdravilo na vlakcu.

Vinica, hvala Ti! Dal Bog, da bi še mnogo let proslavila pesnika belokranjskih žit in polj, in budila v narodu hrepenenje k življenju, k lepoti.

Enigma.

Nujna potreba lastne umobolnice.

Maribor, 27. avgusta 1927.

Iz mariborske oblasti je v umobolnici v Ljubljani na Studencu 159 oseb, v tako zvani hiralnici sv. Jožefa v Ljubljani, ki se tudi uporablja za umobolne, 110 oseb. Ljubljanski umobolnici sta prenapolnjeni z bolniki iz lastne oblasti in je sprejem iz mariborske oblasti otežkočen. Ze precej časa se je že govorilo o potrebi zgradbe lastne umobolnice za mariborsko oblast. Skraja se je nameravalo kupiti v te svrhe kako graščino in jo preurediti v bolnico. Načrt nakupa starega poslopja, kojega adaptacija bi stala tudi milijone, se je sedaj opustil in mariborski oblastni odbor bo pozidal novo in moderno umobolnico nekje pod Pohorjem in v bližini Maribora. Vršijo se že seje in vodijo se resna pogajanja, da pride do uresničenja nujne potrebe: mariborska oblast dobi lastno, novo in modernim zahtevam odgovarjajočo umobolnico.

Odkritje vojnega spomenika v Vodica.

Podružnica ZSV v Vodicah odkrije spomenik v svetovni vojni padlim vojakom iz vodiske fare v nedeljo dne 4. septembra popoldne. Spored je sledile: Ob tričetrt na 2. uro zbirališče bivših vojakov in gasilcev pred gasilnim domom, Orlov in ostalih društev pred društvenim domom. Nato odhod v cerkev. Ob 2. uri slovesne litanije in blagoslov v farni cerkvi, kjer zapoje mešani zbor »Beati mortui«. Po blagoslovu govor, nato darovanje za spomenik. Po cerkvenem opravilu se zberejo vsa društva pred spomenikom, kjer izvrši predsednik gosp. M. Colarič, major v pokouju, slovesno odkritje spomenika. Blagoslov spomenika. Govori in izročitev spomenika v varstvo občine. Libera za padle vojae. Defiliranje bivših vojakov in ostalih društev mimo spomenika. V cerkvi in pred spomenikom govori bivši vojni kurat g. Fr. Bonač. Odkritje se vrši ob vsakem vremenu. — Vojaki iz svetovne vojne, počastite spomin Vaših tovarišev, katerih kosti so raztresene po vsem svetu! Farani, domače in sosednih fara, počastite tudi Vi spomin tistih, ki so za Vas največ žrtvovali — življenje svoje! Izkažite žrtvam zadnjo čast z obilno udeležbo. — Odbor ZSV.

K roparskemu napadu na pošto ambulanco.

Policijski organi so neprestano na delu, da razčistijo zadevo, ki je med ljudstvom zbudila največjo pozornost. Skoraj neverjetno je, da se more v najbližji okolici glavnega mesta Slovenije, kjer so vendar varnostne razmere na najboljšem glasu, izvršiti napad na pošto ambulanco bodisi med vožnjo bodisi med postankom na železniški postaji, ne da bi storilci pustili za seboj količjak sledov.

Zadeva je v splošnem popolnoma slična oni, ki jo je dne 10. februarja 1926 doživel poštni ambulanc Kalan, v podrobnostih se pa zdí, da se precej razlikuje od prve. — Ugotovilo se je menda komisionelno, da z ozirom na dobre in številne zapuhe poštnega voza med vožnjo ni mogoče priti v voz. Kje je torej storilec neopaženo, vendar pa s silo udril v voz in presenetil v njem poslujočega uradnika?

O podrobnostih dosedanjih preiskave ne daje policija za enkrat nikakih izjav, ker bi to škodovalo nadaljnjemu poteku kazenske preiskave.

Poštnega ambulanta Franca Bratoža je policijski referent obdržal v zaporu, ker je sumljiv, da je z zadevo v zvezi. — Dne 26. t. m. so se vršile poizvedbe ob železniški progi, katero so policijski in žandarmerijski organi temeljito preiskali. — Kakor izvemo, je dozdrevni ropar v vozu uporabljal čudno taktiko. Pričakuje se, da bo v najkrajšem času tudi sodišče izvršilo lokalni ogled v

ambulančnem vozu, ki je do nadaljnjega izločen iz prometa.

Zeleti bi bilo, da se slični dogodki od meročajne strani v bodoče preprečijo. Če je po vseh drugih progah dodeljenih več uslužbencev poštni ambulanci, bi bilo to tudi tukaj že iz varnostnih razlogov nujno potrebno, ker je pri dveh organih

Dnevne novice

★ **Kraljeva zahvala westfalskim Slovencem.** Na pozdrav, ki so ga poslali westfalski Slovenci Njeg. Veličanstvu od slavnostnega razpoloženja v beli Ljubljani, je dobil sprejemni odbor v prisrčnem tonu sestavljen telegram, ki bo gotovo razveselil naše brate iz tujine: »Njegovo veličanstvo kralj se srčno zahvaljuje za pozdrave westfalskih, holandskih in belgijskih Slovencev, katerih pozdravi so Njegovo Veličanstvo zelo razveselili. — Minister dvora Jankovič.«

★ **»Jutro« in vestfalski Slovenci.** »Jutro« se rado hvali s svojimi poročevalsko službo, ki mu omogočuje, da o vsakem le malo važnem dogodku prinese obširno poročilo, izpopolnjeno s slikami. »Jutro« se tudi hvali s svojim narodnjstvom in ob volitvah tudi s svojo ljubeznijo do delavstva. To »Jutro« je posvetilo obisku westfalskih Slovencev v domovini notico desetih vstic med ljubljanskimi novicami! S tem ni postavilo v pravo luč samo svojega narodnjstva in svoje ljubezni do delavstva, marveč tudi svojo kulturnost. Teh deset vstic je kakor žig politike, ki jo vodi »Jutro« in sijajno izpričuje ogromne simpatije, ki jih nosi v svojem srcu do delavstva SDS.

★ **Lep primer zavednosti.** V nekem zdravilišču je bival v zadnjih lepih tednih zaveden prijatelj našega lista ter bil na stanovanju in hrani v restavraciji, ki ni smatrala potrebnim, da bi imela naš list, akoravno jo že par let sem poseča mnogo Slovencev. Na zahtevo prijatelja, naj mu da »Slovenec«, je odgovoril restavrater, da ga ne naroča, pač pa lahko postreže z raznimi hrvaškimi in nemškimi listi. Prosim — pravi prijatelj — a želel bi imeti tudi »Slovenec«. Restavrater je molče odšel; čez par dni pa zapazi prijatelj veselo presenečen med drugimi listi tudi »Slovenec«. Imel je torej popoln uspeh. Ta slučaj jasno kaže, kaj se da in more doseči s pametnim a odločnim nastopom. Iz tega samo en nauk: Prijatelj, zaveden in odločen somišljenik, pojdi in stori tudi ti tako!

★ **Za obnovev naročnine potrebne položnice** smo tekom zadnjih dni poslali vsem p. n. naročnikom razen onih, ki so jih prejeli že prej v večjem številu, oziroma, ki imajo plačano naročnino že do konca leta. Ako bi je kateri p. n. naročnikov pomotoma ne bil prejel, naj jo nujno reklamira po dopisnici, da bo mogel še pravočasno nakazati primeren znesek.

★ **Podelitev župnije.** G. Ivan Bosina, župnik v Podčetrtku, je dobil župnijo Sv. Jurij v Slovenskih goricah. G. Blaž Brdnik, provizor, je dobil župnijo Sv. Ožbald ob Dravi.

★ **Birmovanje v šentlenarskem okraju** se vrši en teden prej kot je bilo prvotno določeno. Škof. g. dr. Andrej Karlin je odpotoval včeraj v šentlenarsko dekanijo in izostane do 8. septembra.

★ **Za šmarogorske zvonove** je izročila neimenovana gospa naši upravi znesek 100 dinarjev. Naj bi našla še mnogo posnemovalcev, da se vsaj drugo leto uresniči vroča želja obiskovalcev šmarogorskega Marijinega sveetišča! Manjka še mnogo!

★ **Ekskurzija jugoslovanskih strojevodij.** V ponedeljek zvečer so se vrnili jugoslovanski strojevodje z ekskurzijskega potovanja po Českoslovaški v Ljubljano. Natančnejše poročilo prinesemo v eni naslednjih števil »Slovenca«, opremljeno s slikami v »Ilustriranem Slovincu«.

★ **Letošnja glavna skupščina »Jugoslovanskega šumarskega združenja«** se vrši dne 21. septembra v Belgradu in ne kakor smo svojčas javili, 28. avgusta v Skoplju. Natančen program bo objavljen v septembrski številki »Šumarskega lista«.

★ **Urad za posredovanje dela privatnih nameščencev.** Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije, Ljubljana, ponovno opozarja vse zainteresente, da je začel poslovati njen oblastni urad za posredovanje nameščenja privatnih nameščencev. Urad razteza svoje delo na vso Slovenijo in posluje v poslovnih prostorih ZPNJ, Ljubljana, Gledališka ulica 8 (palača Pokojninskega zavoda za nameščence).

Precizne ure, natančno idoče, kakor: Schaffhausen, Omega, Doxa itd. dobite najceneje samo pri urarju

L. Vilharju, Ljubljana, Sv. Petra c. 36.

★ **Planincem v upoštevanje!** SPD v Ljubljani je prejelo sledečo pritožbo ter prosi vse planince, da jo pazno prečitajo in upoštevajo: »Podpisani vaški odbor vasi Babnivrt, občina Predvor, ima pod Storžičem v Javorniku pastirsko koč, ki je bila pred nekaj leti na novo postavljena in zaprta. Ker so turisti v koč vlomili, smo pustili potem koč vedno odprto. V zadnjem času so odtrgali turisti veliko opaznih in strešnih desk in jih pokurili ter tudi ognjišče popolnoma uničili. Kočo moramo sedaj radi tega popolnoma popraviti. Obračamo se do Vas, da razglasite, naj turisti

v vozu sličen napad nemogoč, razen tega pa tudi ni misliti, da bi dva uslužbenca skupaj zamogla tak roparski napad fingirati. — Gotovo je, da bo imela poštna uprava z enim organom pri ponavljanju sličnih napadov mnogo več škode, kot pa znašajo malenkostne dnevnice drugega službenega organa.

nikar ne delajo škode pri tej koči, ker bomo za naprej strogo pazili na to, da se krivci izsledijo in ako še to ne bo pomagalo, bomo koč dobro zaprli in ne bomo nobenemu več pustili notri prenočiti.«

★ **SPD naznanja,** da se nahajajo v njegovi pisarni, Ljubljana, Selenburgova ulica 7, II. nadstropje, sledeči predmeti, ki so se našli v planinah: Električna svetilka brez baterije, najdena pozimi na Krvavcu; srebrna žepna moška ura z verižico, najdena 20. julija pod Kamniškim sedlom; železna, žepna, težka budilka, nemški fabrikat, s srebrno kratko verižico, ki ima kot privesek svinčeno kroglo v ozkem zlatega obroča z napisom: Stawczany, 10. IX. 1914, najdena 12. avgusta na snežišču pod Zrelom blizu Češke koče; uhan, najden 16. avgusta v Kamniški Bistrici.

★ **Utopljenca,** moškega, lepo oblečenega, starega 25—30 let, je Sava pustila v Kresnicah. V vodi ni bil dolgo. Pokopan je bil v Kresnicah 26. avgusta.

★ **Za novi vozní red** opozarjamo na dosedanje slabe zveze med Gorenjsko in Dolenjsko. Jutranji vlak, ki odhaja na Dolenjsko, in večerni, ki od tam prihaja, nimata v Ljubljani nobene zveze z gorenjskim vlakom. Tako mora Gorenjec tudi za prav majhen popravek na Dolenjskem med poljo neke prenočiti, za celodnevne popravek pa kar dvakrat. Ko bi se obnovila vsaj zveza z večernim brzovlakom!

★ **Odkritje vojnega spomenika v Vodicah.** Opozarjamo na sliko spomenika padlim vojakom vodiške občine v današnjem »Ilustriranem Slovincu«, katerega odkritje se vrši v nedeljo 4. septembra popoldne v Vodicah. Spomenik je mojstrsko delo in eden najlepših, kar jih je bilo dosedaj postavljenih za padle vojae.

★ **Vojni pogrešanec.** Leta 1918 je v Italiji umrl vojak Ivan Leben, rojen 1890 v Sloveniji (Iztačin? — mogoče pomeni to iz Tacna?) Roditelja sta Karel in Matilda. Komur je znano njuno bivališče ali kje je Ivan Leben pred vojno bival, naj naznani okrajnemu sodišču v Ljubljani k A VIII 329—27.

★ **Dne 4. septembra** godbena veselica na Vrhniki. Vljudno vabljeni vsi! Na svidenje. — Odbor. 6705

★ **Pouk posameznikov** v strojepisju, stenografiji, trgovskem računstvu, knjigovodstvu z bilanco, korespondenci. Začetek dnevno. — Traja 3—5 mesecev. Samo praktično, temeljito, lahko umljivo. M. Kovač, Maribor, Krekova ulica 6. 6670

★ **Primarij dr. Alojzij Kunst,** rentgenolog, Ljubljana, ne ordinira do 25. septembra. 6680

★ **Pri poapnenju arterij,** možgan in srca, se z dnevno vporabo male množine naravne »Franz-Josef« grenčice doseže odvajanje brez večjega napora. Znameniti učitelj klinik za notranje zdravljenje so dosegli z »Franz-Josef« vodo najboljše uspehe za čiščenje črev celo pri polstransko ohranjenih bolnikih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in v specerijskih trgovinah. 8823

★ **Za vsakega nekaj.** Citajte današnji oglas »Ljudske samopomoči«.

★ **Proti poapnenju žil** služi jako izborno lekarniško sredstvo »Sajodin«, ki sestoji iz spojin joda z masno kislino, ki je brez okusa, torej se lahko zavziva. Posluževali naj bi se ga vsi starejši ljudje, ker jih znatno ščiti pred prezgodnjo srčno kapjo ali kapjo na možgane in deluje tudi proti odebelelosti. »Sajodin« vpliva na delovanje žlez in pospešuje tako redno prebavo. Glavobol, slabo spanje, omotični napadi itd. se najboljše zdravijo s tem sredstvom.

KUSAKOVIČA KALODONT najboljša pasta za zobe

★ **Svetlopijsni papir** negativni 42, 52 Din, pozitivni 52, 62 Din, priporoča papirna trgovina I. Gajšek nasl. Ljubljana, Sv. Petra c. 2.

★ **Novi tečaj za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo** se začnejo na zasebnem učnem zavodu And. Rud. Legata v Mariboru dne 12. septembra 1927. Prospekti, pojasnila in vpisovanje v prodajalni trvdke Ant. Rud. Legat in Co., Maribor, Slovenska ulica št. 7, telefon 100.

★ **Opozarjamo** na današnji oglas Jos. Zidar za družabno potovanje v Palestino.

V tisku je in v kratkem izide:
DR. MIHAEL OPEKA

VEČNA KNJIGA

DESET GOVOROV O SVETEM PISMU.

Apologetična vsebina te publikacije bo v današnjih časih prav prišla ne samo pridigarjem po mestih in večjih krajih na deželi, marveč zlasti tudi že bolj odrasli srednješolski mladini pa akademikom in vsem laičkim razumnikom. Naroči se lahko v naprej pri

Prodajalni KTD H. Ničmanovi v Ljubljani.

Ljubljana

© Pomenljiv spominski dan. Pred štiri-desetimi leti je na današnji dan blagoslovil poznejši kardinal tedanj ljuublanski knezoškof dr. Jakob Missia novozgrajeno hišo kat. društva rokodelskih pomočnikov — Rokodelski dom v Komenskega ulici. Stotine in stotine mladih rokodelcev so dobile v preteklih štiridesetih letih v domu vsestransko izobrazbo in izpopolnitev v svoji obrti. Kdo bi mogel naštet vse strokovne tečaje, ki so se vršili v Rokodelskem domu, potem tečaje za knjigovodstvo, za risanje in tečaje za pouk v petju in glasu! Posredovalnici za delo in službe se imajo zahvaliti mnogi mojstri za izborne pomočnike. Rokodelski dom je napravil v Ljubljani prvo razstavo električnih motorjev, porabnih v mali obrti. Razstave strokovnih tečajev so se vršile večkrat. Da se navdušimo za nadaljnje vztrajno delo za prospeh rokodelskega stanu, vabimo k sestanku, ki bo danes zvečer ob 8 v Rokodelskem domu. Sestanka se udeležijo tudi Rokodelsko društvo z Vrhnike. Na svidenje torej danes zvečer v Rokodelskem domu!

© Rokodelsko društvo z Vrhnike pride danes v Ljubljano. Dopoldne si bo ogledalo zbirke v muzeju, popoldne gre v Vevče, kjer si ogleda tovarno papirja in hidroelektrično centralo na Fužinah, zvečer se pa udeležijo prijateljskega sestanka v Rokodelskem domu.

© Popoldnevni izlet na Vrhniko priredita dne 8. septembra ob ugodnem vremenu potrdniška Krščanske šole za stolno župnijo ter Stolina prosveta. Odhod z vrhniškim vlakom ob 13.25.

© Družba sv. Elizabete. Osrednji svet družbe sv. Elizabete ima prihodno redno mesečno sejo prihodnji torek, t. j. 30. t. m. ob 4 popoldne.

© Vse šolske potrebščine ima v bogati zalogi NOVA ZALOŽBA, r. z. z. o. z. na Kongresnem trgu. Starše in dižake opozarjamo na to združeno podjetje. — Glej današnji oglaš!

© Deložacija. V petek popoldne je bila deložirana v Hrenovi ulici št. 17 stanujoča vdova Marija Jakopičeva z družino vred. Pohištvo je bilo prenešeno v drevored na Grudnovem nabrežju. Pripominjamo pa, da je uradna opazka, da »pohištvo v drevoredu ne ovira prometa«, vse premalo in je treba za ubogo družino čimprej kaj storiti.

© Samoumor v elektrarni. Včeraj ob 10 dopoldne je g. Kristof, monter mestne elektrarne stopil slučajno v podstrešje mestne elektrarne in tam zapazil, da visi njegov tovariš, pomožni monter Egidič G. na vrvi obesi. G. Kristof je hitro prezeval vrv in obvestil o samoumuru druge delavce ter mestnega fizika dr. Rusa, ki pa je mogel ugotoviti le smrt. Truplo samoumorilca so prejeljali v mrtvašnico pri Sv. Kristofu. Egidič G. je bil rojen l. 1901., stanoval pa je s svojo ženo v Rožni dolini. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

© Smrtna nesreča za Ranzingerjevim skladiščem. V petek ob tritret na 1 popoldne se je pripetila na kolodvoru za Ranzingerjevim skladiščem težka nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Trije delavci trdke »Zora« na Kralja Petra trgu, Franc Toman, Snaj Jernej in Trampuš Franc, so pretakali za Ranzingerjevim skladiščem bencin iz velike cisterne v malo cisterno na vozu. Ko je bila mala cisterna polna, je Toman poglad konje, ker pa sta hotela ostala delavca naložiti še nekaj praznih posod na voz, je Toman v oddaljenosti 15 korakov voz ustavil. Nato sta si odšla Snaj in Trampuš osnažit roke. Ko sta se vrnila k vozu, je Snaj opazil, da leži Toman mrtev na tleh, ves krvav in z zmečkano glavo. Med vožnjo je Toman moral stopiti z voza ter se mu je najbrže spodrsnilo in je padel tako nesrečno, da je prišla glava pod kolesa. Policijska komisija, sestojeca iz zdravnika dr. Avramoviča in revirnega nadzornika g. Grudna ter stražnikov, je ugotovila dejanski položaj in odredila prevoz trupla v mrtvašnico k Sv. Kristofu. Toman je bil rojen l. 1886. v Zg. Ponikvi, občina Pirišica pri Celju in je služboval pri trdki »Zora« kot hlapec. Stanoval je na Kette-Mur-novi cesti št. 2. Pri svojih delodajalcih je bil radi svoje vestnosti in marljivosti priljubljen.

© Ivanka Praznik, papirna trgovina, ustanovljena 1903, je sedaj: Erjavčeva cesta 2.

Maribor

SHOD SLS JUTRI V PONDELJEK!

Jutri v ponedeljek 29. t. m. zvečer ob 8 je v dvorani Zadr. gospodarske banke shod SLS. Na shodu govori naš voditelj

G. DR. ANTON KOROŠEC

in kandidat g. Franjo Žebot.

Somišljeniki in prijatelji SLS, zberimo se v velikem številu, da bo shod v ponos naši politični organizaciji!

© »Maribor« ima v torek zvečer pevsko vajo za moški zbor, ki nastopi pri večeru vest-falskih Slovencev. Zanesljivo vsi!

© Popravki. »Jutro« je začelo priobčevati popravke o svojem točnem poročanju. Prvi so že priobčeni, drugi še pridejo. Dober tek!

© Ti smolal! »Jutro« poroča, da bo g. Pušenjak prišel v četrtek pred razpravo! Sedaj so se pa vse razprave na sodnji do 13. septembra ukinile! Je res imel g. Reisman smolo.

© Iz stavbnega gibanja v Mariboru. V Koserjevi ulici 42 bo zgradila znana trdka

Kirschler novo enonadstropno hišo. Novo eno-stanovanjsko hišo bo sezidal Josip Koprivšek v Dušanovi ulici 12.

© Palača občastnega odbora je dobila v soboto novo opremo za 7 sob iz Rogaske Slatine. Opremljene bodo s pisalnimi mizami, omarami in stoli uradne sobe.

© Ljudski oder. V torek dne 30. t. m. bo imel ob pol 20 Ljudski oder na bančnem odru kratek sestanek vsega članstva, nato pa prvo vajo za »Desetega brata«, s katerim bo otvoril novo sezono. Vse članstvo se poziva, da se sestanka in vaje sigurno polnoštevilno udeležijo!

© Dr. Andrej Korenčan zopet ordinira, Jurčičeva ulica 8-II.

© Trte znova cvetijo. Posestnik in trgovec g. Kovačič ima na svojem vrtu trto, ki je znova poglala cvetove. Enako se je zgodilo pe nekaterih vinogradih.

© Prenovitev škofijske kapele. Znani mariborski umetnik g. Sojč bo prenovil oltar škofijske kapele in ga je v ta namen dal prepeljati v svojo delavnico.

© Z avtozvezo Maribor-Graz ne bo nič. Upokojeni graški major g. Mehlen je stavil mariborski mestni občini ponudbo, da stopi z njim v kompanijo ter otvori zvezo z avto-omnibusom med Mariborom in Gradcem. Med obema mestoma bi se vršil promet z dvema avtoomnibusoma, eden bi bil last mariborske občine, drugi majorja Mehlena. Mariborska občina pa je ponudbo zavrnila, ker je načrt radi obmejnih težkoč neizvedljiv.

© Razpis Ferkovih dijaških ustanov. Kuratorij razpisuje za šolsko l. 1927-28 deset ustanov za mariborske srednješolce po 750 Din in deset ustanov za visokošolce po 1500 Din. Prednost imajo zapustnikov sorodniki, nato prosilci iz šentlenartskega okraja, oz. mariborskega okrožja. Opremljene prošnje je poslati do 5. sept. na Posojilnico v Maribor.

Šolarji

potrebujejo samo solidne čevlje

VOIKA

nasproti Mestnemu domu.

Celje

© Mohorjeva tiskarna, novoustanovljena zadruga, je pričela z adaptacijami za svoj obrat v hiši v Prešernovi ulici. Na dvorišču zida novo poslopje za tiskarno, prejšnji trgovski lokal za manufakturo je preuredila v knjigar-ko, ki bo otvorena z začetkom šolskega leta. Tudi vse knjige za šolo in druge šolske ter pi-sarniške potrebščine ima v bogati izbiri na prodaj.

© Občnj zbor Centrale Krekove mladine. Danes dospejo v Celje zastopniki naše delavske mladinske organizacije iz cele Slovenije, naši Krekovi. Ob osmih se udeležijo sv. maše, ob 9 pa začno v mali dvorani Narodnega doma z rednim letnim občnim zborom, na katerem hočejo pregledati uspehe svojega dosedanjega dela in postaviti temelje novim načrtom. Ze sinoči je prišlo nekaj Krekovev na pred-pozvetovanja. Danes popoldne pohite udeleženci na prijazno Teharje.

© Tudi več občinskih svetnikov. Dejstvo, da demokratiški občinski svetniki niso prisostvovali zaprisegi celjskega župana in podžupana, je napravilo na javnost naravnost senzacionalen vtis. Volivci se čudom sprašujejo, čemu da so te gospode volili, ko že kar spočetka ne prihajajo v mestno posvetovalnico. Menda to čuti tudi »Jutro« in zato poroča, kakor da bi seja, na kateri se je vršila zaprisega, ne bila prav nič važnega, saj se je je udeležilo tudi več občinskih odbornikov. Če bi bilo »Jutro« resnično ljubno, bi zapisalo, da se je seje udeležila večina občinskih odbornikov, ki demokratiških gospodov ni prav nič pogrešala.

© Vpisovanje pri šolskih sestrah. Vpisovanje učen v osnovno in meščansko šolo ter v otroški vrtec pri šolskih sestrah v Celju se vrši 1. septembra od 8 do 12 in od 2 do 4. V internet se sprejme še nekaj gojenk.

© Slovesna otvoritev nove okoliške šole bo na Mali Šmaren, dne 8. septembra. Podrobnejši spored še objavimo.

Dr. med. Jakša Jože

špecialist za kožne in spolne bolezni

ordinira od 9—11 in od 3—5 ure.

Ljubljana, Wolfova ulica 1/I.

Ježica pri Ljubljani

Osebn vest. Premješčen je s tukajšnje šole učitelj Vladimir Korbar v Marenberg, okraj Dravograd (Mariborska oblast).

Spomenik vojnim žrtvam. Na pokopališču je dograjen podstavek za ta spomenik, ki ga izdeluje kamnosek Novak in ki bo, upamo, kmalu docela dogotovljen in potem postavljen in slavnostno odkrit.

Savelski most nad kamniško železnico je še vedno zaprt za vozni promet, kar je sila neprijetno za vse prebivalce vasi, ki pridejo v poštev. Naj se prizadeje oblasti za zgnejo in pospešijo popravilo, ker sicer ne bodo mogli posestniki niti svojih poljskih pridelkov spraviti domov, ali pa po velikih ovinkih. Prosimo tedaj!

Javno tombolo priredi kakor običajno tudi letos tukajšnje Prosvetno društvo, in sicer meseca oktobra. Datum še ni določen, vendar se vsi, ki jim je mar napredek naših društev, že zdaj opozarjajo na to dejstvo.

Občinska seja se vrši danes v mali dvorani katoliškega društvenega doma. Na dnevnem redu so važne zadeve, predvsem volitev raznih odsekov (za električno napeljavo itd.).

Kranjska gora

Sneg v vasi. Po večdnem lepem vremenu smo v petek dobili malo zime. Gore je precej na debelo pokrili sneg, ki je tudi v vasi padal skoraj pol ure, pomešan z dežjem. Temperatura je padla na +2° C. Letoviščarji se temu pojavu zelo čudijo in so globoko zaviti v kožuhe, domačinom pa je ta senzacija nekaj vsakoletnega, v skrbah so pa radi živine, ki je še na 1641 m visoki Trentarski planini.

Nemški turisti. Zadnje čase prihaja na naše gore, zlasti na Prisank, mnogo turistov iz Nemčije. Zanimanje za naše kraje jim je vzbudila smrt dr. Kroeberja in pa vesti tamošnjih časopisov, ki zelo hvalijo naše ljudstvo in pa tudi lepoto naših krajev.

Jami v Prisanku. Prošli teden je raziskoval Prisankov rajon znani vodnik in plezalec Hanza Vertelj. Ne daleč od poti za Stolpom je našel na jami, ki je zelo ozka, vendar pa mora biti precej dolga in ima tudi drug izhod, ker je v njej hud preprih. V drugi jami pa je majhno gorsko jezero. Imenovani ni mogel natančno preiskati obeh jam, ker je bil sam in tudi ni imel primernega orodja. O nadaljnjih raziskovanjih, ki se bodo še letos vršila po inicijativ župana Lavtičarja, bomo pravočasno poročali. Morda se bo našlo tudi tu kaj okamenin, kakor lansko leto v višini 2000 m okamenine školjk in polžev.

Najcenejše

in najboljše modroce, spalne divane, otomane, žimo dobite pri trdki

Fran Jager, tapetnik,
Ljubljana, Sv. Petra nasip 29 pri Zmajskem mostu.

Jesenice

Zahvala. Jeseničani ste zopet pokazali, da poznate slovensko gostoljubnost, ko ste z bratsko ljubezljivo sprejeli vestfalske Slovence. Brez razlike strankarskega mišljenja ste dali po svojih močeh na razpolago postelje za prenočišče utrujenim izletnikom. Gotovo bi se vabilo še v večjem številu odzvali, da ni ravno na Jesenicah stanovanjska beda tako akutna. Vendar, kar ste mogli, ste jim dali. Sprejeli ste jih na kolodvoru v tako ogromnem številu, izobesili zastave iz svojih hiš, z eno besedo, pokazali ste, da se zavedate, da so ti, ki prihajajo iz temnih vestfalskih rogov, vaši »bratje in sinovi. Bodi vam na tem mestu izrečena tišočera zahvala za vse, kar ste jim storili, da so čim bolj čutili, da so prišli med svoje!

Sneg v avgustu. V petek dopoldne se je vreme nenadoma spremenilo, temperatura je padla na 5 stopinj C in Crni vrh je postal bel. Sneg v avgustu je pa vsekakor malo prezgodaj.

Petje in loterija. Danes v nedeljo popoldne bodo jeseniške ulice zopet oživele. Nudile bodo nenavadno sliko, ko bodo od vseh strani prihajali ljubitelji slovenske pesni, da se udeležijo koncerta v Kat. del. prov. domu, katerega priredi radovljiško okrožje Pevske zveze. Po koncertu pa bo druga zanimiva točka današnjega dneva, namreč žrebanje loterije Kat. del. prov. društva, katerega se bo v nestrpnem pričakovanju gotovo udeležila velika množica radovednega občinstva.

Na Golici bo danes v nedeljo odkritje spomenika pred tremi leti umorjenega finančnega pripravnika Brinška. Pri odkritju bo govoril gospod kurat Bonac in igrala bo godba na pihala iz Jesenic. Spomenik so mu postavili tovariši finančne kontrole.

Ob pričetku šole nudim za šolarje in dižake vseh vrst obleke in vrhne suknjiče. Za gospode fino čiško in angleško blago za vsakovrstne obleke. Koufkeja najnovije fazono vedno v veliki izbiri. Dožni plašči vseh velikosti. Nizke cene. Obleke po meri v najfinjši izdelavi. Za obilen poset se priporoča c. občinstvu **Jernej Ločar, Ljubljana, sv. Petra c. 20.**

Novo meso

Osebn vest. Na izpraznjeno mesto kapiteljskega vikarja v Novem mestu je premeščen g. Fr. Kek, trebanjski rojak, do sedaj kaplan v Škofji Loki. Želimo mu, da bi se dobro počutil na svojem novem službenem mestu.

Stavbena kronika. Pred samostanom šolskih sester De Notre Dame v Smihelu pri Novem mestu polagajo te dni nov betonski tlak. — Delo pri novi vili g. Vesela v Kandiji hitro napreduje, tako da bo ista v par dneh pod streho. — G. Franc Mazelle v Kandiji gradi v svoji hiši večje podstrešno stanovanje. Delo za zgradbo uradnih hiš v Novem mestu je prevzelo stavbeno podjetje g. Martina Hočevarja. — Odvetnik g. dr. Vašič v Novem mestu je vzdignil svojo hišo za eno nadstropje.

Železniški voz zgor. Dne 25. avgusta t. l. se je vnel na železniški progi med postajama Semič in Črnomelj s predvornim naložen železniški voz. Vlakovno osebje je zapazilo ogenj pri Otovcu, na kar so vlak ustavili in odpregli zadnji del vlaka za gorečim vozom, prvi del vlaka z gorečim vozom pa je peljal nato proti Črnomlju. Ko so na postaji v Črnomlju odtrgali platno, s katerim je bilo predvornostno pokrito, je izbruhnul plamen s tako silo, da je bilo vsako gašenje izključeno. Zgorelo je vse predvornost, od železniškega voza pa je ostalo le železno ogrodje. Škoda je precejšnja. Preiskava bo dognala, na kak način je ogenj nastal.

ŽREBANJE LOTERIJE

društva »Trgovske akademije« v Ljubljani
nepreklicno 31. oktobra. — Srečka 10 dinarjev.
Dobitkov 885. od 50.— do 100.000 Din. Poizkusite srečo, naročite takoj srečko!

Kočevje

Apel. Kljub vsem napisom in predpisom, da kolesarji ne smejo voziti po trotoarjih in da morajo imeti ponoči luč, se redno dogaja, da se nekateri kolesarji za te ne zmenijo. Apelliramo tem potom na varnostne organe, da napravijo tu red in da krivce eksemplarično kaznujejo.

Smrtna kosa. Griža je pobrala posestniku Alojziju Wolfu iz Dolge vasi sinčka Alojzija.

Trbovlje

40letni jubilej gasilnega društva Trbovlje trg. Letos je 40 let, odkar se je ustanovilo gasilno društvo v Trbovljah. Proslaviti hočejo jubilej v nedeljo, 4. septembra. Simbolične vaje bodo pokazale napredek društva. Vaje bodo kazale, kako se je pri požarih delalo pred 40 leti z navadnimi ročnimi sesalkami, z ročnim donajanjem vode v sesalke in danes, ko imamo modernije priprave. Spored slavnosti: ob pol 10. uri dopoldne zbirališče celokupnega gasilstva pred rudniškim gasilskim domom, nato odhod na glavni trg. Po-zdravni govor g. župana Sitterja, ob pol 11. uri

sv. maša, po isti slavnostni govor g. ravnatelja Voduška in venčanje domačega prapora. Ob pol 3 simbolična gasilna vaja, od 3 do 4 koncert polnoštevne delavske godbe, nato ljudska zabava na gasilskem vrtu. Zvečer umetni ogenj.

Brežice ob Savi

Gad ga je pičil. Janez Otrin, krojaški pomočnik iz Zirov, je šel za delom in prišel tudi na Posavje. Ko je v soboto, 20. avg. blizu Brežic ob cesti počival, je vsled utrujenosti zaspal. Zbudila ga je nenadoma bolečina v levi nogi. Z grozo je zapazil, da se je pri nogah plazil gad, ki ga je pičil in so ga bolečine zdramile iz spanja. Hitro si je z ovratnico-samoveznico podvezal levo nogo ter šel naravnost v bolnico. Radi hitre samopomoči in takojšnje zdravniške pomoči je bolnico že tretji dan zdrav zapustil.

Dopisi

Dol pri Ljubljani. V torek, 16. t. m. nas je zapustil g. kaplan Janko Zagar. Bival je med nami štiri leta. Vsled svoje prijaznosti, značajnosti in ko-krtnosti se nam je vsem zelo priljubil in ga bomo težko pogrešali. V hvalečnem spominu za vse njegove lepe nauke in za vse, kar nam je storil dobrega, mu želimo na njegovem novem mestu v Trzinu na Dolenskem kar največ sreče, miru in zadovoljstva. Bog ga živi!

St. Janž na Dolenskem. Pretekli četrtek ob pol 11 je toča v nekaterih minutah uničila vinograde, ajdo, proso itd. Toča je bila tako debela, da najstarejši ljudje take ne pomnijo. Tudi strela je udarila v Košakarjevo hišo v Podborštu, a hvala Bogu ni užgala. Prosimo gg. poslance za pomoč.

Pevska zveza

Ob priliki društvene sezone opozarjamo vsa naša pevska društva na naša edina glasbena lista: »Pevce« in »Zbore«. Pri teh težkih gmočnih razmerah je našim skadatelnim izdajanjem novih skladb večinoma onemogočeno. Zato je vsa svetna redna produkcija omejena na oba glasbena lista. Dolžnost vseh pevskih zborov in zborovodij, da nam omogočijo kolikor mogoče veliko plačljivih naročnikov, da nam še to boro malo ne obteži!

Upravištvu »Pevca« opozarja vse one, ki naročnine še niso poravnali, da isto čimprej stori! Polnočnice so se vsem doposlale. Onim, ki bi tega ne poravnali, se bo list ustavil.

Okrožnice za pevski tečaj v Cerkljah ob Krki (14. in 15. avg.) so se razposlale vsem župnim uradom leskovske in videmske dekanije, enako vsem prosvetnim društvom. Prijave sprejela gospod oblastni poslanec I. Tomazin, kaplan v Cerkljah!

Opozarjamo ponovno na pevski koncert radovljiškega okrožja Pevske zveze, ki se vrši v nedeljo 28. avg. ob pol 4 pop. v Prosvetnem domu na Jesenicah. Prireditelj bo veleznanimiva! Nastopi posamezno sedem zborov in potem skupno 200 pevcev! Polna udeležba je častna zadeva vseh prijateljev lepe pesmi širom naše Gorenjske!

Pri sestanku zastopnikov kranjskega pevskega okrožja 22. avg. v Kranju so se stavili tile sklepi. Kranjsko okrožje se radi svoje razsežnosti razdeli v tri okrožja, v kranjsko, tržiško in škofjeloško. Okrožni odbor za kranjsko okrožje (Kranj, Smartno, Predlošje, Predvor, Senčur, Cerklje, Zabcina, Hrašče, Besnica, Velesovo) se je takole sestavil: Predsednik: dr. I. Šilar, advokat v Kranju; tajnik: Vencel Hlebec, poslovođa v Stražišču; pevovodja: Ciril Mohar, ravnatelj pos. v Kranju; blagajnik: M. Kovačič, organist v Smartnem. V nastopni sezoni se priredi okrožna prireditelj. Enaki okrožni odbori se bodo sestavili za tržiško in škofjeloško okrožje. Tozadevna naročila so se že odposlala.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rožnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, 1. septembra, v uršulinski cerkvi. Ob 5. uri zjutraj bo prva sveta maša, ob pol 6. uri pridiga in ob 6. uri sv. maša z blagoslovom za žive in rajne udele bratovščine. Naj se pobožnosti udeleže častilci sv. Rožnjega Telesa, zlasti vsi udje bratovščine.

Orel

Orlovski odsek v Sostrem priredi v nedeljo, dne 4. septembra 1927 celodnevno prireditev. Spored: dopoldne ob 8 sprevod žez Zador v Sostro, nato skušnja za popoldanski javni nastop. Ob 10 sv. maša v župni cerkvi, po maši je na kopališču poklonitev umrli članom, godba iz D. M. v Polju bo igrala žalostinke, nato se vrši govor pred cerkvijo. Popoldne ob 2 litanije, ob 3 se vrši javna telovadba na travniku g. Župnika, po telovadbi prosta zabava, koncert, srečlovo, šaljiva pošta, četrtni tek i. t. d. Prijatelji naše mladine od daleč in blizu v to našo lepo dolino vlijudno vabljeno. — Bog živi!

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

priporoča gg. katehetom sledeče knjige:

Bopp L., Das Jugenderalter und sein Sinn. Eine Jugenderkunde zur Grundlegung der Jugendführung. 340 str., vez. 112 Din.
Dauerböck P. J., Das Wort Gottes an die Kleinen Kinder-Homilien auf alle Sonn- und Festtage nebst Gelegenheitsansprachen. 159 str., nevez 30 Din.
Dörner K., Die Stunde des Kindes. Kinderpredigten. 284 str., vez. 94.50 Din.
Fahnenbruch F., Kinderpredigten. 73 str., vez. Din 32.50.
Fahnenbruch F., Der Gottesdienst des Kindes. Ansprachen über das religiöse und sittliche Leben des Kindes. 104 str., nevez. Din 35, vez. Din 46.
Gatterer M. S. J., Kinderseelsorge. 222 str., nevez. Din 75.
Gatterer M. S. J., Katechetik. 656 str., nevez. Din 198.
Gürtler E., Vollständige Katechesen für das erste Schuljahr. 183 str., nevez. Din 29.50.
Heiser H. A., Die Frühkommunion der Kinder. Praktische Anleitung für Priester, Eltern und Erzieher. 183 str., nevez. Din 41.
Hoffmann, Handbuch der Jugenderkunde und Jugenderziehung. 416 str., vez. Din 98.
Mosterts K., Jünglingsseelsorge. Ziel und Aufgaben einer planmäßigen Seelsorge für die heranwachsende männliche Jugend. 349 str., vez. Din 108.
Köhn J., Saat und Ernte. Lebenskundliche Besprechungen zur Einstellung der jugendlichen Selbsterziehung auf dem Familienberuf. 109 str., vez. Din 50.
Mayer Dr. H., Katechetik. 179 str., vez. Din 52.
Meißner Dr. F. G., Erzieher zur Wahrhaftigkeit. 288 str., vez. Din 68.
Ries Dr. J., Katholische Lebensführung. Gedanken für Fortbildungsschule und Christlehre. 230 str., vez. Din 65.

Gospodarstvo

Rob. Košar.

Vinski trg.

Malo časa nas še loči od trgatve in zato se začenja novo zanimanje za tržne prilike na vinskem trgu. Nova kampanja ne bo našla večjih zaloz starega vina, a tudi pritok iz gorice bo ostal letos povprečno pod normalo. Minule slabše letine so porabile rezerve, letošnji nastavek grozdja pa ni bil obilen in skrajno dozorja ujem, dočim bi bilo vreme ugodno dozoreti izvrstno vino. Zadnje deževje je tudi zelo blagodejno vplivalo na zorenje grozdja, ki dozoreva in pridobiva z vsakim solničnim dnem na sladkobi. V Dalmaciji, Banatu in Južni Hrvatski je tudi suša naredila nekaj škode, posebno v plitvih zemljah.

Nakup starih vin počiva, in trgovina se pripravlja na novo trgatve. Stare zaloge so večinoma v njenih rokah, ali leže pri producentih, katerim ni sila za denar, vedoč, da se bodo ta vina iskala do novega leta.

Merodajnega izvoza iz Jugoslavije še ni, čeprav bi ta zelo blagodejno vplival na utrditev trgovske bilance ter bi poživil tudi notranji trg. Upajmo, da se bodo pričetki trgovinskih zvez z Avstrijo, Češkoslovaško, Francijo in Nemčijo še poglobili. Nočem razmišljati, kje leži krivda, da še nismo prišli v tem oziru na zeleno vejo, sigurno pa je, da so se trgovske razmere celega sveta zopet tako spremenile, da se mora blago ponujati.

Sosedna Avstrija, ki ima v celoti komaj za 10.000 hektarov več vinogradov kakor majhna mariborska oblast, in koje letni pridelek ne zadostuje niti za potrebe Dunaja, uvaža letno na tisoče in tisoče hektolitrov vina iz Italije, Francije, Španije, Grške, Romunije, Bolgarije in Madjarske. Iz naših dežel pa, ki leže pred njenim pragom, se ne uvaža skoraj ničesar, ker se nismo znali prilagoditi novim razmeram za izvoz. Posebno naša slovenska kavliteina in tam gori dobro znana in priljubljena vina bi našla v Avstriji siguren trg. Samo da bi se stremenje naše trgovine in vinskega združenstva še količkaj podprlo s strani Trgovskih in obrtnih zbornic s pomočjo vlade.

Nakupovalnih cen za novi most še ni, ker se bo v Dalmaciji in Banatu pričela trgatve začetkom septembra, v Sloveniji pa šele sredi oktobra. Boljša kakovost letošnjega mošta bo sigurno tudi vplivala na cene.

Razvoj cen hmelja.

Iz Zalca v Savinjski dolini nam poročajo: Hmeljarško društvo je izdalo 9. poročilo o stanju hmeljskih nasadov z dne 26. t. m.: Obiranje je v polnem teku in bo najhitreje v osmih dneh končano. Množina je zadovoljiva in bo dosegla približno 24.000 starih stotov. Kakovost je prav dobra.

Glede položaja na trgu smo prejeli sledeča poročila: V Savinjski dolini je obiranje povečini že končano. Kakovost je izvrstna. Pridelek nekoliko zaostaja za lanskim kljub zelo lepim in številnim drugoletnim nasadom, ki jih je približno 30%. Male količine se kupujejo po neizpremenjenih cenah okrog 60 Din. Hmeljarji čakajo s prodajo, ker pričakujejo dvig cen. Iz Bačke pripela poročila ugotavljajo dež dne 16. t. m., pa je prišel prepozno za večino nasadov, ker je rdeči pajek že dovršil svoje pogubonosno delo, tako da ni pričakovati, da bi se dosedaj ocenjena množina pridelka pomembno povečala. Iz Nemčije javljajo, da dežuje naprej in blago čimdalje bolj rjavi. Splošno se pritožujejo, da manjka obravcev; hmeljarji namreč žele obiranje pospešiti. Plačuje se manj vredno — rjavo blago po 260—310 mark t. j. 70—80 Din za kilogram.

Nürnberg, 25. avgusta. Dovož 10 bal; promet 10. Tendence nadalje mirna. Cene: tržni 250, halertauski 220—280, vintemberski 230—275 mark za stari stot.

Tržno poročilo.

Fižol nove letine je že prišel na trg in so ga že začeli nakupovati. Cene so napram onim, ki smo jih navedli pred tednom dni, poskočile, kar je razumljivo v dobi, ko prihaja blago na trg. Sedaj se nakupna cena giblje po kvaliteti za ribničana med 3.50—3.75, plačevalo se je že celo po 4, dočim se mandaloni giblje med 3.25—3.50 in je dosegel v posameznih slučajih celo 3.75 vse po kvaliteti. Letošnja letina fižola v Sloveniji je precej dobra, sicer je fižol bolj droben, toda blago je zdravo in suho. Inozemstvo čaka z nakupom našega blaga, ker mu ne konvencirajo cene.

Strokovnjaki cenijo, da bo v Sloveniji preostalo za izvoz ca 3.000.000 kg fižola (t. j. istotoliko kakor lani), kar bo Sloveniji prineslo nad 10 milijonov dinarjev.

Les. Italijanski trg je v znamenju stagnacije; cene nazadujejo. Pričakovanja vezana s stabilizacijo lire se niso uresničila, ker vlada pomanjkanje denarja. Splošni slab položaj gospodarstva vpliva tudi na lesni trg. Izbojšanja ni pričakovati pred pozno jesenjo.

Žito. O pridelku v raznih državah imamo sledeče vesti: Ameriški pridelek je le manjši kakor lani. O ruskem rezultatu ni nobenih točnih poročil, Nemčija, Italija in Francija imajo boljše letino kakor lani. Ogrska in Skandinavija javljata zadovoljive rezultate. Kvaliteta romanskega žita je letos boljša, vendar ga je manj kot lani: hektolterska teža pšenice znaša letos 76 kg (lani 74), rži 70 (70), ječmena 64 (61.5) in ovsca 46 (45). — Iz ameriških vesti je posneti, da je tendenca sedaj zopet navzgor.

Juta. Zaradi čvrste tendence za juto so cene jutinim fabrikantom že v drugič v tem mesecu poskočile. Gre tu predvsem za vreče.

Sladkor. Tržaška terminska borza notira za 100 kg za november-marec 129, za april-avgust 133 in avgust 145.

Kava. Tržaška terminska borza notira 100 kg: september 470, december 460, marec 452, maj 452 in junij 450.

Jajca. Dovozi na naših trgih so vsak dan manjši. Blago ni vedno najbolj sveže. Cene so po kvaliteti 1 Din do 1 Din 20 par. V inozemstvu je potreba manjša. Kupci se vzdržujejo nakupov, toda zaradi izpremembe vremena je pričakovati tudi izpremembo tržnega položaja.

Riž. Kakor smo že poročali, je tendenca za riž čvrsta. Cene so zopet narasle. Sedaj notirajo: Burmah II. 5.80—6, Moulmein I. 7—7.50, Splendor 6.75—7.

Vsako lahko doma sam pere.

To nežno nočno oblačilo iz dragocene svile in čipk, katero čisto gotovo zelo cenite, zaupate samo pranju lastnih rok. Perite jih z Lux-om, kateri je izmed vseh pralnih sredstev še najbolj priljubljen.

V vročo vodo vžrete samo nekoliko romboedričnih Luxovih ploščic, katere se takoj raztope, ter nastane sijajno sapenica raztopina, v kateri se vse vaše fine stvari, bodisi iz svile, volne ali pa Crepe de Chine, kakor tudi vaše roke opere z največjo lahkoto in brezhibno.

Prepričajte se pri nakupu, da bolete v resnici tudi Lux prejeti, ker se v prometu nahaja mnogo ponarejenih pralnih sredstev, ki pa so veskoki samo navadna sestavina grobega mila.

Luxa ne morete z ničemer nadomestiti, radi tega pazite vedno na to, da dobite pravi Lux. Dobiva se samo v zaprtih zavojih.

Potrdilo o izvozu za kavo, čaj in riž. Finančni minister je ukinil razpis C. št. 5610 od 7. jan. 1925, ki daje navodila o potrdilih o izvozu za čaj, kavo in riž.

Novi falzifikati ameriških bankovcev. Pojavili so se falzifikati bankovcev Fed. Res. Bank of San Francisco za 20 dolarjev ter falzifikati bankovcev Federal Reserve Bank of Ohio.

Skladišča za soli v Zagrebu. Monopolska uprava bo kupila v Zagrebu velik kompleks zemljišč, na katerem namerava zgraditi veliko skladišče za soli.

Mlekarska industrija na pokrajinski razstavi. Ljubljana v jeseni od 17. do 26. septembra 1927. Tudi ta panoga nastopi letos drugič s svojimi izdelki, sirom, maslom in drugimi mlečnimi izdelki. To je njen drugi nastop za široko javnost po petdesetih letih, odkar jo je v Bohinju in s tem v Sloveniji vpeljal Švicar Hitz. Mlekarska razstava tvori oddelek zase in bo urejena tudi popolna mlekarna. Razstavljen sir in maslo bo tudi ocenjeno in premirano po kvaliteti z zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami. Poleg prodaje en gros se bo prodajalo tudi v malih količinah, da se obiskovalcem razstave nudi prilika poskusiti mlečne izdelke naših mlekarov in sirarn. Nad vse zanimiva razstava bo gotovo v splošno zadovoljstvo vseh obiskovalcev.

Vinska razstava v Ljubljani v jeseni od 17. do 26. septembra. Na številna vprašanja sporočamo javnosti, da se tudi na letošnji pokrajinski razstavi vrši razstava izbranih buteljskih vin. Za poznavalce vina lepa prilika, da poskusijo res dobro, zlahko vinsko kapljico.

»Kako se naučim fotografirati«

je pravkar izšla v drugi, popravljeni izdaji. Dobi se v vsaki knjigarni. Cena Din 10.—

Borza

27. avgusta 1927.

V teku tega tedna je popustila deviza Newyork, kar je pripisovati povečanju privatne ponudbe. Nadalje je oslabela deviza Praga, ker je bil njen kurz nad pariteto in ga je zato arbitraž znižala. Berlin je izkazoval ta teden čvrsto tendenco in je dolar n. pr. v Berlinu padel pod pariteto. Zaradi poostrove deflacijske politike v Italiji je bila Italija čvrsta kakor tudi že v drugi polovici preteklega tedna. V ponedeljek je bila zaključena po 309.60, v petek po 309.75.

Kakor prejšnji teden je bila tudi ta teden privatna ponudba deviz znatna. Narodna banka je intervenirala največ v devizah London in Curih, kakor običajno, dala pa je tudi v petek Berlin in krila diferenco med privatno ponudbo in povpraševanju v devizi Dunaj (samo v petek).

Skupno je znašal promet ta teden 12.07 milijona dinarjev napram 12.46, oz. 19.1 milijona dinarjev. Povprečni dnevni promet je znašal 2.4 milijona dinarjev napram 3.1, oz. 3.2 milijona dinarjev. Promet se je ta teden zelo zmanjšal: največji je bil v ponedeljek, najmanjši v četrtek.

Na efektne tržišče v Ljubljani ni izprememb, razen v Kranjski industrijski družbi, ki

nione adriatica B. 2.145, Split cement 183, Dalmatija 110, Oceania 107, Tržaški Lloyd 735.

BLAGO:

Novi Sad. Pšenica bačka 78—79. 205—300, sremška 77—78. 202.50—205; oves bački 200—205, sremški par. Belgrad 212.50—215; koruza bačka 202.50—205, sremška 202.50—205, banatska 200 do 202.50; moka 0 g bačka 437.50—440, št. 2 417.50 do 422.50, št. 5 bačka 387.50—392.50, št. 6 bačka 340—345, št. 7 bačka 275—280; otrobi: bački v jutu vrečah 190—192.50. Tendence mirna. Promet: 9 vagonov pšenice, 81 koruze, 10 moke in 1 vagon otrobov, skupaj 42 vagonov.

Naznanila o začetku šolskega leta.

Na nemški manjšinski šoli v Ljubljani (Cofzova c. 5) bo vpisovanje otrok za 1.—6. šolsko leto dne 1. in 2. septembra od 11. do 12. ure. — Šolska masa bo dne 3. septembra, redni pouk se pa prične v ponedeljek 5. septembra.

Na I. državni dekliški meščanski šoli v Ljubljani se vrše ponavljalni in privatni izpiti dne 31. avgusta t. l. Vpisovanje bo za vse razrede 1. septembra od 8. do 12. ure n od 14. do 16. ure. Na novo vstopajoče učenke naj pridejo v spremstvu staršev in naj prinese s seboj zadnje šolsko izpisevalno in rojstni list. Slovenska služba božja, h kateri morajo priti vse gojenke, bo v ponedeljek 5. septembra ob 8. uri v stolnici. V torek 6. septembra se prične redni pouk. Podrobnosti so razvidne iz oglasa na šolski deski v II. nadstropju.

Šola Glasbene matice v Celju. Vpisovanje gojencev v šolo celjske Glasbene matice se vrši v četrtek dne 1. septembra t. l. v pisarni Glasbene matice, Slomškov trg 10-I. Tega dne se morajo zglasiti tudi oni dosedanjji učenci, ki nameravajo na tem zavodu nadaljevati svoje šolanje, zlasti še, če obenem hočejo ostati pri svojih dosedanjih učiteljih. Redni pouk se prične v ponedeljek 5. septembra.

Na gospodinjinski šoli na Jesenicah se bo vršilo vpisovanje v ponedeljek 29. in v torek 30. avgusta od 10. do 12. ure dopoldne v upraviteljski pisarni osnovne šole. V ponedeljek 5. septembra ob 8. uri se prične redni pouk.

Na meščanski šoli v Marjinem domu v Kočevju se bodo vršili ponavljalni izpiti 31. avgusta. Vpisovanje v 1. razred kakor tudi v ostale razrede se bo vršilo 1. septembra. S seboj je prinesiti zadnje izpisevalno in krstni list. Šolska sv. masa se bo vršila v ponedeljek 5. septembra ob 8. uri.

Škofja Loka — začetek šole. Za notranje uršulinske šole bo šolska sv. masa v torek 6. septembra ob 8. uri, ko nato redni pouk. Gojenke naj pridejo v zavod najkasneje v ponedeljek 5. septembra. — Samostansko predstojništvo.

Šola Glasbene Matice v Ljubljani. Ravnateljstvo šole Glasbene Matice v Ljubljani razglasa, da se vrši vpisovanje v glasbeno šolo dne 1., 2. in 3. septembra od 9. do 12. in od 15. do 17. ure v pisarni Glasbene Matice v Gosposki ulici 8-I. Gojenci naj se zglase v spremstvu staršev odnosno njihovih namestnikov. Pri vpisu morajo predložiti rojstni list in zadnje spričevalo šole Glasbene Matice, ravno tako morajo plačati 35 Din vpsnine in prispevka za učila ter ukovino za mesec september. Mesečna ukovina znaša: za klavir ali gosli po 78 Din, za solopetje 160 Din in za pouk viole, čela, kontrabas, flavte, oboe, klarineta, fagota, roga, trobente ali pozavne po 90 Din. Teoretični predmeti kot samostojni glavni predmeti po 90 Din, kot stranski predmeti po 25 Din. Mladinsko in zborovo petje po 25 Din. Redno delovanje za vse predmete in oddelke se prične v ponedeljek 5. septembra. V interesu rednega delovanja je, da se vsi učenci pravočasno vpišejo in to v dneh 1., 2. in 3. septembra. Zakasneli morajo plačati zvišano vpsnino 50 Din. — Odbor Glasbene Matice in ravnateljstvo šole.

Državni konservatorij v Ljubljani. Ravnateljstvo konservatorija razglasa, da se vrši vpisovanje za vstop na konservatorij v dneh 1., 2. in 3. septembra t. l. od 9. do 12. in od 15. do 17. ure v konservatorijski sobi št. 17 poslopja Glasbene Matice v Gosposki ulici št. 8, pritičje desno. Kdor želi biti sprejet v konservatorij, mora pred vpisom natančno izpolniti uradno prijavo, ki se dobi od 29. avgusta t. l. dalje pri slugi konservatorija za 2 Din. Pri vpisovanju mora predložiti poleg natančno izpolnjene prijave rojstni list, zadnje šolsko spričevalo in dokaze o glasbeni predizobrazbi. Sprejem se izvrši na podlagi komisijonelnega sprejemnega izpita, za katerega je plačati pri vpisu 30 Din izpitne takse za vsak glavni predmet. Stari gojenci konservatorija morajo poleg prijave predložiti tudi letno spričevalo konservatorija. Prednost glede sprejema imajo prijavljeni, ki so z dobrim uspehom dovršili 4. razred šole Glasbene Matice v Ljubljani. Vpsnina in prispevek za učila znaša 40 Din. Poučujejo se sledeči predmeti: solopetje, klavir, gosli, viola, čelo, kontrabas, flauta, oboa, klarinet, rog, trobenta, pozavna, orgle, zborovo petje, glasbena teorija, harmonija, kontrpunkt, kompozicija, nauk o instrumentih, instrumentacija, oblikoslovje, glasbena zgodovina, fiziologija in fonetika, metodika itd. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo odnosno pisarna konservatorija. — Ravnateljstvo.

Začetek šolskega leta 1927-1928 na deski osnovni šoli IV. v Samostanski ulici v Mariboru. Sprejem in vpisovanje šol. otrok se vrši dne 1. in 2. septembra vsakokrat od 8. do 12. in od 14. do 16. ure v šolskem poslopju, in sicer: za I. razred v sobi št. 8 v I. nadstropju, za II., III., IV. razred v sobi št. 9 v I. nadstropju, za V. in VI. razred v sobi št. 2 pritičju. Šolski okoliš obsega levi breg mesta zapadno od črte Dravski most — Gosposki ulica — Mesni park, ter spadata zapadni polovici Glavne trga in Gosposke ulice zgradov. — Otroci iz drugih mestnih okolišev se ne bodo sprejemali. Za tuje otroke veljajo dosedanjji predpisi. Šola prične v soboto 3. septembra ob 9. uri s šolsko službo zborjo v stolni cerkvi. Otroci od II. razreda dalje se bodo do tri četrti na 9. uri na običajen način pred šolskim poslopjem. V ponedeljek 5. septembra od 8. uri se prične redni šolski pouk. — Šolsko ravnateljstvo.

Knjige in revije

Nova knjiga. K starejši upravni in gospodarski zgodovini laškega okraja. Odlomki iz inauguralne disertacije »Kolonizacija laškega okraja«, ki jo je predložil cand. phil. Fran Vatovec za dosego doktorske časti. Disertacija je bila na podlagi referatov gg. prof. dr. Milka Kosa, dr. Nikole Radojčič in dr. Balduina Sarie sprejeta na seji filozofske fakultete na univerzi kraljevine Srbov. Hrvatov in Slovencev dne 10. junija 1927. — Vsebina: Uprava laškega okraja v XIII. stoletju, takratne gospodarske razmere, zemljiška odmera in rekonstrukcija poseljenega stanja, parcelna odmera. — Ta 96 strani broječa knjiga se dobiva pri Hranilnici in posojilnici v Laškem za na polovico znižano ceno 30 Din. Kritično pisana razprava, v tej stroki, prva v našem jeziku, bo brezdvomno vzbudivla veliko zanimanje pri izobražencih in vsem prebivalstvu laškega in celjskega okraja.

VREDNOSTNI PAPIRIL

Zagreb. (Prosti promet.) 7% invest. posoj. 86—88.50, agrari 50.25—50.50, vojna odškodnina 353.50—354.

Trst. Adria 170, Assicurazioni Generali 4.415, Cosulich 170.50, Rionione adriatica A. 2.150, Riu-

Zanimivosti

Vodnik po Londonu.

V vele mestih imajo sedaj velikanske avtomobile, takozvane char-a-banc, na katerih vozijo tujci ter jim razkazujejo zanimivosti mesta. Tako je tudi v Londonu. Neki sprevednik takega avta pripoveduje v angleškem listu, kaj se mu je že vse pripetilo ob takih prilikah.

»Prvo kar mi je gospodar rekel, ko sem vstopil v službo«, pripoveduje sprevednik, »da bo služba težavna, kar tudi v resnici je. Trideset oseb komodo sedi v takem vozilu in med temi tridesetimi so dostikrat zelo čudni in zelo radovedni ljudje. Kadarkoli se pripeljemo v bližino katedrale sv. Pavla ter jim to povem, se bo gotovo polovica turistov obrnila na nasprotno stran ter gledala neznatno cerkvico, ki se nahaja na nasprotni strani katedrale ter povem, da imamo 15 minut pomajhna. In vendar bi moral vsakdo, ki pride v London, vedeti, da je sv. Pavla cerkev ena izmed največjih na svetu. Ko se ustavimo pred katedralo etr povem, da imamo 15 minut postanka, jih gre kakih pet v notranjščino, pol tucata pita golobe, moški poiščejo najbližjo gostilno, ženske pa trgovine. Potem pa pravijo, da vsi videli cerkev sv. Pavla. Ko smo se zamudili še četrto ure povrh, še vedno manjkajo štirje. Sofer se jezi in pravi, da bo odpeljal in nekega dne mu bom zares rekel, naj le kar vozi. »Trafalgar trg in Nelsonov spomenik« zakličem. »Da, madam, to tam gori je Nelson. »Kako so ga mogli tako visoko gori postaviti«, bo gotovo vsakokrat katera pripomnila. »Ne to ni kraljeva palača, pač pa narodna galerija.« Nekoč sem moral povedati celo, kaj je to galerija, namreč da je tu notri videti slike in vprašalka je razumela, da mislim kinoslike. Posebno takrat me ujezi, kadar hoče kdo več vedeti kot jaz. Neka dama je kazala na neko stavbo ter pripovedovala sopotnikom, da je to Buckingham palača, kjer stanuje kralj, a v resnici je pa pokazala na bolnišnico.

Ko sem nekoč pokazal, kje visi Big Ben (največji zvon v Londonu) je ena izmed dam rekla napram sosedu, da tu notri »delajo čase«.

Ko smo se nekega dne pripeljali do Westminster Abbey, se je v sosednji cerkvi sv. Margarete ravnokar imela vršiti poroka. Niti eden izmed vseh na avtu ni stopil v eno izmed najlepših gotških stavb, da bi si jo ogledal, pač pa je vse hitelo v cerkev, da vidi poročni ceremonijel. Mlad par ima večjo privlačnost, kot pa starodavne in častitljive stavbe.

Primerj se celo, da moram biti včasih za mirovnega sodnika, ker se radi kake zanimivosti pričnejo prepirati, doslikrat pa tudi naslonjeni drug na drugega zaspijo, posebno kadar so se ga nalezli, ko so ogledovali notranjost kozarcev.

Nevarnosti uvoženega blaga.

Angleško časopisje piše o slučaju, ki se je pripetil pred kratkim, da je namreč v Maidstonu obbolelo 25 oseb, ki so uživale zeljnate glave, ki so bile uvožene iz Holandske. Zbolele so na legarju ter imele močno mrzlico.

Dasi je obrežna kontrola na Angleškem zelo stroga, vendar se primerijo slični slučaji neredkokrat. Trgovci prodaja seveda tako olago dalje, ne da bi vedel, da je okuženo. Lani je bilo v Edmontonu na Angleškem več slučajev škrlatinke, katero so otroci našli od takozvanih »teddy-medvedkov«, igrače, kakoršna je tudi v naših krajih že udomačena. Igrače so bile uvožene iz Nemčije in zdravstveni krogi so dokazali, da je bilo v resnici tako kot smo navedli. Igrače so morale se-

veda v ogenj, toda bolezen je zahtevala tri žrvice.

Zelo nevarna bolezen je anthrax, ki je bil nedavno zanešen v London s čopiči za britje. 12.000 teh čopičev je bilo uvoženih. Ker se ta bolezen pojavi šele, kadar pride kal v stik s krvjo, torej ako se dotični ureže, se bodo gotovo slučajni obolevnosti še pojavili, dasi je bil v vsem časopisju apel na one, ki so to blago kupili, da je nevarno ter da čopiče uničijo.

Kuga na parkljih in gobeih stane Angleže vsako leto okoli 50.000 funtov, to je toliko kot 13.750.000 Din. Zanesla in razširila se je s slamo, ki je bila uvožena.

Silno nevarne so bolezni, ki lahko nastanejo z uvozom predmetov, ki prihajajo iz Daljnega Vzhoda. Eden izmed najbolj tragičnih slučajev se je pripetil pred par leti v Londonu. Neka mlada in živahna mladenka se je napravila kot Kitajka in v tej obleki šla na maskarado. Kostum je bil pristen, da celo preveč pristen, kajti lasulja, katero je dekle nadelo na glavo, je bila tudi iz Kitajske. Čez teden dni se je na dekletovem čelu pojavil nekam nenavaden lišaj in ker nikakor ni hotel preiti, je šla k zdravniku. Na strah in grozo dekleta kakor tudi zdravnika, pa je ta konstatiral — gobavost.

Tajna znamenja potepuhov.

V Berlinu so pred kratkim na raznih hišah videli znamenje, ki je predstavljalo rdeči trikot. Policija si še do danes ni na jasnem, kaj naj to pomeni.

Pri tem neki angleški list prinaša razne slučaje, ko so tu ali tam našli na hišah tajna znamenja. Pred par leti je bilo v Stockportu več hiš zaznamovanih z rdečim križem. Prestažni gospodari so se obrnili na policijo, a pokazalo se je, da je bila to le igra otrok, ki so se »šli rdeč križ« in da so sami zaznamovali hiše, v katerih so stanovali drugi člani tega »kluba«. Otroci so videli kinofil, v katerem so banditi zaznamovali hiše in po tem so napravili posnetek.

Nekdo se je vračal iz Glasgowa z vlakom in ker je pomolil glavo skozi okno drvečega vlaka, mu je veter odnesel klobuk. Da bi ne imel nepotrebnih stroškov, si je v mestu pri starinarju kupil obnošeno kapo, katera je bila nenavadno pisana. Dal je zanj en šilling. Drugi dan je šel z isto kapo k nogometni tekmi, kateri je prisostvovala velika množica ljudstva. Ni še dolgo stal na svojem mestu, ko se mu je približal slabo oblečen človek, ki pa je imel na glavi slično kapo kot on ter mu stisnil v roke zavitek... Predno se je ta zavedel, je onj že izginil v gneči. Ko je iz radovednosti zavoj odprl, je našel v njem 37 funtov v bankovcih in zlato kravatno iglo. Šel je na policijo, kjer so z zanimanjem poslušali njegovo povest. Izkazalo se je, da je bil denar in igla ukradena in drugače si niso mogli tolmačiti, kot da je bila družba žepnih tatov, katera je imela kot znak enake kape, da so se spoznali.

Brezposelni rokodelci in tudi lenuhi imajo celo vrsto raznih znamenj, s katerimi označujejo hiše, v katerih je kaj dobiti, ali pa nič. Majhen bel, s kredo začrtan krog pomeni, da je v isti hiši brezposelno kaj pričakovati. Ako pa je v krogu štrikot, pa znači, da so notri dobri ljudje. Krog z dvema pšicama pomeni, da je nevarnost blizu in da naj hitro izgine, kdor nima mirne vesti. Štrikot s štirimi vodoravnimi črtami pomeni, da je treba biti previden pred psi. Najnavadnejše pa je znamenje štiri vodoravne črte in štiri navpične, kar pomeni, da lastnik hiše ne da nič in da takoj pokliče policijo.

Vlomilci imajo tudi svoja znamenja. Na ograji neke hiše so našli zarezo štirih črt, kar je pomenilo, da so v hiši samo štiri osebe. Ako najde potepuh v bližini hiše kost, bo takoj vedel, da je v hiši pes. In ako je na kosti pritrjen košček cunje, znači, da je pes zelo hud. Kos železa pri hiši pa pomeni, da je hišni gospodar pripravljen tudi streljati.

Človek, ki nikoli ne spi.

Neki mlad iznajditelj, ki je bil zaposlen v laboratorijih slavnega Edisona, se je nekoč drznil svojega velikega mojstra vprašati, kako mu je mogoče noč in dan delati brez spanja. Ne da bi Edison mislil, da bo imelo kaj posledic, mu je v šali rekel, da vsak dan za zajtrk poje pečenega zajca. Ta mu je verjel in res poskušal mojstra posnemati ter skozi šest tednov vsako jutro jedel zajca, četudi ne ravno celega. Seveda je končno zbolel ter moral k zdravniku. Ko je Edison za to zvedel, se je seveda od srca smejal.

Bili so časi in še sedaj, ko je čez 80 let stari Edison v resnici skoraj neprestano delal, šel k počitku ob polpetih zjutraj, a ob sedmih je bil že zopet v laboratoriju. Ko so ga pri zajtrku vprašali, kako se danes počuti, je rekel, da bi se prav dobro, le da je eno uro zaležal in to mu je kvarilo dobro voljo.

Ko je prvokrat položil na vreteno cevko ter pri vrtenju vanjo govoril z močnim glasom, sam ni mogel verjeti, da je njegov glas, ko je cevko nastavljal na začetno točko ter slišal samega sebe govoriti. To je bil prvi fonograf. Bili so takrat ljudje uverjeni, da Edison gozlufa, da ima koga skritega, ki ima sličen glas, ali pa je sam takozvani »Bauchredner«. Med dvomljivci je bil celo škof metodistov. Da bi sebe in druge prepričal, da prihaja pravi glas iz fonografa, je odprl sveto pismo ter iz istegabral odlomke s tako razločnostjo, da bi isto sploh nihče ne mogel ponavljati. Slavna tragedinja Sarah Bernhardt je Edisona prištevila v eno vrsto z Napoleonom, le da je Napoleon uničeval, ta pa ustvarjal.

Nekoč je prišel k njemu mož, ki ni mogel spati ter ga prosil za pomoč. Ta ga je postavil k neki sesalki ter ga pustil pri isti noč in dan delati. Sesalka je bila take vrste, da je morala vedno delovati. Ko je mož že 60 ur neprestano delal pri sesalki, ga je pustil pol ure samega. Ko se je vrnil, je mož trdno spal poleg razletele se sesalke. Nekdo mu je pisal pismo, v katerem ga je prosil, naj zanj iznajde aparat z X žarki, tako da ga bo lahko nosil pri sebi in da bo s pomočjo istega videl skozi igralne karte svojega sosedu igralca. Ako mu to naredi, mu bo iznajdba drago plačal in še vsako leto mu bo dal pettisoč dolarjev. Zabičeval pa mu je pri tem, naj obdrži to sam zase in nikomur ne izda.

Edison je tudi velik šaljivec in kaj rad javnost »potegne«. Splošno so nekoč verjeli, da je iznašel tako ogledalo, v katero se bodo upirali solnčni žarki in od tega odseva se bo ves sneg stajal, posebno po mestih in tako bodo prihranjene svote, katere je sicer treba izdati za čiščenje.

Znano je, kako je nekdo v Edisonovem imenu inseriral po časopisju, da je iznašel srajco, katera ima 365 prsnikov, tako da je treba lastniku take srajce vsako jutro potegniti en prsniček, pa ima zopet čisto srajco in sicer za celo leto samo eno. Dejal je takrat, da ko bi vedel za onega, ki je to oglašil, da bi mu dal drugačno srajco. Ko je za eno prvih iznajdb prejel ček za 40.000 dolarjev, je bil skoraj iz uma. Ko je ček izmenjal za denar, si je vse žepe nabasal z njim in ker se je bal, da bi mu ga kdo ne ukradel, je celo noč sedel čuječ. Pozneje pa se je tudi denarnim manipulacijam privdjal.

Moderni oceanski parnik.

Največje upanje za angleške brezposelne delavce dobiti delo je fakra, kadar se v veliki meri prične graditi parniki. Po letu 1913. še ni bilo toliko trgovskih parnikov v delu kot pa letos. Splošno mnenje je pri nepoučenih, da imajo pri gradbi parnikov posla samo delavci-kovinske stroke, strugarji, žičarji, strojniki itd. V resnici pa ima skoraj sleherna obrt opravka na moderni ladji, predno je sposobna za promet. Kadar je veliko naročil, imajo železotvarne polne roke dela, ravnotako premogokopi, kajti za železotvarne je treba silne množine koksa in premoga za plin itd. Pa tudi oni, ki vidijo parnik zdrčati v vodo, menijo, da je parnik gotov. Toda v resnici pa sedaj glavno delo šele pride. Ni še v ladji ne strojev, ne notranje opreme, z eno besedo ničesar. Le v toliko je izdelano, da se lahko drži na vodi, drugega nič. Sedaj pride šele prava armada delavcev, inštalaterjev, ključavničarjev, električarjev, mizarjev, tesarjev, tapetnikov, slikarjev itd.

Na modernem parniku je vsaka kabina opremljena z napravo za vročo in mrzlo vodo, v higiennem opiru je vse preskrbljeno, kakoli se danes zahteva. Koliko posla da samo veliki plavalni bazen in kopalnica, tako da je na velikem parniku več kilometrov jeklenih cevi.

Aquitanija n. pr. ima električno razsvetlavo, ki bi zadostovala za marsikatero manjšo mesto in strokovnjaki trdijo, da celo za mesto z stotisoč prebivalci. Nad 250 km ima ta morski velikan samo električnega kabla in preko 850 km električne žice, to je približno daljavo od Jesenic pa do Skopja. Ta žica tehta 45 ton. Za inštalacijo električne napeljav so potrebovali ravno 90.000 porcelanskih izolatorjev. Na parniku je 180 raznih električnih motorjev s skupno močjo 2000 konjskih sil. Zarnic ima nič manj kot 10.000 in električnih zvoncev je 1500. Kuhinja je popolnoma električno opremljena, nobenega dima in ne ognja.

Neverjetno luksurično je opremljen salon v slogu Ludovika XVI in pa jedilni salon. Koliko dela imajo najboljši mizarji v knjižnicah, galerijah itd.

Predolga bi bila vrsta, ako bi hoteli naštetiti vse poklice in vsa dela, katera imajo za služek na modernem preoceanskem parniku.

Onečaščeni kralji.

Vse na svetu se ponavlja. Poročila o orožanih carskih grobovih v Moskvi spominjajo na dogodke leta 1793. med francosko revolucijo. Njih torišče je bila čudovito lepa srednjeveška katedrala s »padajočim zvonikom« v St. Denisu, kjer so počivala trupla francoskih kraljev.

1. avgusta leta 1793. je izročil revolucijski konvent Marijo Antonietto sodišču in odredil izgon »vseh članov družine Capetov« za večne čase. Obenem so tudi sklenili podreti grobove kraljev v St. Denisu. Ta barbarski sklep je bil utemeljen s tem, da potrebuje vojska svinec in bron. Krste kraljev so morale dati kovino za revolucijske topove. 12. oktobra 1793 so prihrumeli delavci v stolnico, ki je bila odzeta duhovščini. Pričeli so s truplom pri ljudstvu najbolj priljubljenega kralja Henrika IV. Kladi so razbila mramorni spomenik. Odkrili so krsto. »Dobri kralj«, umorjen l. 1610., je ležal kakor živ. Samo posušil se je in postal prava mumija. Privlekli so ga ven in naslonili na zid. Neki vojak je ostrigel kralju brado. Neka ženska je podrla z zaušnico truplo na tla. Vrgli so ga v novo izkopano jamo, ki je bila par dni pozneje polna ostankov nekdanjih kraljev. V ponedeljek 14. oktobra je prišel na vrsto grob z napisom: Icy est le Corps de Louis XIV, decédé 1715. Requiescat in pace!

Georges:

Ure.

Kako star izum je prva ura, to se pravi priprava, ki je kazala čas, in kdo jo je izumil, ostane gotovo vekomaj prikrito. Znano je le, da so stari narodi že dolgo pred Kristusovim rojstvom rabili solnčne ure, ure na vodo in na pesek. Solnčno uro najbrže vsakdo pozna, saj so še danes naslikane na raznih cerkvah, na graščinskih zidovih in na boljših kmečkih hišah. Kar jaz pomnim, se po teh nihče ni ravnal in so bile in so, kolikor jih je še ostalo, večinoma za okrasek stene, kajti slikali so jih dostikrat tudi boljše slikarji. (Stara Sv. Jakobova cerkev v Ljubljani, slika Grilca.)

Pred leti je stalo v časopisih, da je neki Francoz izumil žepno solnčno uro. Bila je kovinasta plošča s številkami in kompasom; v sredi pa je imela kazalec, ki je ležal v uru, da se ne raztrga žep. Kadar je bilo treba uro uporabiti, se je dal kazalec dvigniti, in njegova senca je pokazala solnčnico.

Zanimivo bo za koga, da sem videl solnčne ure za v žep pri nas doma pri pastirjih. Toda te so bile vse drugače (morda manj natančno, tem ženijalneje) napravljene. Iz stanjšane brezovega lubja so si okrožili kolce, kak centimeter debelo in kakih pet centimetrov premerjeno. Ta obroček je bil obešen na nit, kaka dva centimetra oddal, kjer je bila nit privezana, je bila zvrtna luknjica. Skozi to luknjo je posijalo solnce in napravilo svetlo točko na notranji strani obročka. Čim višje je bilo solnce, tem nižje je padala svetla

točka in narobe. Po navadni žepni uri so si nato napravili pastirji na totanji strani obročka zarezo ali pike in tako so po solncu poznali, koliko je ura.

Smrt, kakršno vsak pozna že po pratiki ali drugod in ima morda njeno sliko pred seboj, se sicer ne riše s solnčno uro, temveč s peščeno uro in koso. Mislim, da je to za naše čase neprimerno. Smrt ima resda za današnjo modo še precej primerno obleko, toda ima za današnje čase precej neprimerno »koso« ali smratno orodje ter mislim, da ne bi stalo dosti, če bi jo oblekli kolikor toliko v moderno obleko in bi ji dali v roke (kar bi bilo seveda dražje) mitraljezo (ki so jo kranjski Janezi imenovali: »mrtvaško ragljo« in (po mojem mnenju) safhavznovko ali (— najbolje —) kako fino angleško stoparico v roke, ki kar ustavi tek življenja. (Ampak to samo mimogrede.)

Ura ima v slovenskem dva pomena: umotvor, ki kaže čas in ure, ki so štete. Prvo je minimalno kazalo večnosti, drugo pa je poželenje vseh minimalnih ljudi, doseči kolikor moči teh ur, ki kažejo minimalni čas.

Govorimo o jutranjih, zgodnjih, ponočnih, pregrešnih, zaljubljenih urah, ki se pa samo tu pa tam ujema z zlatimi, srebrnimi, briljantnimi itd. urami.

Pesmi pojejo o kratkih, dolgočasnih (ali dolgih urah), o urah sploh: Glej! »Ti si urce zamudila«, »Ura sedem je odbila«; Luna sije, klavdo bije — kdo ne pozna Prešernove »pozne ure že«?

Ura je sploh znamenita žival. Javne na-

prave in njih uradniki hočejo, da bodijo ure točne. Čudno je to, da uprav njih ženske gospodarice (kakor sem videl, želijo to ženske sploh) hočejo, da ura sploh ne gre prav, ampak da kaže več, kakor je res. »Tako me ura priganja«, pravijo te vrste točne gospodinje. (Ampak ponavadi ure njim na ljubo še premalo prehitvejo.)

Znano je, da velja ura za vzor točnosti. Res pa danes vse (namreč javne) ure niso točne. Vsaj v Ljubljani. O šenklaški se danes ne more govoriti, kar je nanovo preoblečena. Ampak vesela naj bo, koliko bi se ji dalo očitati. Toda kdo bo zameril, če nima toliko sredstev, da bi se pokazala med boljše družbo.

Vzor vseh ur, kar se tiče hitrega videnja, je pač rotovška ura! To so tako preslikali, da bi bilo prav dobro, če bi napravili trak, da bi jo doli potegnili in bi jo človek otipal, koliko kaže, kajti na oči je to skoraj nemogoče spoznati.

Zgodovinar Vrhovec govori, da je francoski guverner bil jako nezadovoljen (milo rečeno), ker ljubljanske javne ure niso šle prav. Pozval je torej vse (recimo) ravnatelje teh ur, naj jih uravnajo. Pozove jih drugič, a jih še niso. V tretje pa jih je dal na klop in odšel vsakemu »ravnatelju« po 25 na zadnjo plat, — ure so se ustrašile, — in so začele iti prav.

To je bilo pred dobrimi sto leti. Rado-

Imamo tudi električne ure: dve sta bili včasih v Ljubljani, ampak molčimo, ker ne maramo žaliti urarskih zmožnosti dotičnih gospodarjev.

Beseda ura pomeni nadalje — po nemškem vzoru — pri nas tudi tisto, kar se pravi po francosko »leçon« ali po angleško »lecture« ali po italijansko »lezione« itd.

Zato imamo tudi francoske, italijanske, angleške, klavirske in pevske itd. ure. S takimi urami se goljufajo po navadi očetje, matere, možje itd.

Med abstraktne ure spadajo tudi uradne, dolge, kratke, dolgočasne in kratkočasne ure itd.

Napol bi se sem prištevale lahko tudi »dobre« ure in »slabe« ure. (Po nemško se temu pravi »eine gute Stunde« in »eine schwache Stunde«).

O urah bi se dalo še marsikaj povedati pa naj bo. O njih govori tudi sveto pismo, kjer se čita: »Čujte in molite, ker ne veste ne dneva ne ure.« Čuje se, da so hoteli ta svetopisemski izrek na mesto: »Čas je zlato!«, ki je za nas brez pomena, nabiti na vsa javna poslopja, urade in pisarne, češ da bi to jako primerno označalo nade nameščencev in strank: nade prvih, ker ne vedo, kdaj bodo zleteli na cesto, za stranke pa, kdaj bodo dovolj taks plačali, da bodo njihove prošnje rešene!

Čuje se, da si je ta človekoljubni izrek osvojilo tudi »Društvo hišnih gospodariev v Veseli Gori«.

Obraz slavnega Ludvika XIV., ki se je nazival »kralj solnce«, je bil črn kakor saje. Truplo se je razkrojilo in plaval v smrdeči zelenkasti mlaki. Prav tako sta izgledali trupli Marije Tereze in Ane Avstrijske. Vrgli so jih naglo v skupno jamo.

V sredo 16. oktobra ob 11 so odprli zadnji grob, Louisa XV., znanega pohotneža. Baš ta trenutek so peljali v Parizu na morišče Marijo Antoinetto. Grdo, smrdečo mlako, vse, kar je ostalo od Louisa XV., so zlili v jamo. Razširjala je tak smrad, da so oddali vojaki več strelav, da s tem zrak izčisti.

Pod visokimi gotskimi oboki stolnice je ostal še grob narodnega junaka, maršala Turenna. Tudi ta je postal mumija. Truplo se je ohranilo še bolj kakor ono Henrika IV. »Hvalni potomci« so sklenili, da ne bodo vrgli ostankov slavnega vojskovodje v kraljevsko jamo. Počastili so njegove vojne zasluge s tem, da so izročili mumijo nekemu Gaucetu, cerkovniku. Ta jo je kazal turistom in s tem služil denar. Več gostov si je kaj želelo za spomin. Gaucete je izdrl mumiji vse zobe in jih drago prodal. Šele julija 1. 1794. so izročili Turennevo ostanke v narodopisni pariski muzej, Gardin des Plantes. Tam je bil razstavljen poleg nagačenih živali in predpotopnih kosti. Šele 1. 1800. so Turenna svečano pokopali na odredbo Napoleona v Invalidskem domu.

Konvent je zaplenil in prodal 1. 1793. vse dragocenosti stolnice v St. Denisu: zlate svetiljke in svečnike, z dragulji okrašena razpela, meč Jeanne d'Arc in lobanjo sv. Dionizija.

L. 1814. po padcu Napoleona, je odredil Louis XVIII. pogreb kraljevih ostankov. Razkopali so jamo iz l. 1793., a 20 let v vlažni zemlji je uničilo vse. Od kraljev počenši z Dagobertom in do Louisa XV. so ostale samo kosti in prebite lobanje. Zdaj so zazidali v eni izmed kapelic stolnice St. Denis. Posebej sta postavljeni krsti obglavljenih Louisa XVI. in Marije Antoniete. Enkrat na leto se služi tam sv. maša.

Simbolizem barv.

Nekdanjo navado dopisovanja z dogovorjenimi znamenji z znakami, so že skoraj povsod opustili. Ker pa je pečatni vosek zopet prišel do veljave in je v splošni uporabi, so se posebno mladi ljudje oprijeli te novosti in imajo pečatni vosek vseh barv pri rokah. Tako pomeni zelen vosek, da pisec trdno upa, da bo naslovljenec njegovo ljubezen vračal v isti meri. Ako pa sledi odgovor z rmenim vosekom, je narobe in dotični ne mara zanj ali zanj. Svelordeča barva pomeni srečno ljubezen, sinjemodre barve pa trajnost v ljubezni.

V mnogih krajih je barva že od davna posredovalec in sicer zelo zgovoren posredovalec. V Bretagni je n. pr. stara navada, da pride vsako leto zabavo posebne vrste, na katero pridejo za možitev godna dekleta v rdečih krilih, ki so okrašena z belimi in rmenimi trakovi. Število teh trakov pove, koliko dote nameravajo starši dekleta odšteti.

Barva nevestine obleke na Kitajskem je rdeča, v naših krajih, kakor tudi na Angleškem in Italiji pa je bela. Na Angleškem ima nevesta pri poroki oranžno cvetje na sebi, v Italiji pa bele vrtnice, in Angleži se zelo pritožujejo nad tem, da se je udomačila moda nositi pri poroki tujo rožo, kajti nekoč je bil v tej časti rožmarin.

Španska nevesta ima rdeče rože pri poroki, v Nemčiji pa si nadene nevesta na glavo mirtin venec. Na Grškem pa ima nevesta pri poroki priprost venec iz listov vinske trte.

* * *

+ Neobičajne železniške nezgode. Pri Woodbridge na Angleškem se je pred kratkim pripetila nenavadna nezgoda, da je vlak sam s seboj trčil. Ko je vlak ravno vrhu napetosti, se je pretrgal. Strojvodja je vozil hitro naprej, toda odtrgani del vlaka je bil še hitrejši ter je prednji del dohitel ter treščil vanj. Bil je to vlak, kateri vozi samo časopisje, in ni bilo pri tem nobenih žrtev. — Pred nekaj časom se je v Franciji pripetilo, da je vlak vozil skozi neko postajo, na kateri bi se moral ustaviti. Ker kretnica ni bila postavljena na naprej, je vlak zavozil na stranski tir, katerega pa je kmalu zmanjkalo. Zadel je v kozla (>Bocke), ga podrli ter peljal še kakih sto metrov daleč po polju. Sreča pa je bila v tem, da se vlak ni prebrnil in tudi nihče ni bil ranjen in ne poškodovan. — Čudne reči se dogajajo na mejah civilizacije, kjer so zgrajene železnice. Tako je ob neki priliki vlak Victoria Fall-železnice zavozil v čredo slonov. Vožilni sloj je dobil polni sunek vlaka, misleč najbrže, da bo tako druge obvaroval. Slon je bil sicer ubit, toda stroj vlaka je skočil pri tem iz tira.

+ Živ veslaški čoln. Najnovejša pridobitev londonskega živalskega parka so štiri race, s katerimi imajo posebno otroci silno veselje. Race so iz Falklandskih otokov in užitek jih je gledati, kadar dirkajo po vodni površini. Pri gibanju uporabljajo noge in peroti ter izgledajo kot majhni čolni z vesli. Zračnili so, da preleti taka race na vodi nad 17 milj na uro, a sicer pa so ji peroti brezplodni, ker v zrak se ne morejo z njimi dvigniti. Dali so jim ime »parnike«. V davnih časih so imele te redke ptice naslov dirkalni konji, a pravijo, da je sedanjí naziv primernejši.

Sport

S. K. Jadran. Danes ob 15 trening-tekma na igrišču Primorja. Na igrišču morajo biti ob 14.30 sledeči igralci: Gaeriner, Zor, Bončina, Kos, Znidarič, Rogač, Pokorn, Benedetič, Brear, Januš, Banovec, Jerina. — Načelnik.

Službena objava Smuško-tehničnega odbora Jugoslovanske Zimsko-sportne Zveze. Za zvezne sodnike se imenujejo sledeči gospodje: Dr. Souvan, prof. dr. Jesenko, dr. Ciril Pavlin, dr. Aca Pavlin, dr. Berce, Gorec, Gnidovec, Tavčar, Pelan, Delkin, Marzel, VI. Vrančič, Karl Sireelj in Egon Planinšek iz Ljubljane; dr. Hadži, dr. Ulmanški in dr. Lipovčak iz Zagreba in dr. Žižek iz Beograda. V sodniško izpraševalno komisijo se določijo g. Gorec, Gnidovec, Tavčar in Pelan. — Sklene se prirediti dne 2. oktobra t. l. gozdni tek, katerega se bodo udeležili lahko vsi verifikirani smučarji. Dolžina proge ca. 6 km. Tek se vrši v okolici Ljubljane. V slučaju ugodne zime prirediti zvezni tehnični odboj v okolici Ljubljane obširno propagandno mladinsko prireditev.

Kotlarski Savez SHS, pododbor Ljubljana, vabi kolesarske klube, da se udeležijo v nedeljo, dne 28. t. m. kolesarskih dirk društva »Ljubljanka«. Dobrunje. Start in cilj je v Zadvoru pri gostilni Jeriha. Začetek ob 15. Po končanih dirkah se vrši vrtna veselica.

LAKE GEORGE IN VIERKÖTTER.

O Vierkötterju in njegovem porazu v jezeru George smo parkrat pisali. Zanimive podrobnosti prihajajo sedaj na dan. V zadnjih dnevih pred plavanjem je bilo tam zelo živahno, plavalci so že kar sami med seboj prirejali tekme. Vierkötterja so se pa bali in ga ni nihče pozval. Na dan tekme je startalo 140 udeležencev, med njimi 23 dam. Aeroplani in avtomobili so bili pripeljali množice gledavcev, med njimi je bil Dempsey, svetovni bokser-ski prvak. Vierkötter jih je posebno zanimal, saj so ga vsi časopisi označali kot zmagovalca. Organizacija ni bila dobra, in se je start zakasnil za eno uro. Pet minut pred startom uradni opazovalec za Vierkötterja še ni bil na mestu, in je moral vzeti V. v čoln prvega bližnjega opazovalca. In ta oficijelnice je bil 14 let star. Preden je počil startni strel, jih je nekaj že odplaval; motorni čoln jih je hotel pripeljati nazaj, pa se mu ni popolnoma posrečilo. V tej zmedji je oddal Dempsey startni strel. V. si je delal pot skozi druge plavalce in čolne. Po par minutah je bil spredaj, čez eno uro je bil za 800 m pred tekmovalci. Pot je vodila okoli treh polotokov; po treh urah in pol je bil drugi plavalec že 2500 m za Vierkötterjem. Tedaj je dosegel V. konico tretjega polotoka in si je priboril s tem pokal, dolžben za tistega, ki bo prvi plaval mimo. Ob bregu zbrani gledavci so Vierkötterja zelo pozdravljali.

Vse je šlo tako, kakor si je V. želel. Naenkrat je pa z veliko hitrostjo splaval mimo njega Keating, poznejši zmagovalac. V. in njegovi nemški spremljevalci so kar gledali, nihče ni bil videl Keatinga na startu in tudi ni imel Keating nobenega oficijelnega opazovalca.

Na zadnjem koncu čolna so bili še sledovi masti — vsi plavalci so bili v obrambo proti mrazu z mastjo vdrinjeni —; sedaj je mislil V., da ni vse tako, kot bi moralo biti. Saj so zasačili tudi plavalce, ki se je dala od čolna vleči naprej. Po 12.42 je nato V. na priporočanje svojih spremljevalcev nehal plavati; ni imel več poguma, ko je vse to videl. Drugo mesto bi bil še vseeno lahko dobil in 1500 dolarjev z njim. Mi smo pisali, da so ga vsega trdega izvlekli iz čolna ven, tako mu je bilo mraz; ameriški nemški listi pa pripovedujejo, da to ni bilo res, da vzrok opustitve nadaljnjega tekmovanja ni bil mraz in ne krč in ne utrujenost, ampak čudne mahinacije Amerikancev. Takoj vložen protest so ameriški prireditelji brez utemeljitve odklonili. V. je hotel takoj nazaj v Evropo, pa so ga pregovorili, da bo še enkrat ali parkrat poskusil svojo srečo.

Vse to pripovedujejo nemški listi, in res ne vemo, kdo ima prav.

Sportni teden

Za olimpiado leta 1932. bodo zgradili v Los Angeles stadion, ki bo imel 85.000 sedežev. — Za olimpiado 1928 so določili Holanci že znano vožnjo. — Wembleyski stadion v Londonu je prodan neki družbi, ki bo prirejala tam tekme psov. Te tekme, ki se vršijo navadno zvečer pri luči, so na Angleškem zelo priljubljene in privabijo do 100 tisoč gledavcev.

Tekma za srednjeevropski nogometni pokal se zaostuje. Izredno lepo zmago je izvajala praška Slavija proti Ujpesti 4:0; nasprotno je pa Sparta na Dunaju zgubila igro proti Admiri 3:5, pa ostane vseeno še v vrsti tekmovalcev, ker je prvo igro proti Admiri dobila 5:1. Rapidu se ponovitev velike zmage nad Hajdukom ni posrečila in se je moral zadovoljiti s pičlim uspehom 1:0. — Argentinci so premagali Urugvajce 1:0; v bodočem letu bo Urugvaj v Amsterdamu branil svoj naslov olimpijskega prvaka. — Par drugih važnih tekem: Vienna proti Viktoriji iz Žižkova 5:2, Slavija proti Viktoriji 4:1, Ferencvaros proti Jugoslaviji 5:3. — Kako kaznujejo Nemci prestopke proti dami besedi, glej »Slovenec« od 23. t. m. — Tam tudi, da Angleži ne bodo vpeljali belih žog v nogometu.

Amerikanci so si izbrali moštvo za Davison pokal: Tilden, Johnson, Williams, Hunter; namestnika Doeg in Lott. Kljub zmagi nad Lacosteom niso hoteli uvrstiti Lotta v prvo vrsto, nočejo »eksperimentirati«. — Ker so Japonci premagali v tekmi za Davison pokal Japano 3:2, se bodo borili sedaj v Bostonu proti Francozom. — Nemčija je premagala Švico 21:3. — »Nebeškas« si je pa jahto kupila, »cigaretas« ji pravi, jadra z njo okoli in cigarete kadil.

V Como, v Italiji so izvajali evropska veslaška prvenstva; tekem je 7. Italija jih je dobila 6, Švica 1, drugi 0. Na zborovanju zveze so sklenili, da v prihodnjem letu ne bodo priredili prvenstvenih tekem; zadostuje olimpiada. — V majhnem zločljivem čolnu sta se brez spremljevalnega ali varstvenega čolna prepeljala čez Kanal Nemca

Wiehe in Schroeder; dež, hud veter in razburkano morje so bili njihju spremljevalci. Rekli smo že, da to ni sport, to je sportna norost.

Tam ob Kanalu bodo postavili Ederlovi že letos spomenik. Drug junak Kanala, Vierkötter, bo plaval 31. t. m. pri Toronto v Severni Ameriki; 50.000 dolarjev je razpisanih za nagrado, 382 plavčev se bo borilo zanje. — V znamenju dolgih prog je plavalni sport: Od Bratislave do Komarna je plaval Novotny 100 km po Donavi v 13 urah in 15 minutah; od Linca do Dunaja je 201 km in jih je preplaval nam že znani Bernat v 21 urah; od Passaua navzdol je plaval 133 km po Donavi Henius 13 ur in 45 minut; nad slapovi Niagare je plaval čez reko na razdaljo dobrih 8 km 11 plavalcev in 4 plavalke, prišli so čez prav blizu slapov, tako jih je voda zanašala, prvi je bil Pitchard, okoli 800 metrov pred drugimi. — Zelo lepo mora biti v Honolulu, Havajski otoki; tam imajo 1000 m dolgo kopališče, tribune, so pa postavljene v palmovih gajih. — Par važnejših uspehov: Švedinja Gustafson 200 prso 3:19.4, Oger Barany 100 m prosto 1:01.4, 50 m 26.2, Norvežan Knut Olse 100 m prosto 1:04.3, Amerikanka E. Gory 400 y prosto 5:39, 17letni Parižan Taris 1000 m 15:29.8, 1500 m 23:20.4; pri čeških plavalnih prvenstvenih tekmah so napravili skupaj 15 novih češkoslov. rekordov.

Italijanski kolesar Binda se vozi po vsej Evropi okoli. Nedavno je dobil cestno dirko pri Gentu v Belgiji 100 km 2:53:45. — Iz Pariza v Rennes je 395 km, Decorte jih je prevozil v 13 urah in 22 minutah; za njim je prišla na cilj prav istočasno s 13:28:52 skupina 18 kolesarjev; morali so izvoziti dirko za drugo mesto, dobil je je Martin. — Po zgledu Francije in Nemčije so priredili letos tudi Ogrji dirko, skoz po Ogrskije. Dirka je trajala štiri dni, je šla na 772 km, skoz vna večja ogrska mesta, start in cilj je bil v Budimpešti. Deževalo je, ceste so bile slabe, defektov veliko, zato je povprečni uspeh zelo lep; kajti najboljši dirkači so dosegli na uro cirka 25 km. Veliko hitreje je vozil z drugimi vred zmagovalac Vida, ki je bil hkrati tudi zmagovalac v vseh štirih etapah, porabil je 30 ur 36 min. in 17 sekund; Huszha kot drugi je prišel na cilj v 30:55:20. Hkrati je dobil Vida naslov cestnega prvaka na dolge razdalje; to prvenstvo so ocenili posebej in so dali Vidu 77 točk, Huszku pa 55. Vseh, ki so startali, je bilo 63, na cilj jih je prišlo 41.

Tisti Ristic, ki smo o njem pisali, da bo letel na Junkersovem letalu v Ameriko, je Srb Ristic; pisal je domov, da bo po dovršenem poletu vstopil v jugoslovansko vojaško aviačino službo.

O avtomobilnem rekordu Čehinje Junkove, 115.7 km na uro, glej »Slovenec« od 23. t. m.

Tam tudi o Godfreyevi zmagi nad Maloneyem in o Paolinovem zaslužku 1.400.000 din.

Kako so si blizu! Wahlstedt je sunil kroglo 14.47 m daleč, Moelster 14.21, Estonec Neumann 14.40, Jansson 14.20, Darany 14.32, Dnhour 14.44, Švicar Nuesch 13.87. Bolj zase spredaj je Jaervinen, ki pride zmeraj nad 15 m, zadnjič 15.12 m. Ali pa 800 m; Švicar Martin 1:56.6, Svenson 1:56.2, Ekvišt 1:57.8, Magdaš 1:58.6, Barsi 1:58.7, Marton 1:58.8, Kellermann 1:56.8, Jørgensen 1:58.3 itd. Poglejmo še rezultate drugih tekov: 100 m Wichman 10.8, Andersen 10.8, Malitz 10.7, Beghe 10.6; 1500 m Nurmi igraje 3:57.7 (brez tekmece, prvih 400 m v 60 sek., 800 m v 2:05, zadnjih 15 m prav malomarno); 3000 m Katz 8:58, Nurmi 8:43.3; 2 angl. milj = 3:21.866 km Nurmi 9:15.2; 5000 m Šved Ekbløf 14:58.2 in 14:52.8, Danec Petersen 14:52 (brez posebnega napore), Nurmi v plohi 14:54.4; 10.000 m Danec Petersen v 32:09.7. Pri Stockholm je pretekel Anglež Harper 25 km v 1:27:01.2, v Berlinu, pa Brauch v 1:30:07.5 — Francez Sempe je porabil za 110 m lese natančno 15 sekund. — Vrste: »Eintracht« iz Frankfurta 4×100 m v 41.8, pri isti prireditvi tri druge vrste 42.8, 42.8 in 43.2; 8×1000 m klub Bar Kohba 7:55.4. — Skok na daljavo Hallberg 7.08, Svenson 7.23, Sandström 7.18, Raivio 7.01; v višino Kesmarki že 1.90, Orban 1.86; troskok Raivio 14.80, Nilsson 14.47. Met diska: Conturbia 42.93 (nov švicarski rekord), Marvalič 44.88 in 45.23, Egri 45.10, Norvežan Jansen v Oslo 46.81! nov norveški rekord. Kladivo Skjöld 49.63. Kopje Lindström izven tekme čez 64 m. — Sedaj so začeli tudi delavci pisati rekorde, kar so prej kot nekaj »meščanskega« opuščali. Pri neki tekmi v Nemčiji je tekla delavka Hipplerjeva 100 m v 12.9, drugi uspehi so bili temu enakovrstni. — Na Dunaju je tekla 200 m »Leac« v 27.4 in je skočila 5.37 m daleč.

O boju Francije in Nemčije smo priobčili poseben članek. Dodamo, da se dobil Nemci 89 točk, Francozi 62. Tik do tekme je zelo deževalo, tekašišče je bilo vse premočeno; zato so rezultati izredno dobri. Tekmo je gledalo 25.000 gledavcev.

Nemški telovadci so priredili v Berlinu prvenstvene tekme v lahkoatletiki in so rezultati prav taki kot pri tekmah »sportnikov«; napravili so 13 novih rekordov, 100 m je tekel Lammers v 10.5! Becker 10.8, 800 m Wiechmann v 1:56.6, 4×100 m Berlin 48.6, 4×400 Berlin 3:26.5, palica Beutsch 3.70, skok na daljavo Maak 7.05, troskok Höpsel 14.24 m. Ženske: Junkersova 100 m 12.2! skok na daljavo Müllerjeva 5.47! Junkersova 5.45, v višino Notteljeva 1.584 m! krogla Lagerosenova 10.661, diskos Gollwitzeva 35.051, kopje Schumannova 37.111, 4×100 m Hamburg 51.2.

Radio

PROGRAMI:

Zagreb 310, Breslau 315.8, Barcelona 344.8, Praga 348.9, Leipzig 365.8, Schenectady 379.5, Stuttgart 379.7, Toulouse 392, Hamburg 394.7, Frankfurt 428.6, Brno 441.2, Rim 450, Paris 458, Oslo 461.5, Langenberg 468.8, Berlin 483.0, Dunaj 517.2, München 535.7, Budapest 555.6, Varšava 1111 Carigrad 1230, Königswusterhausen 1250.

Nedelja, 28. avgusta.

Zagreb: 19 prenos iz Salzburga: Fidelio (Beethoven). — Praga: 19 Fidelio (prenos iz Salzburga), 22 časovni signal, časnikarska in sportska poročila, 22.20—22.50 prenos iz Narodnega doma v Vinohradyh. — Leipzig: 20 oratorij »Mesias« (Fr. Händel), 22.30 godba. — Stuttgart: proslava Goethevega rojstnega dne, 20 pester večer. — Toulouse: 12.45 in 20.45 koncert. — Frankfurt: 20.30 za Goethejev rojstni dan: Ifigenija na Tavridi. — Brno: 10.30 starobrnška godba na pihala (Smetana, Thomas itd.), 17 popoldanski koncert. 19 prenos iz Salzburga: Fidelio. — Rim: 21.10 simfonični vokalni koncert. — Pariz: 14 in 21 koncert. — Berlin: 20.30 Goethejev večer. — Dunaj: 11 orkestralni koncert dunajskega simfoničnega orkestra, 16 koncert dun. koncert. orkestra, 19 prenos iz Salzburga: Fidelio (opera v 2. dej. Bathovna). — München: 20 koncert — Budapest: 21.30 ciganska glasba. — Varšava: 17.35 koncert. — Carigrad: 16 in 19.30 turška glasba.

Ponedeljek, 29. avgusta.

Zagreb: 20 komorna glasba. — Barcelona: 17.40, 21.05, 21.45 in 22.50 kvintet. — Praga: 13.30 in 16.45 borzna poročila, 19.15 industrija, trgovina in obrt, 20 vremenska napoved, 21 koncert. 22 čas. signal, časnikar. in sportska poročila. — Leipzig: 21.30 terceli in solospvi iz klasičnih operet. — Toulouse: 20.45 koncert. — Brno: 14.30 praška borza, 20 vremenska napoved, 21 koncert. — Oslo: 20 in 21.30 koncert. — Dunaj: 21 koncertna akademija. — Budapest: 17.45 ciganska glasba, 20 koncert ogrskih filharmonikov, nato ciganska glasba. — Varšava: 20.15 koncert. — Carigrad: 16 in 19.30 turška glasba.

Torek, 30. avgusta.

Zagreb: 20 vesela večerna glasba (kvartet Rosbroj). — Praga: 13.15 o industriji, obrti in trgovini, 13.30 in 16.45 borzna poročila, 17 popold. koncert, 22 čas. signal, časnikar. in sportska poročila. — Leipzig: 20.15 iz ruske glasbe. — Toulouse: 12.45 in 20.45 koncert. — Frankfurt: 15.30 za mlade tehnike: kako je Lesseps gradil Sueški kanal. — Brno: 14.30 praška borza, vremenska napoved, časnikarska in sportska poročila. — Rim: 21.10 prenos iz gledališča. — Pariz: 14 koncert, 18 radio-poročila iz Francije. — Oslo: 20 koncert. — Langenberg: 14.30 kako ostanem zdrav (predavanje), 20.10 operni večer. — Berlin: 19.30 državno gospodarsko z elektriko, 20.30 simfonični koncert. — Dunaj: 20.05 ljudski koncert. — Varšava: 17.15 koncert. — Carigrad: 16 in 19.30 turška glasba.

Sreda, 31. avgusta.

Barcelona: 17.40, 21.05 in 21.35 kvintet. — Praga: 13.30 in 16.45 borzna poročila, 17 popoldan. koncert, 20 vremenska napoved, 20.10 koncert, 22 časovni signal, časnikarska in sportska poročila. — Stuttgart: 20 operni večer. — Brno: 14.30 praška borza, 20 koncert, 21 produkcija starobrnške godbe na pihala. — Rim: 21.10 simfonični vokalni koncert. — Pariz: 14 koncert, 21 slavnostni večer (Gluck, Massenet, Lalo, Bach in Rossini). — Oslo: 20 koncert. — Dunaj: 20.05 pester večer. — München: Beethovenov večer. — Budapest: 17.05 in 22 ciganska glasba. — Varšava: 20.30 koncert.

Četrtek, 1. septembra:

Zagreb: 20 večerni koncert (kvartet Rosbroj). — Praga: 13.15 o industriji, obrti in trgovini, 13.30 in 16.45 borzna poročila, 20 vremenska napoved, 22 časov. signal, časnikarska in sportska poročila. — Leipzig: 20.15 Dolarska princesa, opera v tre delih. — Toulouse: 20.45 koncert. — Frankfurt: 21.15 koncert harf. — Brno: 14.30 praška borza, 19 koncert, 20.30 koncert. — Rim: 21.10 prenos iz gledališča. — Pariz: 14 in 21 koncert. — Dunaj: odločki iz oper. — München: dve Avenčkovski enodejanci: Amerikanski dvoboj, Samomorilec. — Varšava: 20.30 večerni koncert. — Königswusterhausen: 14.30 poklic in prehrana (predavanje), 20 prenos iz Berlina: oratorij »Elis« (Mendelssohn-Bartholdy).

Petek, 2. septembra:

Zagreb: 20 koncertni večer. — Barcelona: 22.10 in 22.40 baritonski spevi. — Praga: 13.30 in 16.45 borzna poročila, 20 vremenska napoved in časnikarska poročila. — Frankfurt: 19 napredek v znanosti in tehniki (predavanje), 19.30 Madame Butterfly, prenos iz opere. — Brno: 14.30 praška borza, 19 koncert. — Rim: 17.45 vokalna in instrumentalna glasba. — Pariz: 14 koncert, 18 radio-poročila iz Francije. — Dunaj: 18.15 koncert, 18.20 o čebelarstvu, 20.05 enodejanka. — Budapest: 21 in 22.30 ciganska glasba. — Varšava: 18 in 20.80 koncert.

Sobota, 3. septembra.

Zagreb: 19.30 prenos iz gledališča. — Praga: 13.15 o industriji, obrti in trgovini, 17 popoldanski koncert, 20 vremenska napoved, 22 časovni signal, časnikarska in sportska poročila. — Stuttgart: 20.15 komorni koncert, 21.15 pester spored. — Toulouse: 20.45 slavnostni koncert. — Brno: 14.30 olomuška borza, časnikarska in sportska poročila, 20 in 21 koncert. — Rim: 21.10 prenos iz gledališča. — Pariz: 14 koncert, 18 radio-poročila iz Francije. — Oslo: 20 koncert. — Langenberg: 14.30 predavanje o zdravju, 19.40 o radio-tehniki, 20.30 ves. večer. — Berlin: 20 orkestralni koncert. — Dunaj: 16.15 koncert. — Budapest: 22 ciganska glasba. — Varšava: 20.30 večerni koncert. — Carigrad: 16 in 19.30 turška glasba.

RADIORAZSTAVA.

Sezono radiomaterjev bo letos otvorila radiorazstava, ki bo o priliki razstave »Ljubljana v jeseni«. Radioklub, ki organizira razstavo amaterjev, je že prejel znatno število prijav. Kakor je doslej razvidno, ne bodo razstavljeni samo gotovi aparati, ampak bo razstava pokazala tudi razvoj raznih tuljav in merilnih instrumentov. Posebno zanimanje bo vzbudila mala amaterska oddajna postajica za kratke valove. Za najboljša prejemne amaterske aparate je določenih šest nagrad, od katerih da tvrdka Franc Bar v Ljubljani tri, ene v denarju 500 Din in dve v materialju, klubove nagrade pa so: 500, 300 in 200. Tisti gg. amaterji ki bodo razstavili kompletne prejemne aparate naj priložijo radi ocene in preizkušnje tudi stikalni načrt in karakteristiko. Aparati morajo biti najkasneje do 12. septembra v klubovem lokalu na Velasejmu, kjer jih bo posebna komisija ocenila še pred otvoritvijo razstave. Gg. amaterje, ki se še niso javili, vabimo, da to čimprej stori. — Radioklub Ljubljana.

RADIO potrebščine
v največji izbiri stalno v zalogi pri
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. Telef. 407

MALI OGLASI

Vanka drobna vrtilica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo.

Službe iskoje

VRTNAR

zmožen celotnega vrtnarstva, samski, star 32 let, govori hrvaški, nemški in ima večletna spravevala, dobre refer., išče službo za 1. september ali pozneje. Ponudbe na upravo pod: »Vrtnar« št. 6703.

KUHARICA-GOSPODINJA

išče službo najraje k duhovniku ali kakemu samskemu gospodu ali orožniku. Ima, če treba, tudi svoje pohištvo in del kuhinjske in namizne posode. Nastop takoj ali pozneje. — Pojasnilo v upravi lista pod »Varčna in snažna« št. 6570.

Trgovski pomočnik

dobra moč, z večletno trgov. prakso, z lepimi spravevali, išče mesta v trgovini za takojšnji nastop v mestu ali na deželi; posodi ali polovi kavčico 10 tisoč Din. — Ponudbe na upravo lista pod št. 6453.

Dekle

pridno in pošteno, ki zna kuhati ter opravljati druga hišna dela, želi službo pri boljših ljudeh. — Naslov se poizve v upravi »Slovenca« pod št. 6715.

Oženjen VRTNAR

z enim odraslim otrokom, večji tudi nemščine ter zmožen vseh vrtnarskih, sadjarskih, vinogradnih, in gozdarskih del (tudi hmeljarstva) z dolgolet. spravevali, želi premeniti mesto. Gre tudi za oskrbnika ali podobno. — Ponudbe do 1. okt. 1927 na upravo »Slovenca« pod št. 6704.

Dobra KUHARICA

želi službo kot gospodinja. Vodopivec, Maribor, Koroška 9. 6626

Gozdar

zanesljiv in močan, s 25-letno vsestransko prakso v celokupnem gozdarskem in lovski stroki (večji tudi kmetijstvu in sadjarstvu, išče primernega mesta. Ponudbe upravi lista pod »Leina spravevala in priporočila št. 6583«.

Dpekar - kurjač

vlagatelj zemeljske opeke, v staro ali okroglo peč, nastopim takoj. — Verbič, opekar, Vrhnika.

VRTNAR

išče mesta pri gospodi, pokopališču ali pri industrijskem podjetju. — Je oženjen, brez otrok, pridne, zanesljiv ter ima lepa spravevala. — JOSIP JERMAN, Zg. Ložine 1, p. Stara cerkev pri Koč.

TRGOV. UČENEC

z dveletno učno dobo v trgovini na domu, želi dobiti drugo mesto radi rodbinskih razmer in to za 1-1½ leta v trgovini, najraje na Štajerskem. — Ima 2 razr. mešč. in dva raz. trg. grem. nad. šole. Na željo se osebno predstavi takoj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod šifro: »Iskalec« št. 6602.

Proste službe

Čevljarški vajenec

se sprejme. Ladislav Zakotnik, Ljubljana, Dunajska cesta 6, dvorišče.

Prodajalka

izveščana v manufakturni stroki, se takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. — Ponudbe pod: »Izvrstna moč« na upravo »Slovenca« v Mariboru.

VAJENCA

za tapetniško obrt sprejem. Hrana in stanovanje pri mojstru. — Naslov v upravi lista pod št. 6664.

Gospodinjo

iščem za župnišče na Gorenjskem. — Naslov v upravi lista pod št. 6591.

STROJNI MIZAR

kvalificiran, dobi trajno delo pri M. Gogala, stroj. mizarstvo, Bled 1. 6601

Sijajno bodočnost

nudimo uradniku ali uradnici, ki vložijo v dobro idočo podjetje v Ljubljani 50.000 Din ali več. Zadoštuje tudi jamstvo. — Ponudbe prosimo upravi lista pod »Resnost« 6472.

Potnik

za moško perilo, specialiteta, visoka provizija, za inozemsko trgovino, se išče. — Vprašati pri gosp. Franc PAAR, Jesenice - Gorenjsko. 6478

Pekov. vajenec

se sprejme z vsjo oskrbo. Učna doba po dogovoru. — Pismene ponudbe na: J. SAŠEK, pekarna, Celovška c. 62 - Ljubljana.

Učenec

zdrav in močan, se sprejme v trgovino z mešč. blagom na deželi, kjer dobi v hiši hrano in stanovanje. — Naslov pove uprava Slovenca v Mariboru.

Učenca sprejemem

v svojo specializirano trgovino, kateri mora imeti 2 razr. srednje šole šolske izobrazbe in vsjo prehrano pri svojih starših. L. Krivic, Ljubljana.

Kleparški VAJENEC

se sprejme takoj. Hrana in stanov. v hiši. Prednost imajo sinovi železničarjev. Martin Kajtna, klepar in vedvodni instalater — Litija. 6605

Trg. pomočnika

usnjarske stroke, ki ima veselje voditi skladišče usnja, išče industrijska trdka. Ponudbe upravi lista pod šifro: »Trgovski pomočnik usnjarske stroke« št. 6611.

2 pomočnika

za eksportno delo sprejemem. — Janko Kos, čevljar, Ljubljana, Tržaška cesta — »Stan in dom«.

Gospodična

ki je izurjena v strojnem vezenju, ima nastop in veselje do trgovine, naj pošlje lastnoročno spisanje ponudbe na oglasni oddelček »Slovenca« pod: »Vezenje«. 6717

Učenec

dober računar in z lepim nastopom, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom in dež. pridelki Fr. Kovačič, Vojnik pri Celju. 6710

Mes. pomočnik

se sprejme takoj; izurjen mora biti tudi v razprodajanju mesa. — Alojzij Brečelnik, mesar, Sp. šiška 93 — Ljubljana VII.

Brezposelni šoferji

naj se javijo pismeno ali ustmeno v tajništvo Avtomobilskega kluba Kraljevine SHS Sekcije Ljubljana, Kongresni trg 1/L, zaradi službe. 6718

Oskrbnico perila

z večlet. hotelsko prakso sprejme hotel »Slon« — Ljubljana. Pism. ponudbe.

GOSPODIČNA

mirna, se sprejme na stanovanje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6700.

Iščem pridno in pošteno

služkinjo

k sloven. družini z dve-noma otrokoma v Belgradu. Vožnja se ji plača. Naslov v upravi lista pod št. 6699

Zastopnika

za prodajo kuriva v Ljubljani, ki bi obenem tudi inkasiral, sprejememo takoj. Ponudbe na poštini predal 2, Ljubljana.

PLETILJA

dobro izurjena, se sprejme takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod: 6587.

Pletilja

izurjena se išče. Plača po dogovoru. Stanovanje in hrana preskrbljena. — B. CERNE, Gorje, Bled.

Vajenca (vajenke)

sprejme D. Marinko, urar v Ljubljani, Florijanska 31

Rabim pošteno in ljubez-

nljivo, 14-16 letno

DEKLICO

k 2letnemu otroku. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod številko 6681

Šaferja,

ki je zmožen gozdarstva, poljedelstva, živinoreje in pisave, sprejme za srednje posestvo P. Majdič, Celje, kamor naj se pošljejo prepisi spraveval in navedejo zahtevki.

FERD. KMET, klepar v

Trebnjem, vzame v pouk 15 let starega, zdravega, poštenega in

krepkega FANTA,

ki bi imel res veselje do kleparke obrti. Hrano in stanovanje bo imel brezplačno. 6534

Pri večjem stavbenem

podjetju v Ljubljani se sprejme izurjen

stavn. tehnik.

Ponudbe na upravo lista pod: »Stavbeni tehnik« št. 6646.

Dijaki

se sprejme na stanovanje v Strelški ul. 4, pritličje.

DVA DIJAKA

(nižješolca) vzamem na stanovanje in hrano. — Cenj. ponudbe na Fani Boje, Kočevje 6. 6576

Deklice v oskrbo

za šolsko dobo se sprejme v boljši družini v Celovcu. Nudi se tudi pouk o gospodinjstvu. — Marianne von Perner, Klagenfurt, Villacherstr. 29 b/I.

DIJAKA od 1-4 šole

se sprejme na vsjo oskrbo k poštenim kršč. družini. Instruktor na razpolago. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 6527.

Dijak se sprejme na

stanovanje in hrano. Električna razsvetljava, strogo nadzorstvo. Instrukcija v hiši. Nabija se izve v upravi »Slovenca« pod št. 6672.

DVA DIJAKA

ali dve učenci se sprejmeta na hrano in stanovanje v Kolodvorski ulici št. 13, pritličje. 6399

Dijakinjo sprejemem

na hrano in stanovanje. Naslov v upravi pod 6712

Gimnazijca

ali

učenca trg. šole

v Celju sprejemem na stanovanje in hrano. Klavir na razpolago. — CELJE, Korenova ulica 9, desno.

2-3 DIJAKINJE

se sprejmejo v strogo popolno oskrbo. Naslov v upravi lista v Mariboru.

Svetlo, zračno

PROSTORNO SOBO

v pritličju oddam dvema dijakoma iz prve ali druge šole. Natančno se poizve: Bohoričeva ulica 8, Ljubljana. 6678

DIJAK

se sprejme na hrano in stanovanje — event. tudi samo na stanovanje, v bližini gimnazije v Mariboru. — Vprašati upravo »Slovenca« v Mariboru.

K dobri družini se sprej-

meta dva boljša

dijaka ali dijakinji;

vadijo se lahko v francoskem in italijanskem jeziku. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Dijakinjo

nižjih šol z vsjo oskrbo. 550 Din mes., sprejemem. Naslov v upravi: št. 6675.

DIJAKINJA

se sprejme na hrano in stanovanje. Vpraša se v Mariboru, Koroška 1.

DIJAKINJO

sprejme urad. družina. Dobra oskrba in vestno nadzorstvo zajamčeno. — Naslov pove uprava lista pod številko 6638.

POSTANETE

TEHNIK

risar, mojster itd., s pomočjo teh. študij na domu (Fernstudium) — vse smeri. Obširni prospekti 10 Din. Lycée Industriel, Rue Enseignement, 37, Liège, Belgija.

Klavir in nemščino

poučuje izurjena učiteljica. Naslov v upravi: 6557

Prvi jesenski

KROJNI TEČAJ

na Zaseb. Krojnem učilišču, Ljubljana, Stari trg 19 — dne 1. septembra. Revnejšim tečaj ceneje, nekaj se lahko plača z živili. Šiviljam in krojačem se brezplačno reko-mandirajo mesta. — F. POTOČNIK, član internacionalne anglo francoske Krojne šole. Učenci tečaja imajo vsako leto 8 dni brezplačen pouk o premenli modi. — Učil se bode tudi najmodernejši ameriško - angleški kroj »Amerikan Fashions«, ki se uporablja po vseh večjih modernih salonih, konfekcijah in tovarnah. Je zelo praktičen za številne blaga in se na eno rizo vreže več krojev (snitov). Pistoja brez poizkušnje. — Pouk o jugoslov. uniformah, zelo važno za voj. obveznike.

Diplom. učiteljica

poučuje nemščino, francosko in angleščino s 1. sept. Šelenburgova 4/L.

Pouk na citrah

daje gospod z zajamčeno dobrim uspehom. Gre tudi na dom. — Podrobneje na ženskem učiteljsku.

V najem

Prekajevalnica

brez konkurence, na najlepši točki pri kolodvoru na Jesenicah, SE ODDA V NAJEM. 6479

Pisarniško sobo

v visokem pritličju odda takoj Pokojniški zavod v Ljubljani, Gledališka 8.

Trgov. prostori

se oddajo v najem na prometnem kraju v Zagorju ob Savi. — Natančneje se izve pri Jos. Simončiču, posest. na Breču pri Litiji. 6713

GOSTILNO

vzajem na prometnem kraju v najem ali na račun s 15. septembrom ali 1. oktobrom. Ponudbe je poslati na upravo lista pod številko 6691.

TRGOVINO

z inventarjem na promet. točki oddam takoj v najem samcu. Kat. Derganc, trgovka, Semič. 6614

Prodajalniški lokal

z vsjo opravo, v zelo prometnem kraju Slov. gorice se da v najem radi bolezni gospodarjeve. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6519, ki sprejema tudi zadevne ponudbe.

V najem dam mehanično

delavnico

z orodjem opremljeno, na prometnem prostoru v mestu Slov. Bistrica, kjer se ni mehanika. IVAN POLANEC, Slov. Bistrica

ODDA SE za 1. novem-

ber 1927 v Ljubljani, sredina mesta — VEČJI

trgov. prostor

obstoje iz dveh lokalov, skladišča in pritlik. — Ponudbe na upravi lista pod: »Slovenca« pod št. 6666.

Stanovanja

SOBA se odda

solid. gospodu. — Naslov v upr. lista pod št. 6655.

SOBO

ali 2 manjši s kuhinjo v Ljubljani ali šiški, IŠČE s 1. novembrom mirna stranka brez otrok. Naslov v upravi št. 6711.

SOBA

z 2 posteljama se odda. Ponudbe na upravo pod: »Mirni dom« št. 6694.

SOLNČNA IN SOBA

z ZRAČNA z električno razsvetljavo, se odda takoj solidnemu gospodu. — Naslov pove uprava lista pod št. 6659.

Predsoba

se takoj odda kakš. šivilji, pletilji ali kaj sličnega. Na razpolago tudi mala soba. Več v upravi: 6498.

Kdo kupi?

Prodaj 5000 kg lepih

štajer. jabolk

Ponudbe pod »Takoj doba-va« št. 6665 na upravo.

Več 6 sedežnih rabljenih

avtomobilov

raznih tovarn v dobrem stanju — na razpolago. — Vprašati pri A. Lampret, Ljubljana, Dunajska c. 22.

Spalnico svetlo ple-

skano, in žimnate modroce, otomano, šivalni stroj, krojaški (star), se pocieni prod. — Naslov v upravi št. 6551.

Pohištvo

Naprodaj je več hrastovih, orehovitih in mehkih spalnih in kuhinjskih oprav. — JOSIP KURNIK, mizar, Zgornja šiška. — Sprejemajo se tudi naročila. 5908

Po zelo ugodni ceni

prodaj 2 dobro ohranj.

kočiji.

Fran Ravnikar, lesna industrija, Ljubljana, Linhartova cesta 25. 6703

Naprodaj:

Billard (karambol) znamka Seifert, Garnitura (divan in preoblečeni stoli), Cirkularna žaga. — Parni kotel, ležeči, z nizkim pritiskom, za centralno kurjavo. Pocieni napro- daj v hotelu »Slon«, Ljublj.

OVČARSKI PSI

mladi, čistokrvni, naprodaj. Vprašati: Stari trg 34, Ljubljana. 6697

Prodamo cepilni

JARMENIK

(Spaltgatter), zelo dobro ohranjen, po ugodni ceni. Vprašati in ponudbe staviti na Gozdni urad Soteska, pošta Straža pri Novem mestu. 6686

Motorno kolo

znamke »Puch« v zelo dobem stanju, prodam po jako nizki ceni. Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 6530.

Naprodaj:

več dobro ohranj. vin-skih sodov, 500 do 750 l. voz z lojsternicami, dvoje sani, cirkular. žaga, stihalnica, konjska opre-ma, ročni voziček, omara za led in razni drugi predmeti. — PERLES - Prešernova ul. 9, Ljublj.

Semen. pšenico

dobite pri FRAN POGACNIKU, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

VINO iz lastnih goric,

kakor Silvanec, Rizling, itd., prodaja po nizkih cenah A. SUŠNIK, Ljubljana, Zaloška c. 21.

Posojila

Dobro vpeljana trgovsko podjetje išče radi poveč. POSOJILNO do 100.000 Din proti primernim obrestim. Lahko se vknjiži na posestvo. Ponudbe

„ETOILE“ Gorčica (senf) je najboljša, dobi se v vseh delikatesnih in spicerij. trgovinah

ZVITKE (role) za računske stroje, ček in kontrolne zvitke za blagajne vseh sistemov, ima vedno in v vsaki količini v zalogi

LUD. BARAGA, LJUBLJANA,

Selenburgova ulica 6/I.
Telefon šte. 2980

30 do 40 zidarjev

za trajno delo in takojšen nastop IŠČE
STAVNA DRUŽBA D. D., LJUBLJANA
Vrtiča 5.

Črni gaber

ali pa beli gaber, preklan za zobata kolesa
(Kammholz) išče v nakup v večji množini stalni odjemalec. Ponudbe na poštai predal št. 31, Ljubljana.

Za stavbe

po znižanih cenah vsakovrsten suh tesan in žagan les. Vsaka množina v zalogi. Žaganje, odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo.
FRAN ŠUSTAR, lesna industrija in trgovina, parna žaga, LJUBLJANA, Dolenjska cesta šte. 12

Tudi v Vaši kuhinji ne sme manjkati znamenitih priprav za vkuhanje originalne znamke

WECK

Po zelo ugodnih cenah jih dobite pri Tovarniški zalogi „WECK“, Ljubljana, Krekov trg 10, I. n. (Tvrda Fructus).
Celje: Maribor: Josip Jagodič. Carl Lotz.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša srčno ljubljen sestra, teta in svakinja, gospodična

Ernestina Fleischmann
šivilja

v soboto dne 27. avg. po kratki, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala. Pogreb predraže nam pokojnice bo v ponedeljek, 29. avg. 1927, ob 2 pop. iz mrtvašnice dež. bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 27. avgusta 1927.

Globoko žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala. Za mnogostransko izkazano sočutje ob smrti moje soproge, gospe

Ivanke Gajšek

posestnice in gostilničarke

za mnogobrojne obiske sosedov in prijateljev v njeni bolezni, kakor tudi za mnogoštevilno spremstvo sorodnikov in znancev na njeni poslednji poti se prav iskreno zahvaljujem. — Posebno zahvalo izrekam domačemu čast. g. župniku za večkratni obisk ob času bolezni moje nezgledane soproge. — Bog plačaj!

Stogovče - Pljuška gora, 24. 8. 1927.

IVAN GAJŠEK, gostilničar.

okrožna zastopstva

gospodom, ki imajo prav dobre zveze z oblastmi, industrijo, stavbenimi tvrdkami itd. — Ponudbe pod: »Vertretung« 278-L na »Interreklam« d. d., Zagreb, Moravska 30. 6643

Karol Pirš

v starosti 59 let, previden s tolažili sv. vere, danes preselil k Vsemogočnemu. Pogreb nepozabnega bo v ponedeljek dne 28. avgusta ob pol 6 popoldne iz hiše žalosti, Zg. šiška 94, na pokopališče v Dravlje.

Zg. šiška, dne 27. avgusta 1927.

Apolonija roj. Ježek, soproga. — Karol, peš. ppor., Rudolf, peš. ppor., Alojzij, trgov. sodrnik, Angelca, otroci — in vsi ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala.

Ob nenadni smrti našega nepozabnega soproga, očeta, tasta in strica

Franca Zupana

zastopnika zavarovalnic »Jugoslavije« in »Slavije«

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so pokojnika spremili na zadnji poti. — Zahvaljujemo se predvsem ravnateljstvu zavarovalne družbe »Jugoslavije« in »Slavije«, pevskega društva »Lira«, vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov ter vsem, kateri so mu bili naklonjeni.

Ljubljana, dne 27. avgusta 1927.

Zalujoči ostali.

Zahvala. Vsem sorodnikom in prijateljem, ki so nam za časa bolezni in ob priliki izgube naše nepozabne, iskrenoljubljene mame, ge.

Ivane Dobnikar

bili v oporo, izrekamo svojo najprisknejšo zahvalo. Posebna zahvala pa bodi izrečena pev. zboru Kat. prosv. društva na Ježici za v srce segajoče žalostinke, zastopnikom Kat. prosv. društva, vsem darovalcem pestrega cvetja, kakor tudi vsemu p. n. občinstvu, ki je našo nam nepozabljeno mamico spremlilo k zadnjemu počitku. Za izraze iskrenega sožalja najtoplejša zahvala.

Bog plačaj vsem!

Ježica, dne 27. avgusta 1927.

Zalujoči otroci.

Važno za krojače! Izšla je nova, velika Knjiga krojaštva

za samouke v prirobovanju. Tretja, prenovljena izdaja v slovenskem jeziku. — Dobi se pri A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7. Zahtevajte opis knjige!

Stanko Florjančič

trgovina z železnino

Sv. Petra cesta 35 — Podružnica v Šiški

Velika izbira! Nizke cene!

Družabno potovanje v Palestino 2. septembra.

RUTA A.: Začetek in konec potovanja v Trstu. RUTA B.: Začetek potovanja v Trstu, povratek preko Aten — Konstantinopla — Solije — Beograda in Zagreba. Potovanje trajaja: A. 19 dni, B. 25 dni.

A. I. razred 17.100 Din, II. razred 12.000 Din

III. razred 7500 Din.

B. I. razred 22.400 Din, II. razred 17.280 Din,

III. razred 11.500 Din.

Prospekti in informacije so na razpolago v

potov. pisarni JOS. ZIDAR, Ljubljana.

Telefon 27—59. Telefon 27—59.

Obiščite

Graški velesejem

3. — 11. septembra 1927

Najstarejša tovarna

pohištva

I. I. Naglas v Ljubljani,

Turjaški trg šte. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva, žimnice, sof., foteljev i. t. d. po zelo nizkih cenah.

Ob začetku šolskega leta!

Nova založba

I. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani na Kongresnem trgu

priporoča staršem in dijakom svojo bogato zalogo

vseh šolskih potrebščin

knjig, zvezkov, tintnikov, pisalnega in risalnega orodja, map, torbic, oprtnikov, aktovk, računal in vseh potrebščin za tehniko in trgovske šole i. t. d.

Pri večjem nakupu daje odjemalcem primeren popust.

Jabolka

namizna in za prešanje, kupi vsako množino po najvišji ceni in proti takojšnjemu plačilu FRANC KOLARIČ — BREZICE.

Samo še nekaj časa

se sprejemajo vse zdrave osebe od 50. do 80. leta in do nadaljnjega tudi vse mlajše osebe v podporno društvo

„Ljudska šamopomoč“ za Slovenijo s sedežem v Mariboru.

Podporna vsota iznaša od 1000 do 10.000 Din. Posmrtni prispevki od 0-25 do 5 Din.

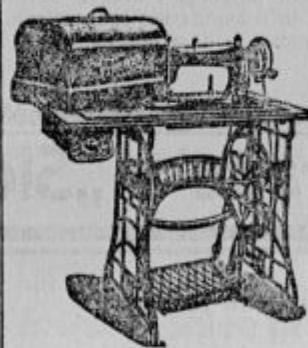
Zahtevajte še danes zastoj društvene pravila in pristopno izjavo iz društvene pisarne „LJUDSKA ŠAMOPOMOČ“ v Mariboru, Aleksandrova c. 48.

Vedno sveže najboljše in najcenejše spicerijsko blago kakor kava, riž, sladkor, olje, čaj, spirit — manufaktura, galanterija, usnje itd.

Zaloga bencina, petroleja ter strešne opeke iz najbolj priznane prekmurske glinaste zemlje dobite samo pri tvrdki

H. F. Podlogar

v Stični kolodvor, Dolenjsko.

Najpopolnejši

STOEWER

šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

Preden si nabav. stroj, ogledajte si to izredno pri tvrdki

L. BARAGA

Ljubljana

Selenburgova ulica št. 6/I.

Brezplačen pouk. 15 l. jans.

Telefon šte. 880.

Nikolaj Ljeskov:

Začarani romar.

53

— No, nekoč se je pri nas, na primer, zgodilo, da se je obesil žid v gozdu blizu samostana. Vsi novinci so pričeli govoriti, da je bil Judež in da hodi ponoči po samostanu in stoka. To je videlo več prič. Jaz si nisem belil zavolj tega glavo, ker sem si mislil: mar se pri nas manjka židov? A nekoč sem spal v konjušnici, pa nenadoma slišim, da je nekdo prišel pred vrata. Vtaknil je gobec noter vrh zapaha in začel zdihovali. Opravil sem molitev, pa nič, stal je slejkoprej. Prekrižal sem se, a oni je še vedno stal in je zopet zdihoval. — No, — sem si mislil, — kako naj ti pomagam? Ne smem zate moliti, ker si žid. Pa če bi tudi ni bil žid, nimam pravice, da bi molil za samomorilce. Poberi se mi torej izpred oči v gozd ali v puščavo. — Tako sem ga zaklel, in je tudi odšel, jaz pa sem zopet zaspal. A drugo noč mi je prišel, nesramnež, zopet in je zopet pričel zdihovali... Ni mi dal spati; nisem si mogel pomagati. Dolgo sem trpel, a končno sem se hudo naveličal. — Mar ti je premalo prostora pred cerkvijo ali v gozdu, ti, štor neumni, — sem si mislil, — da moraš prihajati k meni v konjušnico? No, kaj se hoče. Se bom pa moral potruditi, da izmislim zoper tebe kako dobro sredstvo. — Dobil sem drugi dan kos snažnega oglja in naredil čez duri velik križ. Ko je prišla noč, sem se pomirjen ulegel spat. Mislim, zdaj že ne pride. A komaj sem v tem prepričanju zaspal, je bil že zopet tu, glej ga! — stal je in zopet sopihal! Gromska strela, nikakor se ne more temu šentu do živega! Strašil me je na ta način vso noč. Zjutraj, čim so za-

zvonili k jutranjicam, sem takoj skočil in hitel, da se pritožim pri predstojniku. Srečal me je zvonar, brat Diomid, in vprašal:

— Kaj ti je, da si tako zmeden?

Rekel sem:

— To in to se godi. Vso noč nisem imel miru in zdaj grem k predstojniku.

A brat Diomid je odgovoril:

— Pusti to, ne hodi tja. Predstojnik si je včeraj stavil pijavko na nos. Zdaj je jako hud in ti sploh ne more pomagati v tej zadevi. A če hočeš, ti lahko pomagam jaz in vse boljše kakor predstojnik.

Rekel sem:

— Vseeno mi je, kdo mi pomaga. Bodi, prosim te, tako prijazen. Podarim ti za to stare, tople rokavice. Prav ti bodo prišle, ko boš pozimi zvonil.

— Dobro, — je odgovoril.

Dal sem mu rokavice. Brat Diomid je šel v zvonik in mi privlekel stare cerkvene duri, na katerih je bil naslikan apostol Peter s ključi nebeskega kraljestva v roki.

— Vidiš, — mi je rekel, — ti ključi so poglavitna stvar. Zagradi se s temi durmi, pa ne pride nihče do tebe.

Malo da nisem pokleknil pred njim, tako sem bil hvaležen! Mislim, pa sem si sledeče: čemu bi se samo zagradil s temi durmi, saj bi jih potem moral vsako jutro nositi spet ven. Rajši jih natakнем, kakor se spodobi, da mi bodo vedno v obrambo. Nataknil sem jih torej na najbolj močne, trdne tečaje. Zaradi večje varnosti sem pribil v kot na podbojih še kolesce in potegnili skozenj vrv z velikim, okroglim kamenom namesto uteži. Vse to sem opravil natihem še tisti dan in zvečer sem bil gotov. Prišla je noč, odšel sem

ob navadnem času spat in zaspal. A, pomislite, začel sem, da že zopet sopihal! Nisem verjel lastnim česom. Kako je to mogoče? — sem si mislil. A ni bilo dvoma: on je sopihal in nič ni pomagalo. Pa še ni bilo vse. Razen sopihanja je pričel lomiti duri... Prejšnje duri so se zaklenile. Pri teh pa sem se najbolj zanašal na svetost slike ter nisem pritrdil ključavnice, saj tudi časa ni bilo za to. Zato je zdaj on pričel butati v duri in postajal vedno predrznejši. Končno se mi je dozdevalo, da je vtaknil gobec noter. A duri so se samo za trenutek odprle. Utež jih je potegnila nazaj, da so ga s celo možjo udarile po nosu. Odskočil je nazaj in se menda pohehljal. Trenutek je počakal, se zopet opogumil in vnovič se je prikazal gobec, a duri so ga udarile še hujše... To ga je menda bolelo, potuhnil se je in ni več silil noter. Zopet sem zaspal, a čez malo časa je pričel šent zopet gosti svojo, a to pot bolj spretno. Zdaj se ni več z glavo zaletaval v duri. Polagoma jih je odrinil z rogov. Jaz sem ležal pod kožuho in si ga potegnil čez glavo. Nenadoma je drzno potegnil kožuž z mene in mi obrazil uho... Bil sem že sit te nesramnosti. Potipal sem z roko pod posteljo, zgrabil sekuro in ga na vso moč udaril. Cul sem, da je omahnil in se zgrudil na tla. No, prav ti je, — sem si mislil. A zjutraj sem pogledal in, glej, nikakega žida nisem našel. Namesto njega so mi podtaknili ti nesramni, mali hudiči našo samostansko kravo.

— Ali ste jo bili ranili?

— Zaklal sem jo, gospod, tako močno sem udaril s sekuro! To je povzročilo veliko zmedo v samostanu.

— Imeli ste najbrž tudi kake neprijetnosti s to zadevo?

LJUDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 24. zvezek A. Sheehan, Nollag. Povest iskega dekleta 24 Din, vez. 32 Din. — 24. zvezek A. Marjty Hanka, Ljudsko-srbska povest. 22 Din, vez. 30 Din. — 25. zvezek Haggard, Hiti cesarja Montanone (v listku). — 26. zvezek C. Lorentzini, Storček in njegovo burkasto življenje 14 Din, vezano 22 Din. — 27. zvezek Pregelj, Otoci solca (v listku).

Popolnoma varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo
na najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Krediti v tekočem računu. Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN
VEČBARVNE FOTOTIPIJE,
ENOBARVNE, VEČBARVNE
AUTOTIPIJE, KOMBINI-
RANE KLIŠEJE ZA NAV-
DEN IN NAJFINEJŠI PAPIR
KLIŠEJE PO PERORISIH,
SLIKAH IN RISBAH, RO-
KOPISIH IN FOTOGRA-
FIJAH ZA RAZGLEDNICE,
REKLAM. SLIKE, VINJETE

Pozor!

Velika izbira dvokoles, motorjev, vsakovrstnih otroških vozičkov, nadomestnih delov in pnevmatik po zelo znižani ceni. Posebni oddelki za popolno popravilo, emajliranje, poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles, otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska 4.

Na letošnjem Zagrebškem velesejmu bode cenj. gg. obiskovalcem in naročnikom razstavila na vpogled **odlikovana zvonarna cerkvenih zvonov, Zagreb** Selska cesta 21 svoje prvovrstne zvonove, ki se odlikujejo po glasu in izvršitvi od ostalih zvonaren. Zvonovi so izdelani umetniški, z močnim, milim in sonornim glasom ter so priznani kot najboljši v državi. Jarmi so izdelani iz železa najpraktičnejšega in najmodernejšega sestava. Jamstvo za zvonove se daje potenski od 10 let. Cene zmerne! Hitra dobava!

Inserirajte v „Slovenču“!

Novoustanovljena zadruga!

Mohorjeva tiskarna

r. z. z o. z.

v Celju, Prešernova ulica 17

obvešča cenj. občinstvo, da otvori z začetkom šolskega leta svojo **knjižno in trgovino s pisarniškimi potrebščinami**. Knjižarna ima knjige svoje in drugih založb in vse šolske knjige. Ima bogato izbiro vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Ceneje kot pri

RAZPRODAJAH

se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri
TRPIN, MARIBOR, Glavni trg števil. 17

Stiskalnice in mlinci za sadje in grozdje, košili za žganje

po najnižjih cenah pri trdki

Fr. Stupica, Ljubljana,
Gospodarska cesta števil. 1.

Najboljši šivalni stroj
je edino le
GRITZNER IN ADLER
za dom, obrt in
industrijo ter švi-
carski pletilni stroj
„DUBIED“
Istotam v zalogi
pisalni stroji
„URANIA“

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika za vodo
Najlepše opreme. Nizke cene.
Tudi na mesečna odplačila.

Javna dražba

papirne zaloge in pisarniških potrebščin
iz konkurzne mase tovarne **J. Krmpotiča** na Viru se vrši v ponedeljek dne
5. septembra ob 9. uri dopoldne v to-
varni na Viru.

Upravnik konkurzne mase.

VAŠA OBLEKA

bode izgledala zopet kakor nova, ako
jo pustite kemikalno čistiti v tovarni

JOS. REICH

LJUBLJANA

Tovarna: Poljanski nasip 4—6
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Piliranje v najmodernejših vzorcih
tekem 24 ur.

Barvanje oblač v različnih barvah.

Viničarja

ra bimo za naše posestvo blizu Celja, z
nastopom 1. novembra t. l. Reflektira se
samo na prvovrstne moči, oženjene, z dol-
goletnimi spričevali. Prednost imajo oni,
ki se razumejo na sadjerejo in malo na
cvetlični vrt. Plača po dogovoru. Ponudbe
na Fil. Deutscha sinovi, ZAGREB.

Mizarsko orodje

in mizarski les za stavbno mizarstvo in
za izdelovanje pohištva
raznih vrst — 20 do 100 mm debeline — na-
ravno popolnoma suh, PRODA
STAVBNA DRUŽBA D. D. Ljubljana, Vrtača 5.

Tužnim srcem javljamo vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem
pretužno vest, da je Vsemogočni našo ljubljeno hčerko ozir. sestro

Mici Košir

gojenko 1. mešč. šole

danes ob 7 zvečer po kratki mučni bolezni v 13. letu starosti nenadoma poklical
k sebi v boljše življenje.
Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo ob 4 popoldne na farno pokopališče
v Križah pri Trzinu.

Priporočamo drago pokojnico v blag spomin.

Retnje pri Trzinu, 26. avgusta 1927.

Marija Košir, trgovka, mati, Janko, brat, Vikica, setra, vsi ostali sorodniki.

„ORCO“

Standard švicarskih sirov. Kvaliteta neprekosljava.

Tvorničarji: O. Roth & Co., A. G., Uster.

Zastopniki: FR. SRDAR & CO., ZAGREB,

Gjura Deželica Prilaz 81. — Telefon 14-56.

Prosimo,

da zahtevate brezplačen proračun v
slučaju nabave novih poslovnih knjig.

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

čitalnica in tvornica poslovnih knjig
V LJUBLJANI, Kopitrieva ulica 6/II.

**Denar naložite najboljši in najvarnejši pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru r. z. z o. z.**

Stolna ulica 6

Obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 6%
na trimesečno odpoved 8%

Prvovrstne glasbene instrumente

kakor gosli, citre, kitare in tamburice ima vedno v zalogi
specialna delavnica za godala v Celju **VACLAV SCHRAMM**.
Velika zaloga pihal v prvovrstni izdelavi. Najfinejši strune in nadomestni
deli za vsa godala. Garantirano strokovna in promptna popravila vseh
instrumentov. — Največja delavnica te vrste v Sloveniji. — Najnižje cene

Stariši!

Varuhi!

Gospodinje!

Preskrbite otrokom, šolarjem in dijakom ter dijakinjam najmočnejše
lepo ročno izdelane

Doko čevlji

Da olajšamo staršem skrb in nakup čevljev bomo več 100 parov čev-
ljev prodali po lastni režijski ceni ter dali vsakemu desetemu kupcu

1 par čevljev zastonj

TRGOVINA „DOKO“, Iv. Čarman
LJUBLJANA, Prešernova ulica 9 — dvorišče

V Trzinu na Gorenjskem se prodaja velika

stanovanjska hiša

s tremi gospodar. poslopji in velikim vrtom. Stanovanja takoj
prosta. — Poizve se pri Stanislava Pollaka dediči Trzin.

„Spectrum“ d. d.

inž. Kopista, Dubsky in Krstić
tvornica ogledal in brušenega stekla

Ljubljana VII

Medvedova ulica 38, telefon 343

Zagreb, Beograd, Osijek. Središnja: ZAGREB.
Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko
steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh
velikostih in oblikah, kakor tudi brušene
prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljanje
v med. Fina, navadna ogledala.

Važno za trgovce-izletnike

Dne 21. septembra 1927 nastopi največja in naj-
hitrejša veleladja sveta »Saturnia« z motornim
pogonom, last parobrodne družbe Cosulich Line
v Trstu, svojo prvo vožnjo. — Potniki za luke:
Neapelj, Marseille, Las Palmas, Rio de Janeiro,
Santos, Montevideo in Buenos Aires se spreje-
majo pri zastopniku **SIMON KMETECU**, Ljub-
ljana, Miklošičeva cesta števil. 13. 6474

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzoiav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 250.000.000.—

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2½% vojne odškodnine
in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji. Obveznica vojne odškodnine nominale Din 1.000.—
n. pr. stane pri sedanjem tečaju skupno samo Din 385.—, plačljivo v 11 mesečnih obrokih po Din 35.—.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije**.